

Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2010 – 2012

Petr Zahradník & Jan Jedlička

březen 2010

OBSAH:

1. Úvod	4
1.1 Pozice dokumentu	4
1.2 Úloha a zaměření dokumentu	5
1.3 Východiska a hypotézy	7
2. Analytická část	8
2.1 Strategická analýza regionu Zlínského kraje	8
2.1.1 Konkurenceschopná ekonomika	12
2.1.2 Úspěšná společnost	14
2.1.3 Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova	16
2.1.4 Atraktivní region	18
2.2. Predikce dalšího vývoje (možný vývoj v různých fázích ekonomického cyklu)	20
2.2.1 Specifická doporučení a opatření pro konkrétní oblasti v podmínkách Zlínského kraje	26
2.3 Definice disparitních regionů – metoda statistické analýzy	29
2.3.1. Metodika vymezení	29
2.3.2 Delimitace kritérií a ukazatelů regionálních a vnitroregionálních disparit	31
2.4 Definice disparitních regionů – metoda expertního hodnocení	43
2.5 Vyústění analytické části	51
3. Návrhová část	52
3.1. Konkurenceschopná ekonomika	53
1.1.1. Propojit regionální firmy s institucemi výzkumu a vývoje	55
1.1.2. Dále rozvíjet podpůrnou infrastrukturu pro podporu inovací a podnikání	55
1.1.4. Stimulovat inovační aktivity podnikatelů	56
1.3.1. Zlepšit přístup k financím pro začínající podnikatele	57
1.3.2. Zlepšit nefinanční podmínky podnikání MSP	58
1.4.1. Efektivně naplnit strategickou průmyslovou zónu Holešov	58
3.2. Úspěšná společnost	58
Úkol 2.1.1. Zajistit větší spolupráci firemního a vzdělávacího sektoru	60
Úkol 2.1.2. Zvýšit podíl vysokoškolsky vzdělané populace	61
Úkol 2.1.3. Zvýšit podíl populace zapojené do systému celoživotního vzdělávání	61
Úkol 2.1.4. Optimalizovat a zkvalitňovat primární a sekundární vzdělávací stupeň	62
Úkol 2.3.1. Optimalizace sítě poskytovatelů sociálních služeb	63
Úkol 2.3.2. Zvýšení kvality poskytovaných sociálních služeb	63
Úkol 2.4.2. Zvýšit kvalitu zdravotnické péče	64
3.3. Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova	64
Úkol 3.1.1. Zkvalitnit nakládání s odpady	66
Úkol 3.1.5. Udržitelně využívat zdroje energie	67
Úkol 3.2.1. Dobudovat odpovídající technickou infrastrukturu	68
Úkol 3.3.1. Napojit silniční síť regionu na dálniční systém ČR a SR	68
Úkol 3.3.2. Zvýšit plynulost a bezpečnost nedálniční silniční dopravy	69

Úkol 3.3.3. Modernizovat železniční infrastrukturu.....	69
Úkol 3.3.4. Budovat a rozvíjet veřejná mezinárodní letiště.....	70
Úkol 3.3.5. Podporovat kombinovanou dopravu.....	70
Úkol 3.4.1. Dále rozvíjet integrovaný dopravní systém (IDS).....	70
Úkol 3.4.4. Podporovat ekologicky šetrnou dopravu	71
3.4. Atraktivní region.....	71
Úkol 4.1.1. Rozvíjet oblasti s koncentrovaným potenciálem cestovního ruchu	74
Úkol 4.1.2. Rozvoj ostatních oblastí s potenciálem cestovního ruchu.....	74
Úkol 4.2.1. Zkvalitnit úlohu marketingu a řízení cestovního ruchu v kraji.....	74
Úkol 4.3.1. Pečovat o nemovité kulturní dědictví	76
Úkol 4.3.2. Pečovat o movité kulturní památky a mobiliární fondy.....	76
Úkol 4.3.3. Ochrana tradiční lidové kultury a folkloru.....	77
Úkol 4.3.4. Horizontálně podporovat činnosti subjektů v oblasti kultury.....	77
Úkol 4.4.1. Více propojit kulturu s cestovním ruchem.....	78
Úkol 4.4.2. Více propojit kulturu se vzdělávacím systémem.....	78
Úkol 4.4.4. Zlepšit dostupnost kultury	78
4. Přizpůsobení ROP Střední Morava a ostatních OP	78
5. Finanční rámec Programu.....	79
5.1. Celkové finanční náklady realizace strategie	79
5.2. Odhad portfolia typů finančních zdrojů strategie	80
5.3. Finanční náklady na realizaci strategie podle pilířů	81
5.3.1. Finanční náklady v Konkurenceschopné ekonomice	81
5.3.2. Finanční náklady v Úspěšné společnosti.....	82
5.3.3. Finanční náklady v Efektivní infrastruktuře a rozvoji venkova.....	83
5.3.4. Finanční náklady v Atraktivním regionu.....	84
6. Implementace Programu.....	85
7. Monitoring Programu	89
8. Seznam tabulek	91
8.1. Seznam tabulek.....	91
8.2. Seznam zdrojů	92

Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje je klíčový střednědobý dokument, který v definovaném horizontu na základě detailní vnitroregionální analýzy konkretizuje cíle a úkoly vyplývající ze Strategie rozvoje Zlínského kraje na roky 2009 až 2012. Na PRÚOZK pak budou navazovat jednotlivé roční akční plány, kde míra detailu a konkrétnosti bude ještě vyšší.

Specifikem tohoto Programu, který se vztahuje k období 2010 až 2012, je mimořádně nepříznivá globální makroekonomická situace. Proto i velká část doporučených intervencí, nástrojů a postupů není odrazem pouze dlouhodobých strukturálních problémů Zlínského kraje, ale i momentální globální ekonomické a finanční situace.

1. Úvod

1.1 Pozice dokumentu

V roce 2008 byl zpracován strategický rozvojový dokument „Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020“, jež identifikoval klíčové rozvojové oblasti regionu, k nim přiřadil cesty a způsoby jejich dosažení, stejně jako orientační finanční rámec a ukazatele vyhodnocení sledovaných oblastí. SRZK je tak považována za scénář přiblížení ekonomické a následně s ní i sociální a environmentální úrovně Zlínského kraje průměrné hladině EU do roku 2020.

Předkládaný dokument „Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2010 – 2012“ (PRÚOZK) pak vychází z konceptu i závěrů SRZK a konkretizuje je na kratší časové období, vymezené rokem 2012, a současně usiluje i o detailnější identifikaci území. Jeho cílem je tak závěry SRZK transformovat do trajektorie střednědobého výhledu rozvoje kraje a pokusit se identifikovat významné vnitroregionální rozdíly a z nich vyplývající disparity uvnitř regionu Zlínského kraje.

Na rozdíl od SRZK je a bude obsahová část PRÚOZK **podstatně silněji ovlivněna dopady současné ekonomické krize** (viz například kapitola 2.2). Jestliže v rámci dlouhodobého horizontu SRZK je krize vnímána jako sice podstatná, nicméně časově přechodná epizoda, v případě časového vymezení PRÚOZK budou krizové faktory a okolnosti sehrávat většinou a váhově zcela významnější úlohu.

SRZK a její struktura představuje **strategii prioritních rozvojových oblastí**, členěných do čtyř základních skupin – pilířů. Pojetí identifikace priorit, které se v kratším období sledování PRÚOZK v porovnání se SRZK mohou obsahově lišit a být daleko citlivěji ovlivněny krizovými dopady, bude v rámci PRÚOZK kontinuálně zachována, stejně jako jeho členění na čtyři pilíře.

Takže i v případě PRÚOZK je pracováno v rámci pilířů:

- **konkurenceschopné ekonomiky,**
- **úspěšné společnosti,**

- **efektivní infrastruktury a rozvoje venkova a**
- **atraktivního regionu,**

s identifikací vzájemně propojených vazeb mezi nimi a současně i s plošnými, horizontálními faktory, které jejich vývoj rovněž zásadně ovlivňují.

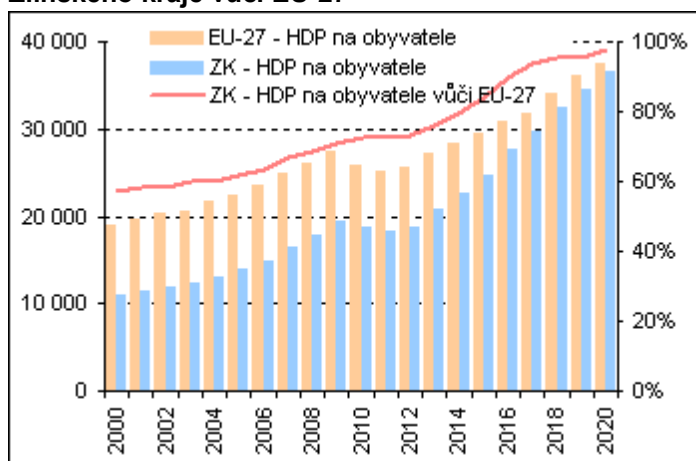
Jestliže SRZK je vnímána jako základní dlouhodobý strategický rozvojový dokument a PRÚOZK spíše jako střednědobá rozvojová koncepční konkretizace tohoto dokumentu na příslušné období, je současně v rámci ucelenosti této struktury předpokládáno, že na PRÚOZK bude v příslušných relevantních oblastech navázáno ročními, operativními prováděcími Plány rozvoje, majícími podobu jakýchsi akčních nástrojů PRÚOZK.

1.2 Úloha a zaměření dokumentu

Cílem PRÚOZK je nabídnout scénář střednědobého rozvoje regionu Zlínského kraje, respektující jak současné a budoucí předpokládané parametry ovlivňující tento vývoj, tak i základní dlouhodobé strategické záměry formulované v rámci SRZK.

Jestliže SRZK si činí ambice přiblížit či dosáhnout do roku 2020 průměrné hospodářské úrovně EU, je zřejmé, že stejný cíl je pro PRÚOZK s horizontem v roce 2012 nedosažitelný. Na druhou stranu by však Zlínský kraj ani v tomto časovém horizontu neměl sestoupit z cesty procesu reálné konvergence vůči průměru EU. V horizontu PRÚOZK to především znamená ne být zásadně negativně až kriticky zasažen následky probíhající ekonomické krize v relaci závažněji, než je průměrná míra nynějšího a krátkodobě předpokládaného ekonomického poklesu EU. A současně být schopen mobilizovat růstové faktory v dostatečné dynamice a bez zbytečného časového odkladu a zpoždění v době překonání následků krize, tedy s největší pravděpodobností v průběhu roku 2011, v případě některých veličin až v hraničním roce PRÚOZK v roce 2012.

Graf č.1: Očekávaný vývoj HDP na obyvatele Zlínského kraje vůči EU-27

Zdroj: ČSÚ, Eurostat. Za účelem eliminace vlivu rozdílných cenových hladin je HDP přepočteno paritou kupní síly

Jestliže předchozí odstavec ukázal, že podstatnou součástí PRÚOZK je jeho **rozvojový, akcelerační prvek**, stejně důležitá je však i jeho **kohezní, soudržnostní složka**. Jinými slovy,

při celkovém procesu „nezaostávání“ vůči průměru EU i průměru celostátnímu je velmi podstatné i to, aby nedocházelo ke vzniku či prohlubování rozdílů a disparit v rámci území kraje samotného. Vyváženost **rozvojové a kohezní složky PRÚOZK** je tak považována za jeho klíčovou a podstatnou charakteristiku.

Jelikož SRZK i PRÚOZK jsou založeny na formulaci rozvojových priorit, tyto současně signalizují, na jaké účely by měly být **vynakládány a alokovány finanční prostředky při jejich naplňování**. Tlak na úspornost a účelovost vynakládání především veřejných finančních prostředků v období realizace PRÚOZK ještě výrazně vzroste, neboť období ekonomické krize významně podvazuje objem příjmové strany veřejných financí; současně však při potřebě zachování elementárních projevů fiskální disciplíny se pod značným tlakem ocitnou veřejné výdaje. Scénář tvrdého rozpočtového omezení, především pro národní veřejné finanční prostředky, se stává realitou. Jediným představitelným zdrojem případné fiskální a rozvojové expanze se tak stávají prostředky z fondů EU. Především jejich smysluplné využití po dobu pocitování krizových projevů se tak ukáže jako zásadní.

Krizové období přílišně nedopřává ani významnějšímu zapojení prostředků soukromých subjektů, ať již v podobě reinvestování již stávajících podnikatelských entit v regionu, nebo v případě přílivu podnikatelských subjektů nových.

PRÚOZK je zaměřen na vyhodnocení výchozí situace a nabídku aktivních opatření vůči regionu Zlínského kraje jako celku, ale **v závislosti na dostupnosti odpovídajících statistických dat** má ambice zaměřit se daleko více směrem k vnitroregionálním součástem – definovaných jak úrovní okresů, tak i obcí s rozšířenou působností. PRÚOZK si klade ambice identifikovat případné rozdíly mezi rozvojovými charakteristikami těchto subjektů a na základě této identifikace i formulovat příslušné návrhy směrem k odstranění těchto disparit i k prevenci před vznikem disparit nových.

Tyto vnitroregionální rozdíly jsou zaměřeny na dva horizontální ukazatele:

- průměrné roční tempo přírůstku/úbytku počtu obyvatel za poslední čtyři roky¹,
- index stáří

a na všechny čtyři priority PRÚOZK.

Program si v této souvislosti klade ambici identifikovat podstatné rozdíly a tím i rozvojový potenciál v oblasti klíčových faktorů **konkurenceschopné ekonomiky**, když konkrétní pozornost je zaměřena na tyto ukazatele:

- počet podniků bez zaměstnanců a mikropodniků na 1000 obyvatel,
- počet malých a středních podniků na 1000 obyvatel,
- průměrné roční tempo přírůstku/úbytku ekonomických subjektů za poslední čtyři roky,
- míra registrované nezaměstnanosti,
- počet uchazečů o práci na jedno volné místo.

¹ Čtyřleté období bylo zvoleno proto, aby korespondovalo se čtyřletým obdobím PRÚOZKu.

Pokud přijmeme za vlastní názor, že vzdělání představuje nejdůležitější dlouhodobý rozvojový faktor a budeme-li respektovat jeden z principů PRÚOZK o vzájemné propojenosti a ovlivnitelnosti jeho čtyř prioritních pilířů, zaměříme se v pilíři **úspěšné společnosti** především na oblasti charakterizované těmito ukazateli:

- podíl uchazečů o práci v evidenci ÚP nad 12 měsíců,
- podíl obyvatel ve věku nad 24 let s vysokoškolským vzděláním,
- počet základních škol na 1000 obyvatel ve věku 0 až 14 let,
- počet praktických lékařů pro dospělé na 1000 obyvatel ve věku 15 a více let,
- počet lůžek v domovech pro seniory na 1000 obyvatel ve věku 65 a více let.

V případě **infrastrukturálního** pilíře pak je prioritní pozornost zaměřena na následující ukazatele:

- počet veřejných dopravních spojů ve špičce na 1000 obyvatel,
- počet dokončených bytů za poslední čtyři roky na 1000 obyvatel,
- podíl obyvatel žijících v obcích s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod,
- délka silnic II. a III. třídy v km na 1000 km²,
- změna počtu obyvatel ve venkovských obcích od roku 2001.

V případě pilíře zaměřeného na **atraktivní region** je pozornost dokumentu cílena především na:

- počet lůžek hromadných ubytovacích zařízení na 1000 obyvatel,
- počet nemovitých kulturních památek na 100 km²,
- počet místních kulturních akcí na 1000 obyvatel,
- počet ostatních kulturních zařízení na 1000 obyvatel,
- počet sportovních hřišť na 1000 obyvatel.

1.3 Východiska a hypotézy

Východiskem pro PRÚOZK jsou shromážděné analytické, návrhové, finanční i indikátorové poznatky a závěry získané a zpracované v rámci SRZK, které jsou však v rámci PRÚOZK zaměřeny do kratšího časového období, vymezeného horizontem roku 2012.

Smyslem PRÚOZK současně je se znalostí klíčových rozvojových faktorů regionu Zlínského kraje pro dlouhodobé období do roku 2020, pokusit se identifikovat možné oblasti prosperity a současně i oblasti diskvalifikované nejrůznějšími rozvojovými překážkami v rámci stanovených pilířů.

Na základě vymezené metodiky tak PRÚOZK usiluje identifikovat vnitroregionální rozdíly v parametrech jejich rozvoje a navrhnout nástroje k jejich překonání ve směru **symbiózy rozvojového a kohezního přístupu**.

Výchozí hypotézy jsou tedy následující:

- rozvojový potenciál Zlínského kraje směřuje ve svém střednědobém i dlouhodobém horizontu k reálné konvergenci vůči průměru EU při využití ukazatele HDP na obyvatele;
- ve vztahu vůči průměru České republiky vykázal Zlínský kraj období přiblížení především na počátku 2. poloviny této dekády; nicméně v tomto ohledu není proces reálné konvergence vůči celostátnímu průměru již tak přesvědčivý;
- navíc se lze domnívat, že ekonomický rozvoj Zlínského kraje není rovnoměrný; lze usuzovat, že v kraji existují nepočetné „oblasti prosperity“ a ostatní lokality se vyvíjejí v zásadě setrvačně, v některých případech i divergentně.

Potvrzení či ověření těchto hypotéz a formulace návrhů proveditelných řešení jak dále podpořit slibné a prosperující oblasti kraje, a současně jak zabránit dalšímu zaostávání lokalit ostatních, je jedním z podstatných posláních PRÚOZK.

V rámci PRÚOZK je zformulována autentická a objektivní metodika vyhodnocení oblastí prosperity i rozvojového zaostávání v rámci regionu Zlínského kraje. Stávajícím zásadním limitem pro její využití je nedostatek objektivních a věrohodných oficiálních statistických dat, jež je možné do metodického modelu vložit a využít k dosažení předpokládaných výsledků.

2. Analytická část

2.1 Strategická analýza regionu Zlínského kraje

Východiskem pro provedenou analytickou část PRÚOZK je aktualizace zevrubné analýzy, kterou autoři zpracovali v rámci dokumentu Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020 (SRZK), s níž je vnímána jako komplementární. Tento analytický materiál – jak je vysvětleno níže – sleduje menší okruh oblastí a ukazatelů, které však zaměřuje o úroveň níže, tedy na okresy a obce s rozšířenou působností (ORP). Jeho smyslem je tak primárně identifikovat v tomto redukovaném pojetí nejen stav a vývoj rozhodujících oblastí, ale rovněž míru rozdílů, které mezi jednotlivými okresy i ORP v rámci Zlínského kraje existují a na něž kontinuálně naváže návrhová část tohoto dokumentu.

Čistá migrace (změna stavu populace)

Na konci roku 2008 dosáhl počet obyvatel Zlínského kraje 591.412 osob. Předtím dlouhodobě pozorovaný úbytek obyvatel se zastavil v roce 2007 a v roce následujícím více méně setrval na obdobné hodnotě. Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých okresech byl v souladu s vývojem celého kraje. Mírný nárůst počtu obyvatel tak byl v letech 2007 a 2008 zaznamenán ve všech okresech.

Při sledování vývoje za období 2004 – 2008 se počet obyvatel kraje zvýšil o 0,1%. Za toto období vykázal pokles počet obyvatel v okrese Vsetín a Kroměříž, naopak v okresech Uherské Hradiště a Zlín byl zaznamenán mírný nárůst.

V rámci přirozené obměny obyvatelstva v rámci Zlínského kraje docházelo k dlouhodoběji zápornému rozdílu již od doby samotného vzniku kraje v roce 2000; tento trend byl poté zastaven rokem 2006. Přirozený přírůstek (+190 osob) byl vykázán v roce 2007 a následně i v roce 2008 (+259). Nejvýraznější přírůstek daný stěhováním byl zaznamenán v roce 2007, kdy rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých dosáhl 751 osob; v roce 2008 aktivní migrační saldo dosáhlo 373 osob. Právě aktivní migrační saldo zásadně ovlivnilo hodnotu celkového přírůstku osob v rámci Zlínského kraje, resp. změnu vykázaného trendu.

Tabulka č.1: Základní demografické údaje k 31.12. 2008

	celkem	muži	ženy
Zlínský kraj	591 412	288 609	302 803
- okres Kroměříž	107 875	52 568	55 307
- okres Uherské Hradiště	144 533	70 684	73 849
- okres Vsetín	145 850	71 465	74 385
- okres Zlín	193 154	93 892	99 262

Zdroj: ČSÚ

V průběhu sledovaného období počínaje rokem 2004 výrazně vzrostla váha zahraniční migrace, byť z pohledu absolutního počtu cizinců zůstává jejich počet stále spíše zanedbatelný. Jestliže v roce 2004 bylo evidováno ve Zlínském kraji 6.374 cizinců, majících zde trvalý či dlouhodobý pobyt, v roce 2008 narostl jejich počet o 32,1% na 8.418 osob. Průměrný roční přírůstek cizinců v rámci kraje dosáhl 7,2%. Jejich podíl na celkovém počtu obyvatel kraje se během tohoto období zvýšil o 0,3 procentního bodu na 1,4%. V ostatních krajích byl příliv cizinců ve stejném období výrazně silnější, neboť jejich podíl ve Zlínském kraji na celostátní hodnotě poklesl z 2,5% v roce 2004 na 1,9% v roce 2008.

Vývoj věkové struktury obyvatelstva

V případě vývoje věkové struktury obyvatelstva byly vykázány podstatné změny, když podíl produktivní věkové skupiny (15 – 64 let) mírně poklesl (především v důsledku vývoje v okresech Vsetín a Zlín; v okresech Kroměříž a Uherské Hradiště byl vykázán stabilní vývoj tohoto ukazatele). V rámci kraje jako celku i v rámci všech jeho okresů došlo ke snížení podílu nejnižší věkové skupiny, tedy dětí do 14 let. Nejmenší pokles tohoto ukazatele vykazuje okres Zlín. Ve všech okresech i kraji jako celku současně přibyl podíl post-produktivní skupiny, osob starších 65 let. Nejvýznamnější nárůst byl zaznamenán v okrese Vsetín. Naznačené trendy se promítají i do nárůstu průměrného věku v rámci kraje, který v roce 2008 dosáhl 40,7 roku (+1,1 roku od roku 2004). Vývoj v jednotlivých okresech je v zásadě rovnoměrný; nejvyšší hodnota je zaznamenána v okrese Zlín (40,9 roku), nejnižší v okrese Vsetín (40,2 roku).

Popsané trendy se dále promítají ve zvyšování hodnoty indexu stáří, jež poměruje počet obyvatel v post-produktivním věku vůči nejnižší věkové skupině². Hodnota indexu od roku 2004 vzrostla jak v kraji jako celku, tak i v jeho jednotlivých okresech. V případě kraje se růst pohyboval od 95,6 na 110,8 bodů; v případě jednotlivých okresů byly jeho hodnoty nejnižší v okrese Vsetín

² Index stáří vyjadřuje počet osob ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0 – 14 let.

(86,3 v roce 2004, 102,4 v roce 2008), naopak nejvyšší byly v okrese Zlín (100,8 v roce 2004, 114,8 v roce 2008).

Bez ohledu na silnou ekonomickou dynamiku v předkrizovém období, projevující se zřetelným reálným konvergenčním procesem především na počátku druhé poloviny této dekády, zůstává Zlínský kraj ekonomicky podprůměrně rozvinutým regionem jak v rámci České republiky, tak pochopitelně i v celounijním srovnání. Porovnáme-li však jeho ekonomickou úroveň s regiony nových členských států EU-12, je jeho ekonomická vyspělost nadprůměrná. Zlínský kraj – na rozdíl od řady regionů České republiky i zemí unijních nováčků – se vyznačuje nejen relativně vysokou mírou ekonomické soudržnosti, ale tato soudržnost se projevuje i v ostatních, neekonomických charakteristikách – především pak v sociální a environmentální oblasti.

Vývoj ekonomiky a jeho determinanty

V roce 2008 se ekonomický výkon Zlínského kraje podílel na celostátním ekonomickém výkonu 4,6% (o jednu desetinu procentního bodu méně než v předcházejících dvou letech). Z pohledu růstové dynamiky byl z pohledu Zlínského kraje nejpříznivějším v posledním období rok 2006, kdy růst HDP dosáhl reálně 8,8% meziročně, čímž se zařadil mezi nejdynamičtěji se rozvíjející regiony České republiky. Poté ekonomická dynamika počala zpomalovat až na úroveň 1,7% meziročně v roce 2008 s tím, že rok 2009 přinesl zatím nevyčíslený ekonomický pokles, jež však patrně nebude významně vybočovat svoji hodnotou od vývoje v ostatních krajích.

HDP na obyvatele Zlínského kraje v roce 2008 dosáhl 286.172 Kč, což představovalo 80,9% průměru České republiky a 10. místo v meziregionálním žebříčku (v roce 2007 81,8%) a 64,8% průměru EU-27 (v roce 2007 65,7%).

Tabulka č.2: Hrubý domácí produkt na obyvatele - 2008

Česká republika; kraj	HDP na obyvatele (Kč)
Hl. m. Praha	762.352 (1.)
Středočeský	325.034 (3.)
Jihočeský	307.454 (5.)
Plzeňský	317.425 (4.)
Karlovarský	253.964 (14.)
Ústecký	284.558 (11.)
Liberecký	261.872 (13.)
Královéhradecký	293.960 (9.)
Pardubický	295.219 (8.)
Vysočina	295.785 (7.)
Jihomoravský	326.596 (2.)
Olomoucký	269.684 (12.)
Zlínský	286.172 (10.)
Moravskoslezský	297.926 (6.)
Česká republika	353.701

Zdroj: ČSÚ

Zlínský kraj zůstává navíc investičně podrozvinutý s tendencí nezlepšování se spíše setrvalého stavu. Jeho podíl na celostátním objemu investic do hrubého fixního kapitálu v roce 2007 činil pouze 3,5% a ve stejném období představovala tvorba hrubého fixního kapitálu na obyvatele pouze 61,7% celostátního průměru. I čistý disponibilní důchod domácností – jako výrazný obraz životní úrovně – byl ve Zlínském kraji celostátně mírně podprůměrný; jeho hodnota přepočtená na obyvatele v roce 2008 činila 173.263 Kč (ekvivalent 95,3% celostátního průměru).

Míra rozvinutosti regionu je však zjistitelná i prostřednictvím řady dalších ukazatelů a hodnotících kritérií, jež nemusejí být nutně ekonomická, a mnohdy jsou dokonce i nekvantifikovatelná. Příkladem mohou být kupříkladu výstupy studie “Kvalita života v regionech“, vydané Akademií věd České republiky. V jejím rámci je prioritně akcentováno kupříkladu obecně klidnější (stresu relativně méně vystavené) prostředí především ve venkovských oblastech Zlínského kraje v porovnání s průměrem České republiky; dále je to vyšší míra soudržnosti místních lidí, relativně dobré sousedské vztahy, projevující se například vysokou intenzitou sousedské výpomoci a vzájemnosti, umožňující zajišťovat i v případě podprůměrné příjmové základny poměrně uspokojivou a stabilní životní úroveň. Vztah lidí k místu, kde žijí, zdravý patriotismus, se projevuje v upravenosti obcí, v rozvoji občanské společnosti silně orientované na kulturní vyžití a starost o uchování odkazu předků. Významným ukazatelem kvality života je pak i stav přírody a krajiny, jež je v rámci Zlínského kraje v rámci České republiky nadprůměrně zachovalý.

Stejně jako v řadě dalších regionů České republiky, i ve Zlínském kraji – přes výrazné zlepšení, především u věkově mladších skupin společnosti – přetrvává stále nedostatečná vzdělanostní struktura obyvatelstva, což je závažný postřeh za předpokladu, považujeme-li vzdělání a dosaženou kvalifikační úroveň za rozhodující dlouhodobý rozvojový faktor a parametr. Zlínský kraj a jeho ekonomika nicméně disponují značným dlouhodobým rozvojovým potenciálem, spočívajícím jak ve schopnosti rozhodujících odvětví průmyslu a služeb obstát v zahraniční konkurenci nejen na tuzemském, ale především na zahraničním trhu, tak současně i ve schopnosti optimálně využívat regionálních a místních zdrojů (pracovních, znalostních, přírodních a dalších) k rozšíření lokální a regionální nabídky.

V rámci dokumentu PRÚOZK se odvoláváme na výše popsanou ucelenou a detailní analýzu, přičemž v následující textu se budeme primárně držet pohledu, o němž se domníváme, že je schopen autenticky identifikovat především vnitroregionální rozdíly v charakteristikách ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje. Budeme přitom držet linii danou SRZK a tím i dodržovat její členění na čtyři základní pilíře:

1. **konkurenceschopnost** – primárně se orientující na ekonomický rozvoj, jeho aktuální stav a identifikaci faktorů jeho budoucí akcelerace;
2. **úspěšnou společnost** – vycházející z názoru, že ekonomicky prosperující systém je povinen zajistit základní legitimní sociální funkce v oblasti vzdělávání, pravidel trhu práce, vlastního sociálního zabezpečení a zdravotního systému s tím, že čím je systém ekonomicky vyspělejší, tím by mělo být jeho angažmá v této věci intenzivnější;

3. **infrastrukturu a rozvoj venkova** – zaměřující se na to, aby vybavenost regionu a jeho součástí odpovídajícím systémem dopravní, technické, občanské a další infrastruktury, se speciálním akcentem na rozvoj venkovských oblastí, byla odpovídající rozvíjející se zemi počátku 21. století;
4. **atraktivní region** – primární pozornost je zaměřena především na oblast kapacit a kvality poskytovaného produktu cestovního ruchu a potřebnost udržení odkazu i aktivního rozvoje kultury a kulturnosti v regionu i jeho součástech.

V porovnání se SRZK byl pro tento účel počet sledovaných indikátorů zásadně redukován právě pro účel lepší identifikace rozdílů mezi jednotlivými oblastmi v rámci regionu Zlínského kraje. Metodické zdůvodnění postupu je vysvětleno v pasáži 2.3.1 a vychází z metodik používaných v rámci Eurostat³ i ČSÚ.

Jako průřezové demografické relevantní faktory charakterizující regionální disparity byly identifikovány tyto dva ukazatele:

- a) **Průměrné roční tempo změny počtu obyvatel za posledních pět let** – jedná se o průměrné⁴ meziroční tempo změny počtu obyvatel k 31.12. daného roku za období let 2004 až 2008; zdrojem dat je ČSÚ.
- b) **Index stáří** – tvoří ho poměr obyvatel ve věku 65 a více let vůči obyvatel do 14 let věku; vztahuje se k 31.12.2008 a zdrojem dat je ČSÚ.

2.1.1 Konkurenceschopná ekonomika

Především v průběhu poloviny první dekády 21. století se ekonomika Zlínského kraje vyznačovala značnou dynamikou a přesvědčivým procesem reálné konvergence vůči průměru EU, jež by v relativním vyjádření neměla být zásadním způsobem zastavena ani probíhajícími dopady ekonomické krize. Přes tento pozitivní vývoj zůstává ekonomická vyspělost Zlínského kraje vůči průměru EU podprůměrná a podrozvinutá. Vyznačuje se stále relativně nízkým podílem terciárního sektoru na HDP. V rámci ekonomiky České republiky nedosahuje míra investic ve Zlínském kraji výrazně vysokých hodnot. Jako významný ukazatel životní úrovně však ve Zlínském kraji je registrována relativně vysoká hodnota disponibilního důchodu na obyvatele.

Ekonomika Zlínského kraje se vyznačuje silnou podnikatelskou základnou v sektoru malých a středních podniků. V posledním sledovaném období narůstá počet podnikatelských subjektů ve stavebnictví a službách. I přes nedávný růst je relativní význam sektoru služeb stále nízký; lze však předpokládat, že do budoucna dále poroste. Nicméně, ukazuje se, že existence „poctivého“, fundamentálně založeného zpracovatelského průmyslu i přes jeho vyšší relativní váhu se zdá být v období ekonomické krize spíše výhodou. Lze však předpokládat, že v dlouhodobějším horizontu se bude váha silného zpracovatelského průmyslu na ekonomické výkonnosti spíše snižovat. Udržení jeho konkurenceschopnosti především na základě zlepšení kvalitativních

³ Statistický úřad Evropské unie.

⁴ Byl použit geometrický průměr, která je pro účely průměrování temp růstu či poklesu vhodnější.

parametrů je však zásadně důležité. Nárůst počtu ekonomických subjektů pravděpodobně dosáhl svých limitů; nejen vlivem ekonomické krize lze předpokládat zastavení tohoto trendu. V budoucnu lze rovněž očekávat zvýšení váhy podniků střední velikosti a omezení četnosti mikrofirem. Okres Zlín zůstane přirozeným ekonomickým centrem kraje.

Tabulka č.3: Počet a tržby průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci

	Počet podniků			Tržby v mil. Kč		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Těžba nerostných surovin	2	2	2	463	505	635
Zpracovatelský průmysl	169	175	191	123.215	140.215	139.093
- Potravinářský	20	18	18	9.405	9.617	10.111
- Textilní a kožedělný	9	10	10	1.418	1.395	1.415
- Dřezpracující	8	5	4	1.797	1.783	724
- Papírenský	4	3	4	783	844	1.024
- Chemický	6	5	7	12.858	13.608	13.685
- Pryžový a plastikářský	22	25	26	57.307	63.574	55.841
- Výroba nekovových výrobků	6	6	5	2.951	2.932	2.688
- Výroba kovů, hutnictví	31	34	42	11.035	13.800	16.819
- Strojírenství	17	21	22	7.796	9.828	9.456
- Elektrotechnický	24	26	27	10.710	13.315	17.515
- Výroba dopravních prostředků	11	12	13	3.235	5.151	4.955
- Ostatní zpracovatelský průmysl	11	11	12	3.546	4.032	4.667
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	9	9	7	3.027	3.266	3.055
Celkem	180	187	200	126.705	143.977	142.783

Zdroj: ČSÚ

Průmysl regionu Zlínského kraje se opírá o velmi silnou pozici tradičního pryžového a plastikářského odvětví; jeho váha se v budoucnu bude zřejmě mírně ztrácet ve prospěch služeb. Vzhledem k okrajové poloze kraje v rámci České republiky je průmyslová výroba v celostátním měřítku silně zaměřena na tuzemskou poptávku (což se ukazuje být relativní výhodou v období krize). Značným rozvojovým potenciálem regionu Zlínského kraje zůstává strategická průmyslová zóna, jejíž finální naplnění silně ovlivní průmyslovou strukturu v rámci kraje. V nedávné minulosti ztratil region svoji tradiční pozici v odvětvích především textilního a kožedělného průmyslu, jejichž význam pro regionální ekonomiku již patrně nikdy nebude tak silný jako v minulosti. Tento prostor je zapotřebí efektivně zaplnit. Přestože firmy ve Zlínském kraji vydávají viditelně rostoucí objem výdajů na výzkum, vývoj a inovace, je jeho váha v celostátním porovnání stále nízká. V posledním období se přesvědčivě zvýšil počet organizací a institucí zaměřených na podporu podnikání a inovací; problémem je stále jejich slabá spolupráce a koordinace a z toho plynoucí nevyužívání žádoucích synergií. Pro zachycení trendu rostoucího významu inovací je nezbytné zlepšit spolupráci mezi podnikatelskou a akademickou sférou a dobudovat infrastrukturu pro jejich podporu.

V posledním období je silně pozorováno zvyšování využívání médií ICT pro osobní i profesní potřebu; výrazně například roste počet veřejně přístupných míst pro internet. V meziregionálním

porovnání to však stále nestačí; lichotivější pozici však Zlínský kraj zaujímá například u vybavení domácností PC. Demografický vývoj v podobě rostoucího podílu starších obyvatel však může částečně bránit tomu, aby se ukazatele využití ICT ve Zlínském kraji dostaly celostátně na nadprůměrnou úroveň.

Pro analýzu konkurenceschopnosti a identifikaci vnitroregionálních rozdílů na úrovni obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji byly zařazeny následující ukazatele:

- a) **Počet podniků bez zaměstnanců a mikropodniků na 1000 obyvatel** – poměr počtu podniků bez zaměstnanců a podniků s počtem zaměstnanců 1 až 9 zaměstnanců k 31.12.2008 vůči 1000 obyvatelům ke stejnému datu; zdrojem dat je ČSÚ, v případě počtu podniků jím spravovaný Registr ekonomických činností.
- b) **Počet malých a středních podniků na 1000 obyvatel** – poměr počtu podniků s počtem zaměstnanců 10 až 249 k 31.12.2008 vůči 1000 obyvatelům ke stejnému datu; zdrojem dat je ČSÚ, v případě počtu podniků jím spravovaný Registr ekonomických činností.
- c) **Průměrné roční tempo přírůstku/úbytku ekonomických subjektů za poslední čtyři roky** – jedná se o průměrné⁵ meziroční tempo změny počtu všech ekonomických subjektů (bez ohledu na velikost či právní formu) k 31.12. daného roku za období let 2004 až 2008; zdrojem dat je Registr ekonomických činností spravovaný ČSÚ.
- d) **Míra registrované nezaměstnanosti** – 12ti měsíční průměr⁶ míry registrované nezaměstnanosti za období XI/2008 až X/2009 dle evidence na Úřadech práce; zdrojem dat je MPSV ČR.
- e) **Počet uchazečů o práci na jedno volné místo** – 12ti měsíční průměr⁷ podílu uchazečů o práci v evidenci Úřadů práce vůči počtu volných míst za období XI/2008 až X/2009 dle evidence na Úřadech práce; zdrojem dat je MPSV ČR.

2.1.2 Úspěšná společnost

Zlínský kraj se od počátku 90. let až do roku 2007 vyznačoval mírným poklesem celkového počtu obyvatel a nízkou hodnotou migračního salda. Je pozorován viditelný jev stárnutí populace. V menších sídlech je však podíl mladé populace relativně vysoký. Ve výhledu horizontu Programu by přirozený pokles počtu obyvatel neměl být tak znatelný; větší razance tohoto trendu je však předpokládána až za horizontem roku 2012. Každopádně však jedinou stabilně rostoucí věkovou skupinou jsou obyvatelé nad 65 let. Po překonání následků ekonomické krize a opětovném nastolení funkční ekonomické otevřenosti se opět otevře potenciál pro zmírnění poklesu počtu obyvatelstva vlivem migrace.

V budoucnu zřejmě vyvstane potřeba vyšší míry využívání doplňkových soukromých zdrojů financování (vedle dominantních zdrojů veřejných), především na vyšších úrovních vzdělávání.

⁵ Byl použit geometrický průměr, která je pro účely průměrování temp růstu či poklesu vhodnější.

⁶ Z důvodu jednoduchosti, lepší interpretovatelnosti a transparentnosti zde používáme prostý aritmetický průměr (údaj za každý měsíc má stejnou váhu), který je pro účely zachycení relací mezi jednotlivými ORP plně dostačující.

⁷ Z důvodu jednoduchosti, lepší interpretovatelnosti a transparentnosti zde používáme prostý aritmetický průměr (údaj za každý měsíc má stejnou váhu), který je pro účely zachycení relací mezi jednotlivými ORP plně dostačující.

Vzdělanostní struktura regionu Zlínského kraje se nachází mírně pod celostátním průměrem – vyšší procento osob se základním vzděláním a bez vzdělání doprovází nižší podíl vysokoškoláků. Na druhé straně však relativně pozitivní trend spočívá v pozvolném nárůstu podílu vysokoškoláků a poklesu podílu osob s nejnižším vzděláním na celkovém počtu obyvatelstva, který by měl výrazně pokračovat i do budoucna. Pro budoucí oborovou optimalizaci sítě školských zařízení je důležité ustavení systému spolupráce mezi vzdělávacím a podnikatelským sektorem. Očekávaný negativní demografický trend nemusí nutně znamenat zavírání školských zařízení; alternativou je využít jejich kapacit pro rostoucí poptávku po celoživotním učení. Pro zesílení potřeby vzdělávání jako významné lidské hodnoty je nutná další modernizace školské infrastruktury, včetně vybavení škol moderními učebními pomůckami.

Tabulka č.4: Vzdělanostní struktura obyvatelstva

% celkové populace	2005		2006		2007		2008	
	ČR	ZL	ČR	ZL	ČR	ZL	ČR	ZL
Základní a bez vzdělání	19,5%	19,7%	19,2%	20,5%	18,8%	19,5%	18,4%	20,1%
Střední bez maturity	37,6%	40,1%	37,0%	38,9%	36,5%	38,4%	35,6%	37,7%
Střední s maturitou	32,2%	31,0%	32,9%	31,0%	33,6%	31,4%	33,8%	30,9%
Vysokoškolské	10,6%	9,2%	10,9%	9,5%	11,1%	10,6%	12,2%	11,2%

Zdroj: ČSÚ, celková populace ve věku 15 a více let, stav vždy ke konci daného roku

Míra ekonomické aktivity ve Zlínském kraji se nachází mírně pod průměrem České republiky, avšak s tendencí nárůstu. Výzvou do budoucna je jistě zvýšení zaměstnanosti osob s nejnižším vzděláním a osob v předdůchodovém věku, jež jsou na trhu práce nejzranitelnější. Míra nezaměstnanosti je ve Zlínském kraji dlouhodobě mírně nad průměrem České republiky a v současnosti pod srovnatelným průměrem EU; její prodlužující se doba poukazuje na strukturální povahu nezaměstnanosti. V budoucnu bude zřejmě docházet k další, i když ne tak intenzivní, vlně přesunu pracovních míst z průmyslu do služeb. Sekundární ekonomický sektor vykazuje relativně vysoký podíl zaměstnanosti, na rozdíl od sektoru terciárního. Ekonomika založená na znalostech a inovacích si vyžádá zvýšení dosud nedostatečného počtu vědeckých a odborných duševních pracovníků, na úkor nekvalifikovaných pozic. Současná nízká úroveň průměrné mzdy se při významnějším rozvoji inovací začne zvyšovat i v relativním měřítku.

Nejvýznamnější kapacity poskytovaných sociálních služeb jsou využívány ve prospěch seniorů, především pak na fungování domovů pro seniory. Dojem nedostatku kapacit domovů pro seniory vyvolává skutečnost, že velká část jejich klientů by s podporou terénních a ambulantních služeb mohla žít ve svém přirozeném sociálním prostředí. Sociální služby jsou dominantně financovány dotacemi ze státního rozpočtu s úhradami od uživatelů. Nerovnoměrně rozloženou síť sociálních služeb je třeba optimalizovat na základě pravidelné aktualizace příslušných rozvojových dokumentů⁸.

⁸ Klíčovým materiálem v této oblasti je Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji, který je aktuálně zpracován pro období 2009-2011 a je každoročně aktualizován Akčními plány rozvoje sociálních služeb.

Základní charakteristiky zdravotnictví Zlínského kraje vykazují stabilitu. Průběh léčebného procesu je neefektivní, negativním rysem je vysoká relativní hodnota pracovní neschopnosti. Do budoucna se zvýší potřeba dále koncentrovat specializované medicínské technologie, doprovázená centralizací a eventuální dislokací některých pracovišť. Rozvojové priority jednotlivých oborů nemocniční i ambulantní péče by měly být stanovovány pravidelně a aktualizovány příslušným rozvojovým plánem. Přizpůsobení zdravotnického systému očekávanému stárnutí populace se dříve či později stane nevyhnutelným.

Pro analýzu úspěšné společnosti a identifikaci vnitroregionálních rozdílů na úrovni obcí s rozšířenou působností byly zařazeny následující ukazatele:

- a) **Podíl uchazečů o práci v evidenci ÚP nad 12 měsíců** – poměr uchazečů o práci, kteří jsou v evidenci Úřadů práce vedeni déle než 12 měsíců vůči všem uchazečům o práci v evidenci Úřadů práce k 31.12.2008; zdrojem dat je ČSÚ na základě dat z MPSV.
- b) **Podíl obyvatel ve věku nad 24 let s vysokoškolským vzděláním** – poměr počtu obyvatel s ukončeným vysokoškolským vzděláním vůči všem obyvatelům ve věku 25 a více let; zdrojem dat je ČSÚ a Sčítání lidu, domů a bytu v roce 2001⁹.
- c) **Počet základních škol na 1000 obyvatel ve věku 0 až 14 let** – poměr počtu základních škol s vyšším stupněm (tedy s 1. až 9. třídou) vůči 1000 obyvatelům ve věku do 14 let v roce 2006; zdrojem dat je ČSÚ.
- d) **Počet praktických lékařů pro dospělé na 1000 obyvatel ve věku 15 a více let** – poměr součtu samostatných ordinací praktického lékaře pro dospělé a detašovaných pracovišť samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé¹⁰ vůči 1000 obyvatelům ve věku od 15 let v roce 2007; zdrojem dat je ČSÚ.
- e) **Počet lůžek v domovech pro seniory včetně zvláštního režimu pro seniory na 1000 obyvatel ve věku 65 a více let** – poměr součtu lůžek v domovech pro seniory a lůžek v domovech se zvláštním režimem vůči 1000 obyvatelům ve věku od 65 let v roce 2008; zdrojem dat je ČSÚ a Krajský úřad Zlínského kraje.

2.1.3 Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova

Zlínský kraj se vyznačuje v delším časovém horizontu výrazným zlepšením celkové kvality životního prostředí; tento pozitivní trend se však v posledních letech zastavil. Ve Zlínském kraji je lokalizován relativně veliký rozsah chráněných krajinných oblastí v celostátním porovnání. Celková částka ve prospěch environmentálních investic v celostátním porovnání není vysoká, a navíc se mírně snižuje. Roste objem investičních i neinvestičních prostředků do nakládání s odpady, výzvou do budoucna zůstává vyšší podíl recyklace. Výskyt starých ekologických zátěží

⁹ Aktuálnější data pro úroveň ORP než ta, která vycházejí ze SLDB 2001 nejsou k dispozici. Nepředpokládáme, že by použití tohoto ukazatele z roku 2001 přineslo příliš velké zkreslení – aktuální hodnoty ukazatele budou jistě vyšší, nedá se však předpokládat výrazné změny relací mezi jednotlivými ORP.

¹⁰ Údaje o konkrétním počtu praktických lékařů nejsou k dispozici, proto používáme zjednodušený předpoklad, že jedna samostatná ordinace, resp. jedno detašované pracoviště samostatné ordinace je využíváno jedním praktickým lékařem.

a spontánně šířených skládek je stále značný. Výrazně se snížilo množství vypuštěných znečišťujících látek do vodních toků. Míra napojení na čističky odpadních vod však zůstává nízká. Existuje vysoký potenciál pro dlouhodobé zlepšení životního prostředí v oblasti environmentálního vzdělávání. Dále se zvýší význam energetických úspor a zvyšování energetické účinnosti a rozšiřování využití obnovitelných zdrojů energie. Důležitou charakteristikou je i plynofikace a ekologizace obcí pomocí obnovitelných zdrojů energie (OZE) případně druhotných zdrojů energie (DZE), a to z důvodu, že zvyšující se cena zemního plynu způsobuje, že občané spalují v původních topeništích na tuhá paliva odpady nebo v lepším případě přecházejí od ZP na kotle na biomasu.

Zemědělské aktivity a zaměstnanost v zemědělství procházejí absolutním útlumem, jež je doprovázen poklesem rozsahu zemědělských ploch a zhoršením sociálně ekonomických podmínek v zemědělství a na zemědělství silně závislých oblastech. I proto je žádoucí rostoucí míra diverzifikace ekonomických aktivit na venkově a je reálné očekávat rostoucí podíl mimozemědělských činností ve venkovských oblastech. Není však využíván daný potenciál místních přirozených zdrojů, především regionálně typických zemědělských aktivit a produktů. Klíčovou výzvou je tak zvýšení ekonomické výkonnosti a konkurenceschopnosti zemědělství a trvale udržitelné využívání zemědělské půdy při výrazném kvalitativním zlepšení ekonomických činností. Trendem se stane například orientace na určité specifické plodiny (pěstované například i pro energetické účely) a orientace na produkci biopotravin. Venkovské oblasti Zlínského kraje oproti městům stále zaostávají z pohledu vybudované funkční technické (lepší se) a občanské (horší se) infrastruktury.

Tabulka č.5: Vybrané ukazatele dopravy ve Zlínském kraji

	2006	2007	2008
Délka silnic a dálnic (km)	2.121	2.116	2.113
- z toho dálnice	-	-	7
- z toho silnice I. třídy	341	341	339
Motorová vozidla			
Osobní a dodávkové automobily	201.530	210.059	217.977
Nákladní automobily	23.192	26.103	28.575
Silniční tahače	1.357	1.220	963
Návěsy	2.518	2.809	2.824
Autobusy	954	994	965
Motocykly	42.128	43.860	45.677
Silniční nákladní doprava			
Vývoz věcí do jiných krajů (tis. tun)	3.964	2.577	2.933
Dovoz věcí z jiných krajů (tis. tun)	4.423	4.241	3.751
Přeprava věcí v rámci kraje (tis. tun)	12.170	12.725	10.217
Veřejná autobusová doprava			
Přeprava cestujících v rámci kraje (tis. osob)	33.579	31.773	27.635
Železniční doprava			

Provozní délka železničních tratí (km)	358	358	358
Přeprava cestujících v rámci kraje (tis. osob)	7.297	7.054	6.581

Zdroj: Ministerstvo dopravy České republiky

Zlínský kraj disponuje hustou dopravní sítí a představuje relativně významnou dopravní lokalitu s velkým potenciálem se stát nyní po vstupu do Schengenského prostoru součástí intenzivního dopravního propojení východní a západní části EU. V současné době se vyznačuje poměrně rychlým tempem výstavby dálniční sítě a rychlostních komunikací, které umožní napojení regionu na celostátní a mezinárodní dálniční síť. Kvalitativní parametry stávající dopravní infrastruktury však mnohdy stále nevyhovují (například stále vysoká míra úseků silničních komunikací projíždějících obcemi). Výzvou do budoucna je intenzivnější využívání letišť Bochoř pro nákladní účely a letišť Kunovice po jejich modernizaci. Kraj disponuje značným potenciálem využívání lodní dopravy a sítě cyklostezek coby žádoucí alternativy i pro turistické účely s minimálními negativními dopady na životní prostředí. Stále nedostatečná je úroveň a míra integrace informačních systémů v dopravě, dopravní obslužnosti a veřejné dopravní služby.

Pro analýzu infrastruktury a rozvoje venkova a identifikaci vnitroregionálních rozdílů byly zařazeny následující ukazatele:

- Počet veřejných dopravních spojů ve špičce na 1000 obyvatel** – poměr součtu meziměstských veřejných dopravních spojů (autobusy, vlaky) přijíždějících do ORP v ranní špičce (6:00 až 8:00 hodin) a odjíždějících z ORP v odpolední špičce (14:00 až 16:00 hodin) vůči 1000 obyvatelům v říjnu 2009; zdrojem dat je informační systém IDOS.
- Počet dokončených bytů za poslední čtyři roky na 1000 obyvatel** – poměr součtu počtu dokončených bytů v letech 2005 až 2008 vůči počtu obyvatel k 31.12. 2008; zdrojem dat je ČSÚ.
- Podíl obyvatel žijících v obcích s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod** – poměr občanů žijících v obcích vybavených kanalizací ústící do čistírny odpadních vod vůči všem obyvatelům v obcích daného ORP v roce 2006; zdrojem dat je ČSÚ.
- Délka silnic II. a III. třídy v km na 100 km²** – podíl délky silnic II. a III. třídy vůči rozloze v 1000 km² v roce 2009; zdrojem dat je Ředitelství silnic Zlínského kraje.
- Změna počtu obyvatel ve venkovských obcích od roku 2005** – poměr občanů žijících v obcích do 2000 obyvatel k 31.12. 2005 vůči počtu obyvatel žijících v obcích do 2000 obyvatel k 31.12. 2008; zdrojem dat je ČSÚ.

2.1.4 Atraktivní region

Přírodní podmínky i kulturně-historické bohatství vytvářejí dostatečné předpoklady pro úspěšný rozvoj cestovního ruchu. Kvalita zařízení cestovního ruchu je rostoucí, stejně jako rozsah nabídky, což se zatím neprojevuje v ceně produktu cestovního ruchu ve Zlínském kraji, jež je nižší než republikový průměr. Potenciál cestovního ruchu tak zůstává nenaplněn, což se projevuje poklesem počtu ubytovacích zařízení a lůžek a nezřetelným trendem vývoje návštěvnosti, nyní zásadně redukované vlivem krize. Klesá počet přenocování i míra využitelnosti lůžek. Cestovní ruch ve Zlínském kraji zůstane primárně orientován na tuzemské

návštěvníky s postupným odkrýváním potenciálu zahraničních turistů z blízkých zemí. Brzdou dalšího rozvoje je dosud jen omezené přímé dálniční spojení s ostatními částmi České republiky (s reálnou brzkou vidinou nápravy). Impuls rozvoji cestovního ruchu dodává efektivní výkon instituce destinačního managementu – Centrály cestovního ruchu Východní Moravy.

Tabulka č.6: Ukazatele cestovního ruchu v regionu Zlínského kraje a ČR

	2005	2006	2007	2008	2008 - ČR
Hromadná ubytovací zařízení celkem	365	368	366	352	7.705
Pokoje	7.902	8.015	7.999	7.934	180.162
Lůžka	21.408	21.758	21.564	20.926	466.832
Místa pro stany a karavany	1.645	1.555	1.540	1.214	53.118
Hosté	488.766	508.557	532.482	497.452	12.835.886
- z toho cizinci	71.050	72.020	77.308	72.938	6.649.410
Přenocování	1.827.599	1.872.477	1.832.753	1.682.314	39.283.474
- z toho cizinci	258.652	249.125	247.183	209.243	19.987.022
Průměrný počet přenocování	3,7	3,7	3,4	3,4	3,1
- z toho cizinci	3,6	3,5	3,2	2,9	3,0
Průměrná doba pobytu ve dnech	4,7	4,7	4,4	4,4	4,1
- z toho cizinci	4,6	4,5	4,2	3,9	4,0
Čisté využití lůžek (%)	33,0	32,9	33,2	34,0	35,7
Využití pokojů (%)	39,3	40,1	40,0	39,6	42,4

Zdroj: ČSÚ

Zlínský kraj se vyznačuje slušnou úrovní vybavenosti kulturním bohatstvím, odrážející se v dobré návštěvnosti veřejně zpřístupněných památek. Vysoká je četnost lidových uměleckých souborů s vysokou uměleckou úrovní, jež představuje jedinečný rys Zlínského kraje v tomto kulturním segmentu. Zvýšení návštěvnosti kulturních zařízení pomůže lepší propojení s cestovním ruchem a zintenzivnění systematických propagačních a marketingových aktivit. Rezervy do budoucna existují v problematice propojení kulturních a vzdělávacích subjektů.

Pro analýzu atraktivního regionu a identifikaci vnitroregionálních rozdílů byly zařazeny následující ukazatele:

- **Počet lůžek hromadných ubytovacích zařízení na 1000 obyvatel** – poměr počtu lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních¹¹ vůči 1000 obyvatelům v roce 2008; zdrojem dat je ČSÚ.
- **Počet nemovitých kulturních památek na 100 km²** – poměr počtu nemovitých památek vůči 1000 obyvatelům v říjnu 2009; zdrojem dat je Národní památkový úřad.
- **Počet místních kulturních akcí na 1000 obyvatel** – poměr počtu konaných místních kulturních akcí ve Zlínském kraji vůči 1000 obyvatelům v roce 2009; zdrojem dat je materiál

¹¹ Za hromadné ubytovací zařízení je považováno takové, které nabízí alespoň pět a více pokojů nebo 10 a více lůžek a slouží pro účely cestovního ruchu (a ne např. ubytovny sezónních dělníků, apod.).

Krajského úřadu ZK „Koncepte rozvoje místní kultury ve Zlínském kraji na léta 2009 – 2013“.

- **Počet ostatních kulturních zařízení na 1000 obyvatel** – poměr počtu ostatních kulturních zařízení (např. kulturních domů, kulturních klubů, samostatných kluboven či klubů důchodců) vůči 1000 obyvatelům v roce 2006; zdrojem dat je ČSÚ.
- **Počet sportovních hřišť na 1000 obyvatel** – poměr počtu sportovních hřišť s provozovatelem nebo správcem vůči 1000 obyvatelům v roce 2006; zdrojem dat je ČSÚ.

2.2. Predikce dalšího vývoje (možný vývoj v různých fázích ekonomického cyklu)

Za standardní ekonomický vývoj můžeme označit nikoliv takový, který by předpokládal trvalou prosperitu a akceleraci ekonomické aktivity bez jakýchkoliv limitů (což je předpoklad zcela vytržený ze základních ekonomických souvislostí a tudíž nereálný), nýbrž existenci standardního cyklického vývoje, jež by vycházel z vnitřních strukturálních podmínek ekonomiky České republiky a nebyl by radikálně zasažen okolnostmi, jež způsobují strukturální ekonomické poruchy v klíčových teritoriích, které ovlivňují ekonomické parametry v zemích našich klíčových partnerů jak na straně nabídky, tak poptávky.

Standardní ekonomický vývoj by se tak rozhodně nevyhnul určité cyklické korekci, jež by odrážela především vnitřní ekonomické faktory, nebyla by však ovlivněna zásadními strukturálními poruchami v ekonomikách, které parametry ekonomiky v České republice podstatně ovlivňují.

V podmínkách velmi otevřené ekonomiky České republiky je však záležitost vývoje hospodářského cyklu velmi silně ovlivněna parametry především ekonomik EU.

Případ „standardního ekonomického scénáře“, jež vychází z výše vymezených parametrů, by bylo možné dále specifikovat v podobě:

- pozvolna oslabující a zpomalující, nikoliv však klesající ekonomické aktivity (stále kladný hospodářský růst; ne tak výrazný jako v letech 2005 – 2007) v období 2009 – 2011, poté návrat k rychlejší růstové trajektorii;
- mírného růstu sektoru maloobchodu a služeb, včetně zpomalujícího se objemu spotřebního koše v intencích celkového hospodářského růstu;
- stabilního vývoje všech klíčových ekonomických sektorů;
- pouze mírného nárůstu míry nezaměstnanosti, bez vážných dopadů na výši disponibilního příjmu domácností;
- udržení velmi vysoké úrovně vnější poptávky a tím i silného objemu vývozu zboží a služeb;
- nevýrazné narušení jinak příznivě se vyvíjejícího fiskálního vývoje, nezpůsobující dodatečná rizika v podobě zvyšování úrokových sazeb a vytlačování soukromých investic;
- soustavný a bezrizikový, umírněný inflační vývoj.

Dílčí závěr

Standardním ekonomickým vývojem rozumíme takový, který není zasažen strukturálními ekonomickými poruchami; nikoliv však takový, který by ignoroval vývoj hospodářského cyklu

Již rok 2008 prokázal první známky oslabování světové, evropské a konec konců i české ekonomiky, se zjevným dopadem na klíčové ukazatele ekonomického vývoje jak v celé České republice, tak i ve Zlínském kraji. Navíc, v samotném průběhu roku 2008 se ukazovalo stále zřetelněji, že čím pokročilejší období, tím je míra zprvu zpomalování, pak i absolutního poklesu, průkaznější a silnější. Proto je nutné předchozí „standardní ekonomický scénář“ považovat za nereálně naplnitelné měřítko vývoje ekonomiky ve Zlínském kraji a naopak následující „krizový scénář“ za pravděpodobné vodítko následujícího období bližší nastalé realitě.

Tyto charakteristiky tak budou s **velkou pravděpodobností pokračovat po značnou část roku 2009** do té míry, že za celý rok 2009 bude možné registrovat **další meziroční pokles** v klíčových výkonových ukazatelích, či jejich další zhoršování s tím, že **rok 2010** – alespoň optikou současných představ – by měl znamenat **spíše konzervaci stavu roku 2009**; tedy již nikoliv další pokles, ale spíše setrvání na hodnotách, jež prošly onou redukcí v předcházejících dvou letech. Statisticky prokázané oživení je pak pravděpodobné spíše v horizontu roku 2011, přičemž je otázkou, zda i tento rok nebude spíše ve znamení faktické stagnace, či jen velmi mírného návratu zpět k „předkrizovým“ vývojovým charakteristikám.

Navíc, statistické prokázání krize nemusí být vždy v plném souladu s jejími behaviorálními charakteristikami, tedy v subjektivním vnímání krize samotnými aktéry – tedy klíčovými faktory na straně poptávky (spotřebiteli, reálnými investory a importéry v zemích našich nejvýznamnějších obchodních partnerů), v jejichž myslích a subjektivně vnímaných preferencích zřejmě i v delším časovém horizontu převládne moment opatrnosti a obezřetnosti, a samozřejmě stranou nabídky, tj. výrobci zboží a poskytovatelé služeb, u nichž je největším problémem a otázníkem fakt, zda jsou schopni nabídnout přizpůsobený produkt za odpovídající cenu v nynějších podmínkách.

Identifikace parametrů

Období krize se vyznačuje radikálním poklesem globální agregátní poptávky. Redukce agregátní poptávky je doprovázena poklesem všech relevantních výkonnostních ukazatelů:

- maloobchodní tržby,
- vývoj služeb,
- průmyslová výroba
- stavební výroba,
- zahraniční obchod,
- v agregované podobě HDP.

V době krize prudce narůstá míra nezaměstnanosti. Nárůst míry nezaměstnanosti výrazně snižuje objem disponibilních příjmů domácností a podvazuje tak použitelný objem prostředků, jež by

domácnosti vydaly ve prospěch nákupu spotřebního zboží a služeb. Výrazně se omezuje investiční aktivita firem.

Dochází k výraznému zhoršování fiskální disciplíny v podobě prohlubování schodku veřejných financí, což má podstatný negativní dopad nikoliv na současnou, ale zejména na dlouhodobou redukci veřejných podpor v nacházejícím delším časovém období, jež bude vyžadovat významných výdajových úspor, aby bylo opětovně dosaženo příznivějšího stavu systému veřejných financí.

Klíčové makroekonomické veličiny a jejich aktuální vývoj a predikovatelný výhled

Klíčovou makroekonomickou veličinou, souhrnně dopadající i na ostatní, parciální ekonomické indikátory a charakteristiky, je HDP, svoji relevancí vykazují i míra nezaměstnanosti, spotřeba domácností a míra inflace, jež mají klíčový dopad na ekonomické parametry relevantní pro účely této Strategie. Nemá zřejmě valného smyslu dodávat, že konstelace těchto veličin především pro nadcházející dvě léta není v celoevropském kontextu vůbec povzbudivá. Relativní míra jejich předpokládaného zhoršení pak vychází pro ekonomiku České republiky stále ještě relativně příznivě, byť v porovnání s odhady pořizovanými v jarním období se tyto vyhlídky zhoršují. Jestliže ještě na jaře byla míra propadu české ekonomiky predikována menší než průměr EU, nyní je tomu naopak; naopak nástup do fáze oživení (byť v řádu „černé nuly“ by měl být v našem případě nepatrně razantnější). Z pohledu Zlínského kraje má samozřejmě prioritní smysl sledování těchto hodnot pro Českou republiku; z pohledu struktury zahraniční ekonomické expozice je důležité zaměření pozornosti zejména vůči Německu, Slovensku, Rakousku, Polsku a Itálii.

Vedle těchto makroekonomických veličin a jejich negativního vývoje je období ekonomické krize dále doprovázeno výraznou intenzitou strukturálních ekonomických poruch, klimatem nejistoty a mnohdy i ekonomické iracionality.

Vzhledem k výrazné těkavosti a nestandardnímu vývoji klíčových makroekonomických veličin je velmi obtížná jejich regionální identifikace; předpokládejme tudíž pro účely následujících doporučení a návrhů řešení, že hlavní charakteristiky ekonomiky Zlínského kraje budou výrazným způsobem odrážet i vývoj celé ekonomiky České republiky.

Tabulka č.7: Předpokládaný vývoj klíčových makroekonomických indikátorů v zemích EU v krátkodobém výhledu

	Růst HDP		Míra nezaměstnanosti		Spotřeba domácností		Míra inflace	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Belgie	-2,9	0,6	8,2	9,9	-1,0	0,6	0,0	1,3
Bulharsko	-5,9	-1,1	7,0	8,0	-5,7	-2,1	2,4	2,3
Česká republika	-4,8	0,8	6,9	7,9	1,0	-0,5	0,6	1,5
Dánsko	-4,5	1,5	4,5	5,8	-4,6	2,3	1,1	1,5
Německo	-5,0	1,2	7,7	9,2	0,6	-0,2	0,3	0,8
Estonsko	-13,7	-0,1	13,6	15,2	-16,7	-1,9	0,2	0,5

Irsko	-7,5	-1,4	11,7	14,0	-7,7	-2,4	-1,5	-0,6
Řecko	-1,1	-0,3	9,0	10,2	-2,5	-1,3	1,2	1,4
Španělsko	-3,7	-0,8	17,9	20,0	-5,2	-0,5	-0,4	0,8
Francie	-2,2	1,2	9,5	10,2	0,8	0,8	0,1	1,1
Itálie	-4,7	0,7	7,8	8,7	-1,5	0,8	2,3	1,8
Kypr	-0,7	0,1	5,6	6,6	-1,4	0,3	0,8	3,1
Lotyšsko	-18,0	-4,0	16,9	19,9	-22,0	-11,0	3,5	-3,7
Litva	-18,1	-3,9	14,5	17,6	-19,5	-6,3	3,9	-0,7
Lucembursko	-3,6	1,1	6,2	7,3	0,2	0,8	1,8	1,7
Maďarsko	-6,5	-0,5	10,5	11,3	-7,4	-2,5	4,3	4,0
Malta	-2,2	0,7	7,1	7,4	-1,1	0,4	2,0	2,0
Nizozemsko	-4,5	0,3	3,4	5,4	-2,7	-0,6	1,1	0,9
Rakousko	-3,7	1,1	5,5	6,0	0,5	0,5	0,5	1,3
Polsko	1,2	1,8	8,4	9,9	2,1	1,3	3,9	1,9
Portugalsko	-2,9	0,3	9,0	9,0	-0,9	0,6	-0,1	1,3
Rumunsko	-8,0	0,5	9,0	8,7	-12,5	2,2	5,7	3,5
Slovinsko	-7,4	1,3	6,7	8,3	-1,7	-0,2	0,9	1,7
Slovensko	-5,8	1,9	12,3	12,8	-1,2	0,5	1,1	1,9
Finsko	-6,9	0,9	8,5	10,2	-3,8	1,0	1,8	1,6
Švédsko	-4,6	1,4	8,5	10,2	-1,3	1,0	1,9	1,7
Velká Británie	-4,6	0,9	7,8	8,7	-3,3	-0,3	2,0	1,4
EU-27	-4,1	0,7	9,1	10,3	-1,7	0,2	1,0	1,3

Zdroj: Eurostat, Evropská komise, podzimní odhady říjen 2009

Vyhledky ekonomik zemí, s nejčastější ekonomickou expozicí vůči Zlínskému kraji

Mezi ekonomikami a zeměmi, které jsou pro ekonomiku Zlínského kraje nejdůležitější, je vedle tuzemských ekonomických subjektů nejpodstatnější situace v Německu, vyznačující se mimořádnou okamžitou i střednědobě očekávanou hloubkou ekonomického propadu; z tohoto důvodu pokles poptávky z Německa je více než pravděpodobný (z hlediska exportní poptávky se patrně projeví již v roce 2009, z pohledu spotřebitelské poptávky – relevantní pro turismus – pak spíše v průběhu roku 2010).

Rovněž velmi zasažená slovenská ekonomika (u níž je reálný stav možná ještě horší než uvedený odhad) nedisponuje přílišnou silou své domácí spotřebitelské i investiční poptávky. Stejně jako v případě české ekonomiky, i zde se navíc odhady v průběhu času zhoršují. Faktor devizového kursu by však mohl sehrát svoji roli; po zavedení eura se Česká republika stala pro Slováky levnější zemí, čímž může oproti loňsku dále zvýšit svoji atraktivnost, nehledě již na geografickou a jazykovou bezprostřední blízkost. Nejhůře by na tom slovenská ekonomika – tak jako většina zemí EU – měla být v roce 2009, na rok 2010 je pak předvídan poměrně strmý růst.

Zejména síla spotřebitelské poptávky v Rakousku může představovat faktor minimálně udržení se stávající ekonomické kooperace pocházející z této země, byť i HDP Rakouska pro rok 2009 patrně vykáže hlubší pokles, s očekávanou viditelnou korekcí k lepšímu v roce 2010.

Nejnadějněji tak vyhlíží ekonomická součinnost s geograficky blízkým Polskem, jehož ekonomické veličiny, včetně předpokládané úrovně spotřeby domácností, nedoznaly kritické redukce pozorované v řadě jiných zemí Unie. Navíc v průběhu času se vyhlídky polské ekonomiky dále zlepšují, takže prozatím situace vypadá, že polská ekonomika se žádného poklesu v rámci této krize vůbec nedočká, což by mělo platit i pro vývoj spotřebitelské poptávky v Polsku.

Nelze v tomto výčtu zapomenout na ekonomiku České republiky, jejíž růstový výhled se podstatně zhoršuje i přes absenci silných strukturálních poruch, avšak stále si udržuje relativně silnou, byť výrazně redukovanou úroveň spotřeby. Sázka na tuzemskou poptávku a zesílení orientace na tuzemskou klientelu by měla být po dobu trvání krize pravděpodobně první volbou.

Vyhledky ekonomik zemí, jejichž hladina poptávky se jeví být na nejbližší období příznivá

Vedle již zmíněného Polska se ostatní ekonomiky EU, nacházející se v relativně zachovalém stavu i výhledu na následující dvě léta, neřadí mezi ty země, které představují významné ekonomické partnery ve Zlínském kraji. Přestože se začátkem roku 2010 výhled portugalské, kyperské, maltské či jiných ekonomik zdá být poměrně příznivý, nezdá se pravděpodobné, že by z toho mohla ekonomika ve Zlínském kraji výrazněji profitovat. Do této skupiny zemí však lze zařadit i Francii, vůči níž zajisté existuje stran subjektů ze Zlínského kraje vyšší expozice.

Z mimoevropských teritorií je zřejmě racionální posílení již zahájených vazeb ve vztahu k Číně; udržení vazeb vůči Rusku se rovněž v nynějším období může zdát jako žádoucí.

První predikce

Kvantifikace ukazuje, že v období let 2012 – 2013 by se klíčové hodnoty ekonomických ukazatelů měly vrátit na trajektorii, kterou předpokládá předchozí sekce, tedy standardní cyklický ekonomický vývoj bez razantních strukturálních poruch především „dovezených“ ze zahraničí.

Případný „krizový scénář“, jež vychází z výše vymezených parametrů, by bylo možné dále specifikovat v podobě:

- výrazný pokles ekonomické aktivity v rámci České republiky v období roku 2009 a stagnace (konzervace tohoto stavu) v roce 2010; viditelnější známky oživení v roce 2011 a poté výraznější růstová akcelerace, umožňující v roce 2013 dosažení stejné úrovně hospodářské dynamiky jako v případě „standardního ekonomického scénáře“; rizikem tohoto pojetí však může být oddálení momentu ekonomického oživení a prodloužení doby faktické stagnace až do období roku 2013;
- výrazný pokles sektoru maloobchodu, včetně redukce spotřebního koše a poptávky po službách v intencích celkového hospodářského poklesu v roce 2009 (byť ve výrazně menší míře, než by odpovídalo celkovému poklesu HDP), období stagnace a pozvolného oživování v letech 2010 – 2011, citelné známky oživení v roce 2012 a návrat na „předkrizovou“ úroveň a tempa růstu spotřeby;

- dramatický, dvouciferný pokles aktivit v případě všech klíčových ekonomických sektorů v období roku 2009 s možností dalšího mírného propadu – především v závislosti na vnější poptávce – v roce 2010, známky ožívování v letech 2011 a 2012 a návrat na „předkrizovou“ vývojovou trajektorii v roce 2013; výrazná redukce objemu soukromých i veřejných reálných investic v období let 2009 – 2010, v případě veřejných pak patrně i v roce 2011 (úměrně vývoji veřejných financí ve sledovaném období);
- radikální nárůst míry nezaměstnanosti k dvouciferným hladinám a její udržení na relativně vysokých hodnotách do roku 2011, s výrazně negativním dopadem na pokles disponibilního příjmu domácností (byť v případě srovnatelných údajů Eurostatu spolehlivě pod dvoucifernými čísly);
- dramatický pokles úrovně vnější poptávky a tím i výrazná redukce objemu vývozu zboží a služeb, jen pozvolna se zotavující spíše po roce 2011;
- dramatické zhoršení fiskální bilance a fiskální disciplíny měřené ukazatelem poměru veřejného deficitu k HDP, jež může vyvolat tlak na zvyšování úrokových sazeb a vyvolat riziko vytlačovacího efektu soukromých investic;
- velmi nestabilní inflační vývoj, jež může v krátkém období směřovat až k deflační epizodě, kterou může následně vystřídat na přelomu 2010 a 2011 fáze prudkého inflačního vzlínání.

Dílčí závěr

„Krizový scénář“ vychází z detailní analýzy nastalých i předpokládaných makroekonomických ukazatelů i specifických charakteristik relevantních pro ekonomický vývoj v rámci EU, České republiky i Zlínského kraje;

Výsledkem je pak předpověď, že rok 2009 bude ve znamení dalšího poklesu výkonnostních ukazatelů s tím, že rok 2010 by měl znamenat spíše zachování a konzervaci redukováného stavu (tedy nikoliv další procentuální pokles, ale ani oživení, či toužebné „odražení se ode dna“); statisticky prokázané oživení by se mělo stát skutečností až v roce 2011, následující období by mělo být již ve znamení obnovy dynamiky a v roce 2013 a v době následující by měla ekonomická výkonnost vykázat již rychlejší tempo svého růstu v porovnání se „standardním ekonomickým scénářem“ (popsaným v předchozí pasáži);

Navíc, vnímání krize nemusí být pouze statistické, ale je pozorováno subjektivně každým ekonomickým aktérem; opatrnost a obezřetnost mohou moment oživení oddálit;

Nejvýznamněji zasažené ekonomiky, které generují zahraniční expozici ekonomiky Zlínského kraje jsou německá a slovenská, částečně i italská; naopak v případě především Polska, ale i síly spotřebitelské poptávky v Rakousku tyto představují největší krátkodobý potenciál ze zavedených teritorií. Díky relativně mělkému propadu poptávky tuzemské však lze předpokládat, že největší váha ekonomických vazeb se krátkodobě ještě dále posílí z titulu tuzemské poptávky. Z ostatních ekonomik, jež se udržely v relativně slušném stavu zřejmě nelze očekávat spásitelný nárůst ekonomických aktivit vůči Zlínskému kraji; z množiny mimoevropských zemí pak je podstatné další zesílení již navázaných kontaktů vůči Číně.

Ekonomická situace a krátkodobý výhled v rámci Zlínského kraje vedou k potřebě přijetí konkrétních kroků, zaměřených na:

- udržení zaměstnanosti, resp. vytváření podmínek pro minimalizaci dopadů nezaměstnanosti;
- rozvinutí investičních politik (viz specifická doporučení a opatření), při respektování účelnosti a hospodárnosti, a zachování udržitelné fiskální disciplíny;
- především prorůstová opatření;
- redukci neproduktivních, či „nenutných“ výdajů, nepřinášejících zřetelný a jasně zdůvodněný efekt;
- využívání maxima disponibilních zdrojů z fondů EU, jež – při dané úrovni komplementarity – umožní činit racionální úspory v národních a regionálních veřejných výdajích.

Tyto kroky je vhodné vnímat jako podpůrné, které mohou buď zmírnit negativní krizové projevy, či na druhé straně mohou vyvolat a usnadnit rozvojovou příležitost pro fázi, kdy nastane hospodářské oživení. Jejich schopností však je toliko částečně tlumit určité systémové poruchy, nikoliv jim a zejména cyklickému vývoji zabránit.

2.2.1 Specifická doporučení a opatření pro konkrétní oblasti v podmínkách Zlínského kraje

A) Preference veřejných investic s dopadem na udržení zaměstnanosti

Tento typ opatření je vhodné směřovat především na zdravotnické, sociální, vzdělávací a kulturní veřejná zařízení, a dále na oblasti, jež mohou vytvářet příznivé podmínky pro akceleraci růstu v období po překonání krize (SPZ Holešov – viz níže; oprava a rozvoj dopravní infrastruktury); v mezičase se fáze pořizování těchto investic pozitivně projeví v oblasti využívání stavebních kapacit.

B) Preference vzdělávacích a školících aktivit

Tento typ opatření je prioritně zaměřen na výkon takových aktivit, které odpovídají předpokládaným podmínkám ve fázi akcelerace růstu (nyní primárně zaměřených na využití disponibilní pracovní síly v regionu Zlínského kraje, v delším období ve fázi ekonomického oživení i na pracovní sílu z jiných regionů a ze zahraničí). S ohledem na odvětvovou strukturu ekonomiky Zlínského kraje je střednědobá priorita spojena se zaměřením na kvalifikované řemeslné profese, celoživotní vzdělávání a propojení škol a firem v profesní přípravě. V delším časovém horizontu pak i na sféru vysoce kvalifikovaných profesí v oblasti vývoje a inovací. Je žádoucí, aby navržený systém byl dostatečně flexibilní a umožňoval pružnou reakci na nastalou realitu.

C) Strategická průmyslová zóna

V případě SPZ Holešov je nutné akcentovat, aby způsob jejího konkrétního obsazení přednostně závisel a anticipoval faktory oživení (v případě „správné volby“ se posílí parametry budoucího rozvoje na příštích 7 – 8 let). Podpůrná opatření by měla spočívat ve zpracování zcela

praktického manuálu a podnikatelského plánu SPZ Holešov, zahrnujícího konkrétní kroky vedoucí k jejímu efektivnímu obsazení v nynějších podmínkách:

- strategie přístupu ke konkrétním potenciálním firmám přítomným v SPZ,
- rozvoj infrastruktury a služeb v rámci zóny,
- marketingové aktivity,
- konkrétní a soustavná součinnost s agenturou Czechinvest.

Je předmětem strategické úvahy ponechání úmyslu získání velkého strategického investora; nicméně v současnosti lze spíše preferovat diverzifikovanější obsazení SPZ Holešov středními a menšími investory (s potenciálem stát se v jistém časovém horizontu investorem velkým, tj. strategickým). Jako preferované oblasti se i na základě dříve provedených analýz ukazují vhodné firmy z odvětví lehkého průmyslu, technologických center, vývoje a inovací, strategických služeb, center zákaznické podpory, center vývoje software, ICT center, high-tech opravárenských center apod.

Efekt procesu výstavby a pořízování SPZ má pozitivní, byť přechodný dopad na zaměstnanost v nynějším období – především ve vztahu ke kvalifikovaným profesím ve stavebnictví, energetice, projektovém řízení apod.

V současném období je podstatné, aby se SPZ zcela konkrétně profilovala – strukturou svého obsazení i poskytovaným servisem vůči zúčastněným firmám. Kvalitní obsazení povede k využívání synergií efektů zóny – nejen v podobě koncentrace a blízkosti rozmanitých firem, ale i z důvodu potřeby kvalifikované pracovní síly odpovídajícím způsobem bydlet a žít, využívat jistou úroveň občanské vybavenosti a trávit odpovídajícím způsobem svůj volný čas.

Není nutné dodávat, že zcela nezbytnou podmínkou pro naplnění všeho dosud řečeného ve vztahu k SPZ Holešov (a zdůrazněného v hlavním textu SRZK 2008 – 2020) je adekvátnost dopravního spojení, především pak brzká funkčnost rychlostní komunikace R49 a její další napojení na tuzemskou a zahraniční dálniční síť.

D) Energetické projekty

V souladu s celoevropskými i národními trendy a oblastmi protikrizových opatření je právě toto období optimálním z pohledu řešení ekologicky vstřícných energetických projektů, zaměřených na rozvoj alternativních, obnovitelných a ekologicky šetrnějších energetických zdrojů a projektů zaměřených na jejich využívání, na výrazný nárůst energetických úspor, na využívání biomasy a sluneční energie, přírodních materiálů pro energetické účely a na snižování průmyslových a dalších emisí.

E) Finanční rozvojový program

Toto období je současně racionálně se nabízející příležitostí pro vytvoření programu rozvojového finančního rámce na bázi Regionálního podpůrného zdroje, založeného na principu partnerství a sloužícího jako významný zdroj rozvojového financování regionálních potřeb, i s ohledem na budoucí vývoj kohezní politiky EU. Základním předpokladem dlouhodobé funkčnosti tohoto finančního nástroje je existence partnerství soukromých a veřejných institucí a investorů. Je

podstatné, aby tento nástroj rozvíjel prvek návratnosti mezi klíčové parametry veřejné finanční podpory, byl dostatečně finančně a expertně vybaven, jeho klíčovou aktivitou bylo aktivní vyhledávání investičních příležitostí a permanentní komunikace s investory a jeho činnost se opírala o viditelnou a všeobecně vnímanou roli marketingu a publicity.

F) Regionální operační program a jeho přizpůsobení

Je pravděpodobné, že celounijní proces přeprogramování nástrojů kohezní politiky EU se zásadně neprojeví v podobě ROP pro NUTS 2 Střední Morava, nicméně tímto procesem prosazovaná iniciativa směřující k dalšímu zjednodušení a odstranění administrativních bariér a o prosazení maximální jednoduchosti procedur a vstřícnosti v podobě klientského přístupu by se projevit měla.

G) Rozvoj aktivit vůči mimoevropským teritoriím

Je zřejmé, že v čase, kdy klíčová teritoria exportní orientace čelí hrozivému poklesu poptávky je žádoucí zesílit vazby v těch oblastech globální ekonomiky, které buď stávající globální recese fatálně nezasáhla či vykazují jiné strategické důvody pro zesílení kooperace. Z tohoto pohledu se zdá velmi oprávněné zaměřením pozornosti na čínská teritoria (vůči nimž již byly nastoleny jisté úrovně vztahů), rovněž zaměřením na Rusko je odůvodnitelné. Je zapotřebí s ohledem na vývoj krize zcela exaktně konkretizovat zamýšlené aktivity tímto směrem, zesílit aktivní vyhledávání příležitostí, tyto příležitosti adekvátně informačně a marketingově prezentovat a využít s pomocí ICT interaktivní komunikační kanál.

H) Cestovní ruch

Pro cestovní plány v roce 2009 a zřejmě i pro nadcházející období se stane trendem preference trávení dovolené a výletů v domácí zemi pod obecným heslem: „Navštiv a poznej svoji vlast“. Většina osob EU i v České republice i přes finanční a ekonomické obtíže si dopřeje dovolenou (alespoň v roce 2009); pro mnohé však s tím, že to může být na několik příštích let i dovolená poslední; současně však existuje i nemalá skupina turistů, jimž dovolená způsobí dodatečné finanční potíže (buď se zadluží, anebo si ji pořídí na úkor jiných složek své spotřeby). Ani situace krize by neměla ohrozit většinovou preferenci kvality na úkor snížené ceny. Tento faktor ne zcela platí v zemích střední a východní Evropy, včetně České republiky. Dovolená a prázdniny jsou považovány za významnou a podstatnou záležitost bez ohledu na krizi; pouze necelá pětina populace EU z důvodu krize v roce 2009 na dovolenou nepojede, podstatně více je to však v zemích střední a východní Evropy. Projeví se nejrůznější formy úspor na výdajích za dovolenou, například pravděpodobnost většího využití prodejů „last minute“. Rovněž individuální turistika může získat na větší oblibě v porovnání s komplexně organizovanými zájezdy na klíč. Pro nejbližší období bude typické navštěvovat známé, osvědčené a tradiční destinace a nebude příliš prostoru pro nevyzkoušené experimentování.

Shrnující doporučení

- v čase krize se dominantně zaměřit na návštěvnost z tuzemských regionů, usilovat o větší povědomí v českých regionech; ze zahraničí se zaměřovat cíleně na ty oblasti, které krizí

vážně zasaženy nejsou, mají již vytvořen jistý vztah a vazbu ke Zlínskému kraji, či by mohly návštěvu Zlínského kraje vnímat jako úspornou alternativu při nabídnutí plnohodnotných služeb a vyžití;

- zesílený důraz na opravdové partnerství mezi všemi aktéry na nabídkové straně poskytování turistických služeb;
- posílení nástrojů pro věrnostní turistiku, jež se může ukázat být užitečné i v časech po přestání krize;
- zesílení důrazu na regionální specifika a na kvalitu; turista není zvědav na univerzální, anonymní produkt, ale na kvalitně nabídnuté služby odrážející důvod, proč právě do Zlínského kraje jel (včetně kuchyně, kulturních zvyků apod.);
- zaměřit se na obsahovou náplň pobytu, na nabídku turistického produktu (hotel, restaurace či cyklostezka není produkt), produktem je konkrétní pokrm, služba, program, které dané zařízení – při dané úrovni pohostinnosti a lidského přístupu – nabízí; soustředění se na kvalitativní stránky konkurence může vést k získání klientely na dlouhá léta dopředu;
- cílená, systematická práce s klientem na informační a marketingové bázi.

2.3 Definice disparitních regionů – metoda statistické analýzy

2.3.1. Metodika vymezení

Eurostat a Generální ředitelství Evropské komise pro regionální politiku vyvinuly metodiku, jejíž aplikace by měla významněji usnadnit vzájemné porovnávání sociálních, ekonomických i environmentálních charakteristik jednotlivých regionů EU, a současně z množiny značného počtu ukazatelů vybrat ony relevantní, které ve sledovaných oblastech – především s ohledem na autentické postižení **vnitroregionálních odlišností** (disparit) – reflektují podstatné stránky jejich rozvoje a současně umožňují provádět odpovídající kvantifikaci.

Tato metodika pokrývá ucelený pohled na klíčové aspekty především demografických, sociálních a ekonomických charakteristik a jejich situací.

Předkládaná statistická sada je používána pro rozsáhlý rejstřík účelů, například pro **alokaci regionálních fondů racionálním a koherentním způsobem, pro ex-post ohodnocení výsledků regionální a kohezní politiky**, apod. Tato statistická sada umožňuje analyzovat modely a trendy v rámci a uvnitř regionů, případně i ve vztahu region – národní stát; region – EU, čímž je komplementární vůči tradičnější analýze prováděné na národní úrovni. Srovnatelné regionální statistiky formují důležitou část evropského statistického a datového systému. Regionální statistiky Eurostatu pokrývají rozhodující a klíčové rysy ekonomického a sociálního vývoje v rámci EU.

Je zřejmé, že statistická data, jež je možné legitimně a kompetentně sledovat na úrovni národních států, či regionů soudržnosti (NUTS II) či krajů (NUTS III), ale pozbývají smyslu při sledování na úrovni detailnějších a konkrétnějších jednotek (okresů, měst, obcí s rozšířenou působností, mikroregionů apod.).

Regionální statistika Eurostat sleduje úrovně NUTS na třech regionálních hladinách: každá z nich je limitována minimálními a maximálními stropy pro průměrnou velikost populace příslušných regionů. Tohoto postupu se budeme držet i v rámci předkládaného dokumentu.

S ohledem na identifikaci regionálních disparit a potřebu adekvátnosti z pohledu úrovně detailu je uplatněna snaha o formulaci relativních indikátorů, průměrných hodnot a odchylek od tohoto průměru¹².

Postup je založen na Bennetově metodě, spočívající v dosažení syntetické míry regionálních disparit a vytvoření matice relativních odchylek absolutních hodnot jednotlivých indikátorů od zvolené normy (jíž je zásadně krajský průměr, případně národní nebo unijní průměr).

Bennetova metoda multikriteriálního hodnocení regionálních disparit

Bennetova metoda umožňuje identifikovat meziregionální rozdíly v dosažené výkonnosti při použití jinak vzájemně obtížně vyhodnotitelných indikátorů. Spočívá v převodu těchto ukazatelů (v našem případě pokrývajících rozsah demografie a čtyř prioritních pilířů PRÚOZK) do odpovídajících relativních hodnot ve škále od -10 do +10 s přesností na jedno desetinné místo, přičemž hodnota nula představuje průměrnou relativní hodnotu v rámci daného ukazatele platnou pro Zlínský kraj. Pokud hodnota absolutního ukazatele vykazuje od průměrné hodnoty odchylku +/- 10 %, nabývá relativní hodnota pro příslušný indikátor výše +1 v případě nadprůměrné výkonnosti, resp. -1 v případě podprůměrné výkonnosti. Analogicky v případě odchylky ve výši např. 25 % od krajského průměru činí jeho relativní hodnota +2,5, resp. -2,5 atd. V případě odchylky 100 % (a v kladném případě i více) nabývá v rámci této metody ukazatel mezních relativních hodnot +10, resp. -10.

Význam takto pojaté Bennetovy metody dále spočívá nejen ve schopnosti kompetentně relativizovat jinak těžko doměřitelné údaje, ale rovněž i ve výběru měřených ukazatelů. Oproti výběru ukazatelů, používaných na úrovni Eurostatu a Generálního ředitelství Evropské komise pro regionální politiku bylo potřebné přizpůsobit jejich výběr pro účely PRÚOZK možnosti získat objektivní, veřejně přístupná data. Vedle objektivních, věrohodných statistických údajů autoři PRÚOZK kombinují výsledné poznání meziregionálních disparit i s postřehy expertních subjektivních názorů členů jednotlivých pracovních skupin; smyslem je co nejúplněji postihnout možné regionální odlišnosti i tam, kde objektivní statistické instrumentarium není dostatečné.

Tabulka č.8: Výběr sledovaných ukazatelů pro základní oblasti regionálního rozvoje

Demografické ukazatele	
<ul style="list-style-type: none"> průměrné roční tempo změny počtu obyvatel za poslední čtyři roky (1) 	<ul style="list-style-type: none"> index stáří (2)
Konkurenceschopná ekonomika	Úspěšná společnost
<ul style="list-style-type: none"> počet podniků bez zaměstnanců a mikropodniků na 1000 obyvatel (3) počet malých a středních podniků na 1000 	<ul style="list-style-type: none"> podíl uchazečů o práci v evidenci ÚP nad 12 měsíců (8) podíl obyvatel ve věku nad 24 let s

¹² V rámci průměru daného krajem – což představuje primární úhel pohledu, v odpovídajících případech doplněný o příslušnou hodnotu průměru národního a unijního.

<ul style="list-style-type: none"> obyvatel (4) průměrné roční tempo přírůstku/úbytku ekonomických subjektů za poslední čtyři roky (5) míra registrované nezaměstnanosti (6) počet uchazečů o práci na jedno volné místo (7) 	<ul style="list-style-type: none"> vysokoškolským vzděláním (9) počet základních škol na 1000 obyvatel ve věku 0 až 14 let (10) počet praktických lékařů pro dospělé na 1000 obyvatel ve věku 15 a více let (11) počet lůžek v domovech pro seniory včetně zvláštního režimu pro seniory na 1000 obyvatel ve věku 65 a více let (12)
Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova	Atraktivní region
<ul style="list-style-type: none"> počet veřejných dopravních spojů ve špičce na 1000 obyvatel (13) počet dokončených bytů za poslední čtyři roky na 1000 obyvatel (14) podíl obyvatel žijících v obcích s kanalizací napojenou na čistírnou odpadních vod (15) délka silnic II. a III. třídy v km na 100 km² (16) změna počtu obyvatel ve venkovských obcích od roku 2005 (17) 	<ul style="list-style-type: none"> počet lůžek hromadných ubytovacích zařízení na 1000 obyvatel (18) počet nemovitých kulturních památek na 100 km² (19) počet místních kulturních akcí na 1000 obyvatel (20) počet ostatních kulturních zařízení na 1000 obyvatel (21) počet sportovních hřišť na 1000 obyvatel (22)

2.3.2 Delimitace kritérií a ukazatelů regionálních a vnitroregionálních disparit

Z hlediska demografických ukazatelů a charakteristik jdoucích přes všechny pilíře můžeme konstatovat, že jednoznačně nejstarší ORP v rámci Zlínského kraje představuje Zlín, následovaný Luhačovicemi a Bystřicí pod Hostýnem. Na jedné straně je přirozené, že nejstarší složení obyvatelstva bývá soustředěno do sídelního regionálního centra, avšak ostatní okresní města v rámci kraje teprve dále následují, přičemž navíc ORP Vsetín patří k věkově nejmladším. Vedle Vsetína tak na opačnou stranu spektra patří Valašské Meziříčí, Valašské Klobouky a vůbec nejmladší ORP v rámci Zlínského kraje – Vizovice. V interpretaci tohoto ukazatele se mísí jinak pozitivní trend prodlužování průměrné délky života s nepříliš pozitivním předpokládaným demografickým vývojem, vykazujícím stále velmi nízkou hodnotu koeficientu reprodukce.

Jsou-li Vizovice nejmladší ORP v rámci Zlínského kraje, jsou současně i ORP s největší kladnou změnou (přírůstkem) stavu obyvatelstva. V případě některých ORP je prokázána korelace mezi mladou strukturou obyvatelstva a jejím přírůstkem (vedle Vizovic dále alespoň částečně Valašské Meziříčí), a naopak (především Luhačovice a Zlín). Kladný přírůstek obyvatelstva dále vykazují ORP Uherské Hradiště, Holešov a Bystřice pod Hostýnem (s výjimkou Holešova relativně „staré“ ORP); naopak největší úbytek obyvatelstva registrují ORP Luhačovice (druhé nejstarší), Valašské Klobouky (druhé nejmladší) a Vsetín.

Tabulka č.9: Klíčové ukazatele demografického vývoje v ZK (absolutní vyjádření)

ORP	Průměrné roční tempo změny počtu obyvatel za poslední čtyři roky	Index stáří
Bystřice p. Hostýnem	0,11 %	117,90
Holešov	0,16 %	108,74
Kroměříž	0,01 %	112,97
Luhačovice	-0,28 %	118,51
Otrokovice	-0,02 %	106,15
Rožnov p. Radhoštěm	0,04 %	109,92
Uherské Hradiště	0,26 %	113,47
Uherský Brod	-0,07 %	111,53
Valašské Klobouky	-0,22 %	93,61
Valašské Meziříčí	0,14 %	98,67
Vizovice	0,66 %	85,68
Vsetín	-0,17 %	101,46
Zlín	-0,04 %	128,45
Zlínský kraj (průměr)	0,03%	110,78

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty autorů, ukazatel Průměrného ročního tempa změny počtu obyvatel se vztahuje k období 2004 až 2008, Index stáří je za rok 2008.

Z relativního vyjádření můžeme konstatovat, že nejlepší perspektivu ve vybraných demografických ukazatelích má ORP Vizovice následovaná Uherským Hradištěm a Valašským Meziříčím. Všechny obce s rozšířenou působností zaznamenaly silně nadprůměrné tempo růstu počtu obyvatel za posledních pět let.

Naopak relativně nejméně příznivý demografický vývoj byl vykázán v obci s rozšířenou působností Luhačovice, následované Valašskými Klobouky a Vsetínem. O tomto nelichotivém umístění rozhodl zejména klesající počet obyvatel, nadprůměrný index stáří byl zaznamenán jen u Luhačovic.

Tabulka č.10: Klíčové ukazatele demografického vývoje v ZK (relativní vyjádření)

ORP	Celkem	Průměrné roční tempo změny obyvatel	Index stáří
Vizovice	6,2	10,0	2,3
Uherské Hradiště	3,8	7,8	-0,3
Valašské Meziříčí	2,4	3,7	1,1
Holešov	2,3	4,3	0,2
Bystřice p. Hostýnem	1,0	2,7	-0,7
Rožnov p. Radhoštěm	0,3	0,5	0,1
Kroměříž	-0,5	-0,8	-0,2
Otrokovice	-0,6	-1,6	0,5
Uherský Brod	-1,7	-3,3	-0,1
Zlín	-2,0	-2,3	-1,6
Vsetín	-2,9	-6,6	0,9
Valašské Klobouky	-3,4	-8,4	1,6
Luhačovice	-5,4	-10,0	-0,7

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty autorů na základě Bennetovy metody, ukazatel Průměrného ročního tempa změny počtu obyvatel se vztahuje k období 2004 až 2008, Index stáří je za rok 2008. Sloupec „Celkem“ představuje prostý aritmetický průměr relativních hodnot daných Bennetovou metodou pro oba klíčové ukazatele.

Konkurenceschopná ekonomika

V případě prvního pilíře **konkurenceschopné ekonomiky** naznačuje zvolených **pět ukazatelů**, že největší koncentrace **mikropodniků** v přepočtu na obyvatele je opět logicky koncentrována do regionálního sídla ve Zlíně, které je téměř nastejno s Vizovicemi, za nimiž následují lázeňské Luhačovice. Na opačném chvostu žebříčku se pak nacházejí Otrokovice a Kroměříž.

Obdobnou podobu nabývá žebříček i v případě koncentrace **malých a středních podniků** v přepočtu na obyvatele, jemuž s náskokem vévodí ORP Zlín, který takto potvrzuje svoji pozici přirozeného regionálního centra MSP, následovaný Vizovicemi a Luhačovicemi. Na druhé straně žebříčku jako ORP s nejméně četným výskytem malých a středních firem přepočteným na obyvatele jsou poměrně „spolehlivě“ Valašské Klobouky, po nichž následuje Uherský Brod a Kroměříž.

Změny počtu podniků dosáhly ve sledovaném období vždy kladných hodnot; největšího přírůstku dosáhl počet podniků ve Valašských Kloboukách (vycházející jak vidno z předchozích údajů přehledu z dosti nízké základny), následovaných Bystřicí pod Hostýnem a Uherským Hradištěm. Naopak nejstabilnější z pohledu změn počtu podniků – tedy s minimálními přírůstky – jsou ORP ve Vsetíně, kde se za poslední čtyři roky počet podniků prakticky nezměnil, Rožnově pod Radhoštěm a Kroměříží.

Daná podnikatelská struktura a prostředí přispívá k tomu, že nejnižší **míra nezaměstnanosti** je vykázána ve Zlíně, před Vizovicemi a Luhačovicemi (všechny tyto ORP pak vykazují velmi koncentrovanou strukturu a intenzitu výskytu podnikatelských subjektů); nejhorší situace je s ohledem na míru nezaměstnanosti v ORP Valašské Klobouky, před Vsetínem a Kroměříží. Především ve Valašských Kloboukách je pak vykazované podnikatelské zázemí regionálně nejméně dostatečné.

Situaci na trhu práce pak rovněž reflektuje ukazatel **počtu uchazečů o práci na jedno volné místo**, který v rámci Zlínského kraje nabývá nejpříznivějších hodnot v ORP Holešov, následovaným s odstupem Uherským Hradištěm a Kroměříží. Na opačné straně spektra pak stojí Valašské Klobouky (s hodnotami téměř sedmkrát horšími v porovnání s Holešovem), následované Bystřicí pod Hostýnem a velkým odstupem Luhačovicemi.

Tabulka č.11: Klíčové ukazatele Konkurenceschopné ekonomiky v ZK (absolutní vyjádření)

ORP	Počet mikro podniků na 1000 obyvatel	Počet MSP na 1000 obyvatel	Průměrné roční tempo změny počtu podniků	Míra registrované nezaměstnan.	Počet uchazečů o práci na jedno volné místo
Bystřice p. Hostýnem	93,2	5,3	1,97 %	8,86 %	30,96
Holešov	85,5	5,7	1,20 %	7,97 %	5,33
Kroměříž	83,6	5,3	0,64 %	10,26 %	10,51

Luhačovice	102,4	6,6	1,44 %	7,12 %	23,34
Otrokovice	80,8	6,2	0,67 %	7,67 %	13,57
Rožnov p.Radhoštěm	91,5	5,8	0,48 %	10,18 %	21,20
Uherské Hradiště	87,9	5,7	1,65 %	7,99 %	9,07
Uherský Brod	92,4	5,1	1,60 %	8,32 %	19,43
Valašské Klobouky	91,9	4,4	2,43 %	11,98 %	34,99
Valašské Meziříčí	85,6	6,0	0,86 %	8,16 %	14,20
Vizovice	115,2	7,0	0,81 %	6,93 %	17,57
Vsetín	90,6	5,4	0,02 %	11,36 %	17,80
Zlín	115,1	8,4	1,27 %	6,30 %	12,14
Zlínský kraj (průměr)	93,7	6,1	1,09 %	8,50 %	13,01

Zdroj: Český statistický úřad a vlastní výpočty autorů, ukazatel Průměrného ročního tempa změny počtu podniků se vztahuje k období 2004 až 2008, míra registrované nezaměstnanosti a počet uchazečů o práci na jedno volné místo je 12ti měsíční průměr za období XI/2008 až X/2009, ostatní ukazatele jsou za rok 2008.

V oblasti konkurenceschopnosti ekonomiky na základě aplikace upravené Bennetovy metody pro všech pět zahrnutých klíčových ukazatelů vychází, že nejkonkurenceschopnějším regionem Zlínského kraje je s předstihem území ORP Zlín, které se pyšní nadprůměrným počtem podnikatelských subjektů, dynamikou jejich vzniku i na krajské poměry nízkou nezaměstnaností i dalšími příznivými charakteristikami trhu práce. Na druhém místě se umístilo Uherské Hradiště, jehož pozice především odráží přesvědčivý nárůst počtu podnikatelských subjektů i příznivou situaci pro uplatnění uchazečů na trhu práce. Třetí pozice pak patří Holešovu, jež dominuje rovněž především v ukazateli počtu uchazečů o práci v relaci k počtu volných míst. Tyto tři ORP jsou pak současně jedinými, které vykazují relativně nadprůměrné vyhodnocení ukazatelů v rámci pilíře konkurenceschopné ekonomiky v rámci Zlínského kraje; všechny ostatní ORP se nacházejí v mělčích či velmi hlubokých zónách podprůměru.

V té vůbec nejhlubší se ocitá Vsetínsko, které ve všech sledovaných kategoriích vykázalo horší než průměrné výsledky, v případě úbytku počtu podniků pak doslova propastné. Všechny podprůměrné výsledky s méně vyhocenými hodnotami nabízí i Rožnov pod Radhoštěm. S výrazným odstupem směrem k průměru se o třetí nelichotivou pozici v rámci této kategorie dělí ORP Valašské Klobouky (kde závažná situace na trhu práce je vyvážena značným přírůstkem počtu podnikatelských subjektů) a Kroměříž (jež v zásadě nevykazuje žádnou extrémní hodnotu, ale ani výrazně nadprůměrný výsledek).

Tabulka č.12: Klíčové ukazatele Konkurenceschopné ekonomiky v ZK (relativní vyjádření)

ORP	Celkem	Počet mikro podniků na 1000 obyv.	Počet MSP na 1000 obyvatel	Prům. roční tempo změny počtu podniků	Míra registr. nezaměstnan.	Počet uchaz. o práci na 1 volné místo
Zlín	2,2	2,3	3,9	1,7	2,6	0,7
Uherské Hradiště	1,5	-0,7	-0,6	5,2	0,6	3,1
Holešov	1,2	-0,9	-0,7	1,1	0,7	6,0
Vizovice	-0,1	2,3	1,6	-2,6	1,9	-3,6

Luhačovice	-0,2	1,0	0,9	3,3	1,7	-8,0
Uherský Brod	-0,4	-0,2	-1,7	4,7	0,3	-5,0
Bystřice p.Hostýnem	-0,8	-0,1	-1,3	8,1	-0,5	-10,0
Valašské Meziříčí	-0,8	-0,9	-0,2	-2,1	0,4	-1,0
Otrokovice	-0,9	-1,4	0,2	-3,9	1,0	-0,5
Kroměříž	-1,4	-1,1	-1,4	-4,2	-2,1	2,0
Valašské Klobouky	-1,4	-0,2	-2,8	10,0	-4,2	-10,0
Rožnov p.Radhoštěm	-2,9	-0,3	-0,5	-5,6	-2,0	-6,3
Vsetín	-3,7	-0,4	-1,1	-9,8	-3,4	-3,7

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty autorů na základě Bennetovy metody, ukazatel Průměrného ročního tempa změny počtu podniků se vztahuje k období 2004 až 2008, míra registrované nezaměstnanosti a počet uchazečů o práci na jedno volné místo je 12ti měsíční průměr za období XI/2008 až X/2009, ostatní ukazatele jsou za rok 2008. Sloupec „Celkem“ představuje prostý aritmetický průměr relativních hodnot daných Bennetovou metodou pro všech pět klíčových ukazatelů.

Úspěšná společnost

V případě druhého pilíře **úspěšné společnosti** napovídá **pět zvolených ukazatelů**, že z pohledu nejen ekonomicky, ale i sociálně citlivého ukazatele dlouhodobé nezaměstnanosti (v našem případě vyjádřeném **podílem uchazečů o práci po dobu delší než 12 měsíců k celkovému počtu nezaměstnaných osob**) je nejpříznivější situace v ORP Bystřice pod Hostýnem, Vizovice a Zlín, přičemž i hodnoty v dalších ORP se k těm regionálně nejpříznivějším dosti výrazně blíží. Na opačné straně je nejhorší situace ve Valašských Kloboukách, Rožnově pod Radhoštěm a Kroměříži, když v tomto ohledu není možné považovat meziregionální rozdíly za propastné.

V případě vzdělanostní struktury obecně ve Zlínském kraji není i přes výrazné zlepšování situace přílišně lichotivá, když v množině **osob starších 24 let** vykazuje **vysokoškolské vzdělání** relativně nejvíce obyvatel ORP Zlín, s náskokem před Rožnovem pod Radhoštěm a Valašským Meziříčím. Na opačném konci s méně než polovičními hodnotami v porovnání s regionálně nejpříznivějšími pak stojí Valašské Klobouky (se skutečně abnormálně nízkým podílem vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva), jež uzavírají tento přehled ve společnosti Bystřice pod Hostýnem a Holešova (s již relativně výrazněji příznivějšími výstupy tohoto dílčího přehledu).

V případě počtu **základních škol** na obyvatele je nejspokojivější struktura v Rožnově pod Radhoštěm, před Vsetínem a Uherským Hradištěm; v této souvislosti může zaujmout nepoměr mezi intenzitou mateřských a základních škol právě v Rožnově pod Radhoštěm. Naopak nejméně základních škol v přepočtu na relevantní složku obyvatelstva vykazují výrazně Luhačovice, před Vizovicemi a Holešovem.

Pokrytí lékařské péče v přepočtu na obyvatele je největší v případě Bystřice pod Hostýnem, následované Uherským Hradištěm a Zlínem; nejmenší pokrytí praktickými lékařskými službami pak existuje v případě Vizovic, Vsetína, Holešova a Rožnova pod Radhoštěm.

A konečně **počet lůžek v domově pro seniory** je četnost **sociální péče pro seniory** je zdaleka nejvyšší v Kroměříži, s odstupem před Holešovem a Otrokovici. Hustota těchto zařízení je pak nejmenší – konkrétně nulová – v ORP Bystřice pod Hostýnem a Vizovice.

Tabulka č.13: Klíčové ukazatele Úspěšné společnosti v ZK (absolutní vyjádření)

ORP	Podíl uchazač. o práci nad 12 měsíců	Podíl obyvatel nad 24 let s VŠ vzděláním	Počet ZŠ na 1000 obyv. do 14 let	Počet prakt. lékařů na 1000 obyv. nad 14 let	Počet lůžek v dom. pro seniory na 1000 obyvatel nad 65 let
Bystřice p. Hostýnem	15,36 %	6,9 %	1,41	0,93	0,00
Holešov	17,14 %	6,9 %	1,28	0,59	52,21
Kroměříž	26,77 %	9,1 %	1,68	0,73	59,02
Luhačovice	17,21 %	8,3 %	0,78	0,65	16,80
Otrokovice	18,70 %	7,8 %	1,45	0,66	51,16
Rožnov p. Radhoštěm	27,44 %	10,3 %	2,03	0,59	40,68
Uherské Hradiště	22,37 %	8,8 %	1,77	0,87	30,48
Uherský Brod	20,69 %	7,1 %	1,57	0,74	24,47
Valašské Klobouky	27,46 %	5,1 %	1,60	0,74	42,64
Valašské Meziříčí	25,17 %	9,2 %	1,76	0,67	39,20
Vizovice	16,57 %	7,5 %	1,21	0,50	0,00
Vsetín	23,60 %	7,6 %	1,84	0,57	28,38
Zlín	16,91 %	12,4 %	1,53	0,78	34,44
Zlínský kraj (průměr)	22,20 %	8,9 %	1,62	0,72	35,41

Zdroj: Český statistický úřad a vlastní výpočty autorů, podíl VŠ v populaci je za rok 2001, ukazatel pro ZŠ za rok 2006, pro praktické lékaře za rok 2007 a lůžková kapacita domovů pro seniory a podíl uchazečů o práci v evidenci ÚP nad 12 měsíců za rok 2008.

Jako nejvyspělejší region na úrovni ORP v ukazatelích pilíře Úspěšné společnosti můžeme i v tomto případě považovat Zlín, jež zcela dominuje regionální vzdělanostní struktuře a relativně příznivými hodnotami dlouhodobé nezaměstnanosti, a jemuž současně výrazněji neškodí ani nižší počet základních škol v přepočtu na obyvatele. Vyrovnanou pozici vůči Zlínu pak drží Kroměříž, s excelentní strukturou zařízení pro seniory, jehož o čelní pozici připravila nelichotivá dlouhodobá nezaměstnanost. S odstupem třetí jsou pak Otrokovice; mírně nadprůměrné hodnocení dále vykazaly další čtyři ORP.

Naopak nejméně povzbudivé hodnocení v ukazatelích Úspěšné společnosti si odnesl ORP Vizovice, který doplácí hlavně na neexistenci lůžek v domovech pro seniory. Předposlední místo v tomto hodnocení zaujímají Luhačovice, které vedle nedostatečného relativního množství lůžek v domovech pro seniory zaostávají také v kritériu počtu základních škol.

Tabulka č.14: Klíčové ukazatele Úspěšné společnosti v ZK (relativní vyjádření)

ORP	Celkem	Podíl uchazeč. o práci nad 12 měsíců	Podíl obyv. nad 24 let s VŠ vzděl.	Počet ZŠ na 1000 ob. do 14 let	Počet prakt. lékařů na 1000 ob. nad 14 let	Počet lůžek v dom. pro seniory na 1000 obyvatel nad 65 let
Zlín	1,3	2,4	4,0	-0,6	0,9	-0,3
Kroměříž	1,1	-2,1	0,3	0,4	0,2	6,7
Otrokovice	0,6	1,6	-1,3	-1,1	-0,8	4,5
Rožnov p. Radhoštěm	0,3	-2,4	1,6	2,6	-1,8	1,5
Uherské Hradiště	0,3	-0,1	-0,2	1,0	2,1	-1,4
Holešov	0,2	2,3	-2,3	-2,2	-1,8	4,8
Valašské Meziříčí	0,1	-1,4	0,4	0,9	-0,7	1,1

Valašské Klobouky	-0,9	-2,4	-4,3	-0,2	0,4	2,1
Uherský Brod	-0,9	0,7	-2,1	-0,4	0,3	-3,1
Vsetín	-1,0	-0,7	-1,5	1,4	-2,1	-2,0
Bystřice p.Hostýnem	-1,5	3,1	-2,3	-1,4	3,1	-10,0
Luhačovice	-2,0	2,3	-0,7	-5,2	-0,9	-5,3
Vizovice	-2,9	2,6	-1,6	-2,6	-3,1	-10,0

Zdroj: Český statistický úřad a vlastní výpočty autorů, podíl VŠ v populaci je za rok 2001, ukazatel pro ZŠ za rok 2006, pro praktické lékaře za rok 2007 a lůžková kapacita domovů pro seniory a podíl uchazečů o práci v evidenci ÚP nad 12 měsíců za rok 2008. Sloupec „Celkem“ představuje prostý aritmetický průměr relativních hodnot daných Bennetovou metodou pro všech pět klíčových ukazatelů.

Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova

V případě třetího pilíře **efektivní infrastruktury a rozvoje venkova** bylo použito **pět indikátorů**. První z nich identifikoval **intenzitu veřejného dopravního spojení ve špičce pracovních dnů**, která byla vykázána nejvyšší v případě Holešova; s jistým odstupem na druhém místě se umístila Bystřice pod Hostýnem a s dalším výrazným odstupem Vizovice; tento ukazatel vykázal značné meziregionální rozdíly, když na opačném konci je výskyt počtu spojů téměř třikrát nižší, než v případě nejlépe dopravně obslužené ORP. Nejnižší intenzitu veřejných dopravních spojů vykazuje Vsetín, přibližuje se mu Kroměříž a Uherský Brod.

Druhý z ukazatelů se zaměřil na **počet dokončených bytů v nedávném období**, přepočtený na obyvatele. V tomto ohledu jsou přesvědčivým vítězem Vizovice před Luhačovicemi a Uherským Hradištěm. Na opačném konci přehledu s téměř třetinovými hodnotami oproti nejlepším stojí Bystřice pod Hostýnem, mírně lepší je pak situace v Holešově a Vsetíně (když obecněji ve větších městech regionu – s výjimkou Uherského Hradiště – je situace v rámci kraji výrazně horší oproti průměru).

Stejně pojatý ukazatel se týká pokrytí **kanalizací napojené na čističku odpadních vod**. Absolutní hodnoty pokrytí zde jsou podstatně nižší než v předchozím případě a rovněž odchylky mezi jednotlivými ORP jsou daleko výraznější. Nejvyšší míra pokrytí kanalizací se vyskytuje v rámci ORP Rožnov pod Radhoštěm, po němž s větším odstupem následují Zlín a Valašské Meziříčí. O přibližně 30 procentních bodů nižší pokrytí na opačném konci spektra vykazují Vizovice, Holešov a Uherský Brod.

Z hlediska **hustoty silniční sítě nižší kategorie** je regionálním přeborníkem Holešov, následovaný Kroměříží a Valašským Meziříčím. Nejméně hustá je tato síť silnic naopak v ORP Rožnov pod Radhoštěm, Vsetín a Valašské Klobouky, kde je však výsledek předem determinován přírodními podmínkami (horský a podhorský terén, členitost krajiny).

Poslední sledovaná kategorie v rámci tohoto pilíře sleduje **vývoj osídlení venkovských oblastí**. V tomto ohledu jsou nejpříznivější hodnoty dosaženy v případě venkovských obcí jinak převážně urbánních ORP Otrokovic, Zlína a Valašského Meziříčí. Nejméně příznivé hodnoty v tomto ohledu vykazují daleko typičtěji venkovské ORP Luhačovice, Valašské Klobouky a Uherský Brod.

Tabulka č.15: Klíčové ukazatele Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova v ZK (absolutní vyjádření)

ORP	Počet veřejn. dopravních spojů ve špičce na 1000 obyvatel	Počet dokončen. bytů za poslední 4 roky na 1000 obyvatel	Podíl obyvatel v obcích s kanal. napojenou na ČOV	Délka silnic II. a III. třídy v km na 100 km ²	Změna počtu obyvatel ve venkovských obcích
Bystřice p.Hostýnem	3,93	5,98	74,43 %	56,23	2,03%
Holešov	4,42	7,27	60,45 %	75,76	1,99%
Kroměříž	1,90	8,20	80,48 %	62,53	1,00%
Luhačovice	2,63	15,41	72,96 %	50,93	0,04%
Otrokovice	2,97	10,43	79,41 %	57,24	3,06%
Rožnov p.Radhoštěm	2,54	11,96	95,30 %	27,00	1,51%
Uherské Hradiště	2,26	14,69	81,02 %	40,15	2,12%
Uherský Brod	2,03	9,44	64,42 %	41,98	0,49%
Valašské Klobouky	2,13	8,70	81,12 %	30,46	0,17%
Valašské Meziříčí	2,82	8,10	89,26 %	59,98	2,18%
Vizovice	3,03	17,37	60,41 %	38,88	1,76%
Vsetín	1,66	7,42	79,67 %	28,56	0,96%
Zlín	2,22	7,43	90,17 %	52,22	2,33%
Zlínský kraj (průměr)	2,37	9,86	80,45 %	44,82	1,50 %

Zdroj: Český statistický úřad, Ředitelství silnic Zlínského kraje a vlastní výpočty autorů, ukazatele veřejné dopravy jsou za 10/2009, počet dokončených bytů za roky 2005 až 2008, vybavení obcí kanalizací a ČOV za rok 2006, změna počtu obyvatel ve venkovských obcích mezi roky 2005 a 2008 a délka silnic II. a III. třídy na 1000 km² za rok 2009.

Na prvním místě při aplikaci Bennetovy metody v oblasti Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova se umístily Otrokovice, jež nepatrně podprůměrný výsledek v případě podílu obyvatelstva využívajícího veřejnou kanalizaci bohatě kompenzovaly příznivými hodnotami v ostatních sledovaných kategoriích. Na dalších příčkách stanuly Holešov (především díky vynikajícím dopravním charakteristikám) a Valašské Meziříčí (zejména zásluhou boomu počtu venkovského obyvatelstva). Regionálně nadprůměrné výsledky dále vykazalo dalších pět ORP.

Opačná část žebříčku v rámci této kategorie se pak dále vydává strmým pádem směrem k pěti ORP s podprůměrnými výsledky, když nejhorší je situace ve Valašských Kloboukách a Vsetíně, kde všechny ukazatele s výjimkou podílu obyvatel s připojením na kanalizační síť s ČOV byly podprůměrné. V zásadě totéž je platné i pro Uherský Brod, který úplně ve všech sledovaných kategoriích vykázal podprůměrné výsledky, když nejhorší byla penetrace kanalizací.

Tabulka č.16: Klíčové ukazatele Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova v ZK (relativní vyjádření)

ORP	Celkem	Počet veřejn. dopravn. spojů ve špičce na 1000 obyv.	Počet dokonč. bytů za poslední 4 roky na 1000 obyvatel	Podíl obyvatel v obcích s kanal. napojenou na ČOV	Délka silnic II. a III. tř. v km na 100 km ²	Změna počtu obyvatel ve venkovských obcích
Otrokovice	3,2	2,6	0,6	-0,2	2,8	10,0
Holešov	2,8	8,7	-2,7	-2,5	7,0	3,3
Valašské Meziříčí	1,8	1,9	-1,8	1,1	3,4	4,6

Vizovice	1,7	2,8	7,7	-2,5	-1,4	1,8
Bystřice p.Hostýnem	1,6	6,6	-4,0	-0,8	2,6	3,6
Uherské Hradiště	1,5	-0,5	4,9	0,1	-1,1	4,2
Zlín	1,1	-0,7	-2,5	1,3	1,7	5,6
Rožnov p.Radhoštěm	0,2	0,8	2,2	1,9	-4,0	0,1
Luhačovice	-0,5	1,1	5,7	-1,0	1,4	-9,8
Kroměříž	-0,6	-2,1	-1,7	0,1	4,0	-3,4
Uherský Brod	-2,3	-1,5	-0,5	-2,0	-0,7	-6,8
Vsetín	-2,6	-3,1	-2,5	-0,1	-3,7	-3,7
Valašské Klobouky	-2,9	-1,1	-1,2	0,1	-3,3	-8,9

Zdroj: Český statistický úřad, Ředitelství silnic Zlínského kraje a vlastní výpočty autorů, ukazatele veřejné dopravy jsou za 10/2009, počet dokončených bytů za roky 2005 až 2008, vybavení obcí kanalizací a ČOV za rok 2006, změna počtu obyvatel ve venkovských obcích mezi roky 2005 a 2008 a délka silnic II. a III. třídy na 1000 km² za rok 2009. Sloupec „Celkem“ představuje prostý aritmetický průměr relativních hodnot daných Bennetovou metodou pro všech pět klíčových ukazatelů.

Atraktivní region

V závěrečném pilíři **atraktivního regionu** bylo předmětem zkoumání **pět ukazatelů**. V případě **četnosti lůžek na počet obyvatel** asi nepřekvapí suverénní vítězství lázeňských Luhačovic, s odstupem následovaných druhým z turisticky preferovaných subregionů – Rožnovem pod Radhoštěm a s dalším značným odstupem umístěné Bystřice pod Hostýnem. V této souvislosti možná překvapí relativně, a mnohdy dokonce i absolutně, nízké hodnoty v případě krajské metropole Zlína, který společně s Valašským Meziříčím a zcela anomální hodnotu vykazujícím Holešovem patří mezi ORP se zcela nedostatečným výskytem lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních, přepočtených na obyvatele.

Z hlediska **počtu nemovitých památek přepočítaných na 100 km²** je poměrně jednoznačným vítězem ORP Kroměříž, před Uherským Hradištěm a s jistým odstupem Luhačovicemi (podoba tohoto žebříčku tak nemůže přinášet žádné překvapení); zdaleka nejnižší četnost nemovitých památek je naopak vykázána – i přes existenci slovatného skanzenu - v případě Rožnova pod Radhoštěm; s velkým odstupem následují Vsetín a Holešov.

Další sledovaný ukazatel **počtu místních kulturních akcí na 1000 obyvatel** dokládá bohatost kulturního života na území obcí s rozšířenou působností. Z tohoto pohledu si nejvíce kulturních aktivit poměrně logicky užívají občané a návštěvníci Luhačovic, za kterými následovaly Holešov a Uherské Hradiště. Naopak relativně nejméně takových akcí se koná Valašským Meziříčím a téměř shodně ve Zlíně a Rožnově pod Radhoštěm.

U sledování intenzity **ostatních kulturních zařízení** na počet obyvatel jsme jejich nejvyšší četnost zaznamenali ve Vizovicích, Valašských Kloboukách a v Bystřici pod Hostýnem. Nejnižší dostupnost ostatních kulturních zařízení je sledována v Rožnově pod Radhoštěm, následovaným Otrokovicemi a Zlínem (kde však vysoká hustota obyvatelstva představuje přirozeně diskvalifikační parametr).

Ve stejném duchu byl celý přehled završen **intenzitou sportovních hřišť**. Zdaleka nejlépe sportovně vybaveným regionem je území ORP Otrokovice, následované Valašským Meziříčím a

Luhačovicemi. Naopak nejméně četná jsou sportoviště v ORP Zlín, Uherský Brod a Uherské Hradiště (kde opět vysoká hustota obyvatelstva představuje přirozenou překážku).

Tabulka č.17: Klíčové ukazatele Atraktivního regionu v ZK (absolutní vyjádření)

ORP	Počet lůžek hrom. ubyt. zařízení na 1000 obyvatel	Počet nemov. kulturních památek na 100 km ²	Počet místních kulturních akcí na 1000 obyvatel	Počet ostatních kulturních zařízení na 1000 obyvatel	Počet sportovních hřišť na 1000 obyvatel
Bystřice p. Hostýnem	92,97	42,70	2,93	0,93	1,25
Holešov	0,00	24,89	3,91	0,74	1,38
Kroměříž	16,46	57,50	2,30	0,63	1,11
Luhačovice	214,19	45,38	3,97	0,82	1,85
Otrokovice	17,94	33,14	1,66	0,37	2,51
Rožnov p. Radhoštěm	124,15	9,62	1,47	0,34	1,33
Uherské Hradiště	24,98	50,20	3,68	0,57	0,92
Uherský Brod	13,07	34,85	2,05	0,48	0,84
Valašské Klobouky	32,03	26,28	3,60	0,96	1,46
Valašské Meziříčí	4,64	42,66	1,33	0,71	2,13
Vizovice	39,53	28,74	2,06	1,03	1,57
Vsetín	50,56	21,29	2,10	0,83	1,50
Zlín	11,15	36,54	1,47	0,46	0,76
Zlínský kraj (průměr)	35,38	36,15	2,35	0,62	1,28

Zdroj: Český statistický úřad a vlastní výpočty autorů, ukazatele cestovního ruchu jsou za rok 2008, údaje ke kulturní a sportovní vybavenosti za rok 2006, počet nemovitých památek je aktualizován k listopadu 2009 a počet místních kulturních akcí se vztahuje k roku 2009.

Z hlediska „atraktivnosti“ jednotlivých regionů se jako nejvyspělejší jeví území obce s rozšířenou působností Luhačovice, které jako jediné ve všech sledovaných ukazatelích dosáhlo nadprůměrných hodnot, v řadě případů pak výrazně dominantních. Luhačovice pak v tomto ohledu prokázaly nejvýraznější rozdíl v pozitivní slova smyslu vůči zbytku lokalit v rámci Zlínského kraje v rámci všech pilířů (nebereme-li v úvahu demografický vývoj Vizovic, jež však stojí mimo zavedené pilíře). Jako druhý nejatraktivnější region se dá podle uplatněné metodiky považovat ORP Bystřice pod Hostýnem, která kromě počtu sportovních hřišť zaznamenala vždy pozitivní výsledky, následovaná ORP Valašské Klobouky dominující především v intenzitě kulturních aktivit.

Aktuální hodnoty použitých ukazatelů pilíře Atraktivní region jako nejméně úspěšnou charakterizují region ORP Zlín (jež dosáhl ve čtyřech z hodnocených kategorií výrazně podprůměrných výsledků). Druhé nejhorší je v tomto pilíři postavení Uherského Brodu (všechny kategorie hodnoceny podprůměrně). S odstupem je třetím nejhorším Rožnov pod Radhoštěm s velmi anomálními výsledky jednotlivých kategorií (vysoká podpora ukazatele četnosti lůžek je degradována nízkou četností kulturních památek).

Tabulka č.18: Klíčové ukazatele Atraktivního regionu v ZK (relativní vyjádření)

ORP	Celkem	Počet lůžek hrom. ubyt.	Počet nemov. kulturních	Počet místn. kulturních	Počet ostatn. kulturních	Počet sportovních
-----	--------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	--------------------------	-------------------

		zařízení na 1000 obyv.	památek na 100 km ²	akcí na 1000 obyvatel	zařízení na 1000 obyv.	hřišť na 1000 obyvatel
Luhačovice	5,5	10,0	2,6	7,0	3,4	4,6
Bystřice p. Hostýnem	3,9	10,0	1,9	2,5	5,2	-0,3
Valašské Klobouky	1,7	-1,0	-2,8	5,4	5,6	1,5
Vizovice	1,4	1,2	-2,1	-1,3	6,7	2,4
Vsetín	0,9	4,3	-4,2	-1,1	3,5	1,8
Uherské Hradiště	0,6	-3,0	3,9	5,7	-0,8	-2,8
Kroměříž	-0,2	-5,4	6,0	-0,3	0,2	-1,3
Valašské Meziříčí	-0,6	-8,7	1,9	-4,4	1,5	6,8
Otrokovice	-0,6	-5,0	-0,9	-3,0	-4,0	9,7
Holešov	-0,7	-10,0	-3,2	6,7	1,9	0,9
Rožnov p. Radhoštěm	-1,1	10,0	-7,4	-3,8	-4,6	0,5
Uherský Brod	-2,8	-6,4	-0,4	-1,3	-2,2	-3,5
Zlín	-3,4	-6,9	0,2	-3,8	-2,5	-4,1

Zdroj: Český statistický úřad a vlastní výpočty autorů, ukazatele cestovního ruchu jsou za rok 2008, údaje ke kulturní a sportovní vybavenosti za rok 2006, počet nemovitých památek je aktualizován k listopadu 2009 a počet místních kulturních akcí se vztahuje k roku 2009. Sloupec „Celkem“ představuje prostý aritmetický průměr relativních hodnot daných Bennetovou metodou pro všech pět klíčových ukazatelů.

Shrnutí

V celkovém pořadí vyhodnoceném na základě výše popsané a aplikované Bennetovy metody pro **všechny** ukazatele v rámci všech čtyř stanovených prioritních pilířů, plus vyhodnocení průřezové priority demografického vývoje, se **celkově nejlépe hodnocenou** ORP stalo **Uherské Hradiště** s relativní kladnou hodnotou 1,23¹³ (tedy o 12,3 % lépe, než činí krajský průměr neboli 112,3 % průměrné hodnoty Zlínského kraje). Jeho pozice je dána především solidním umístěním napříč všemi hodnocenými pilíři. V žádném z nich se Uherskému Hradišti nepodařilo dosáhnout první příčky (nejlépe druhá pozice Konkurenceschopné ekonomice; stejné umístění pak i v Demografii); naopak jeho nejhorším umístěním je šesté místo v pilíři Atraktivního regionu a Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova.

S odstupem za "vítězem" zaujal svoji pozici druhý **Holešov**, který svému lichotivému umístění vděčí výbornými výsledky v pilíři Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova (celkově druhé místo) a Konkurenceschopná ekonomika (celkově třetí místo). Připočteme-li i příznivý demografický vývoj, lze konstatovat, že jeho jedinou slabinou bylo podprůměrné umístění v pilíři Atraktivní region.

Díky němu naopak, společně se slušným umístěním v pilíři Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova a demografickém hodnocením, obsadila třetí příčku ORP Bystřice pod Hostýnem, která zaostala pouze v ukazatelích pilíře Úspěšné společnosti.

Vedle těchto čelně vyhodnocených ORP zaujaly dále nadprůměrnou pozici **Vizovice** (pro něž je jediným handicapem vůbec nejhorší relativní pozice v regionu v rámci pilíře Úspěšná

¹³ Dle Bennetovy metody hodnota +1 znamená o 10 % lépe než průměr, hodnota +1,23 tudíž znamená o 12,3 % lépe než průměr.

společnost), **Otrokovice** (nejlepší v pilíři Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova, ale v ostatních kategoriích vykazujících spíše mírně podprůměrných hodnot) a **Valašské Meziříčí** (vykazující v zásadě průměrné hodnoty bez výraznějších výchylek v případě všech čtyř pilířů a velmi příznivý demografický vývoj a efektivní infrastrukturu).

Pouze mírně nadprůměrně se dle naší metodiky dají hodnotit ORP **Luhačovice** (logicky zcela dominantní přeborník v případě Atraktivního regionu, ale těžce degradovaný umístěním v Úspěšné společnosti a především pak nejhorším demografickým vývojem v rámci kraje) a ORP **Zlín** (přesvědčivě dominující Konkurenceschopné ekonomice a Úspěšné společnosti, ale výrazně zaostávající v demografickém vývoji a především pak v Atraktivním regionu). Nepatrně podprůměrnou pozici v rámci celokrajského srovnání zaujala ORP **Kroměříž**, která kromě Úspěšné společnosti (druhé místo) ve všech sledovaných kategoriích vykázala průměrné až podprůměrné výsledky (což může být zvláště překvapující v případě Atraktivního regionu).

Spodní příčky žebříčku pak opanovaly **Rožnov pod Radhoštěm** (slušná pozice v Úspěšné společnosti a relativně příznivý demografický vývoj nenalezly následovníky v ostatních pilířích, především Konkurenceschopné ekonomice – druhý nejhorší), **Valašské Klobouky** (jež výborné umístění v Atraktivním regionu nedokázaly převést do ostatních pilířů), **Uherský Brod** (výrazně zaostávající především v Efektivní infrastruktuře a rozvoji venkova, a Atraktivním regionu) a samotném dnu **Vsetín**. Ten na základě zvolených ukazatelů trpí nejnižší konkurenceschopností a rozvinutostí efektivní infrastruktury a i v ostatním pilířích – s výjimkou mírně nadprůměrného výsledku v Atraktivním regionu – skončil mezi posledními obcemi s rozšířenou působností.

Tabulka č.19: Shrnutí – relativní postavení obcí s rozšířenou působností v jednotlivých pilířích Programu a celkem

ORP	Celkem	Demografie	Konkurencesch. ekonomika	Úspěšná společnost	Efektivní infrastr. a rozvoj venkova	Atraktivní region
Uherské Hradiště	1,23	3,75 (2.)	1,52 (2.)	0,28 (5.)	1,52 (6.)	0,60 (6.)
Holešov	0,98	2,25 (4.)	1,24 (3.)	0,16 (6.)	2,76 (2.)	-0,74 (10.)
Bystřice p. Hostýnem	0,82	1,00 (5.)	-0,76 (7.-8.)	-1,50 (11.)	1,60 (5.)	3,86 (2.)
Vizovice	0,57	6,15 (1.)	-0,08 (4.)	-2,94 (13.)	1,68 (4.)	1,38 (4.)
Otrokovice	0,45	-0,55 (8.)	-0,92 (9.)	0,58 (3.)	3,16 (1.)	-0,64 (9.)
Valašské Meziříčí	0,35	2,40 (3.)	-0,76 (7.-8.)	0,06 (7.)	1,84 (3.)	-0,58 (8.)
Luhačovice	0,15	-5,35 (13.)	-0,22 (5.)	-1,96 (12.)	-0,52 (9.)	5,52 (1.)
Zlín	0,09	-1,95 (10.)	2,24 (1.)	1,28 (1.)	1,08 (7.)	-3,42 (13.)
Kroměříž	-0,28	-0,50 (7.)	-1,36 (10.)	1,10 (2.)	-0,62 (10.)	-0,16 (7.)
Rožnov p.Radhoštěm	-0,77	0,30 (6.)	-2,94 (12.)	0,30 (4.)	0,20 (8.)	-1,06 (11.)
Valašské Klobouky	-1,10	-3,40 (12.)	-1,44 (11.)	-0,88 (8.)	-2,88 (13.)	1,74 (3.)
Uherský Brod	-1,60	-1,70 (9.)	-0,38 (6.)	-0,92 (9.)	-2,30 (11.)	-2,76 (12.)
Vsetín	-1,72	-2,85 (11.)	-3,68 (13.)	-0,98 (10.)	-2,62 (12.)	0,86 (5.)

Zdroj: Český statistický úřad a vlastní výpočty autorů, sloupec „Celkem“ představuje prostý aritmetický průměr relativních hodnot daných Bennetovou metodou pro všech 22 klíčových ukazatelů (jejich seznam viz např. tabulka č. 6 „Výběr sledovaných ukazatelů pro základní oblasti regionálního rozvoje“), které jsou agregovány do jednotlivých pilířů (a v závorce výsledné umístění v daném pilíři).

2.4 Definice disparitních regionů – metoda expertního hodnocení

K úplnému postižení meziregionálních disparit jsme vedle vyhodnocení prostřednictvím sady objektivních statistických ukazatelů zvolili i metodu expertního posouzení, kdy jednotlivé pilíře byly vyhodnoceny vybranou skupinou expertů – členů pracovních skupin podílejících se na tvorbě PRÚOZK – na základě jejich subjektivní expertní reflexe, vycházející z detailní profesní znalosti dané oblasti. Tyto závěry považujeme za integrální součást procesu vyhodnocování vnitroregionálních rozdílů v rámci teritoria Zlínského kraje.

Číselné hodnoty v rámci expertních posouzení představují průměrné umístění jednotlivých ORP v rámci příslušné hodnocené kategorie¹⁴. Uvedené hodnoty jsou průměrnými hodnotami, přiřazenými jednotlivými hodnotiteli v příslušných kategoriích; celkové hodnoty pak současně představují aritmetický průměr umístění ve všech kategoriích v rámci příslušného pilíře.

Konkurenceschopná ekonomika

Na expertním vyhodnocení konkurenceschopné ekonomiky se podíleli dva experti. I v souladu s výsledky získanými na základě vyhodnocení objektivních statistických údajů nikoliv náhodou zvítězil v tomto pilíři Zlín, s poměrně významným náskokem před Uherským Hradištěm a Otrokovicemi. V rámci tohoto pilíře byly sledovány dvě kategorie:

- pozice malých a středních podniků a služeb;
- pozice průmyslu, a výzkumu, vývoje a inovací.

I v obou těchto dílčích kategoriích bylo pořadí na čele totožné s celkovým pořadím v rámci pilíře.

Na samém konci žebříčku se nacházejí Valašské Klobouky, a možná trochu překvapivě i Luhačovice, jejichž lázeňský charakter nebyl experty vyhodnocen jako dostatečný pro získání důstojné pozice v oblasti konkurenceschopné ekonomiky.

V řadě případů experti identifikovali výraznou míru souvislostí mezi oběma hodnocenými kategoriemi (jež se projevuje jak na samém čele žebříčku, tak i na jeho konci). Jisté vychýlení v tomto ohledu však představuje relativně velmi lichotivá pozice například Rožnova pod Radhoštěm ve druhé hodnocené kategorii, a naopak Holešova a částečně i Bystřice pod Hostýnem v kategorii první.

V rámci tohoto pilíře experti vyhodnotili nejpropastnější rozdíly mezi nejlépe a nejhůře hodnocenými ORP. Pozice Zlína zde je téměř 10-krát lepší než pozice posledních Valašských Klobouků.

Tabulka č.20: Expertní hodnocení Konkurenceschopné ekonomiky v ZK

ORP	Celkem	Oblast MSP a služeb	Oblast průmyslu a VVI
Zlín	1,25	1,00	1,50

¹⁴ Platí tak, že čím nižší hodnota jak v rámci celkové pozice, tak v rámci jednotlivých kategorií, tím příznivější postavení příslušné ORP a naopak.

Uherské Hradiště	2,75	2,00	3,50
Otrokovice	4,25	5,00	3,50
Vsetín	6,00	7,50	4,50
Kroměříž	6,75	5,50	8,00
Uherský Brod	6,75	6,50	7,00
Rožnov pod Radhoštěm	7,00	9,50	4,50
Valašské Meziříčí	7,00	6,50	7,50
Holešov	8,00	6,00	10,00
Bystřice pod Hostýnem	9,25	7,00	11,50
Vizovice	9,75	9,50	10,00
Luhačovice	10,00	12,00	8,00
Valašské Klobouky	12,25	13,00	11,50

Zdroj: expertní hodnocení členů pracovních skupin; výsledná známka je průměrem průměrného hodnocení expertů v obou sledovaných oblastech; konkrétní hodnocení je pořadím od nejlepšího ORP v dané oblasti po nejvíce zaostávající

Subjektivní hodnocení expertů se opíralo o respektování veličin „velikosti“ a „dostupnosti“ a z odhadu pozice jednotlivých firem lokalizovaných v rámci ORP; v případě výzkumu a vývoje byla akcentována blízkost univerzity.

Experti v případě pozice Zlína akcentovali fakt, že v dlouhodobém časovém horizontu vykazuje nejnižší míru nezaměstnanosti, v jeho teritoriu se nachází nejvyšší počet mikropodniků a malých a středních podniků v přepočtu na obyvatele, což implikuje vysokou míru rozvinutosti služeb a sektoru MSP. Příznivě je hodnocen fakt, že hodnota ukazatele počtu uchazečů o práci na jedno volné pracovní místo je v rámci regionu Zlínského kraje relativně příznivá. ORP Zlín dále dominuje i oblasti průmyslu a výzkumu, vývoje a inovací – představuje tradiční průmyslovou základnu, vykazuje nejvíce výzkumných a vývojových aktivit v rámci kraje (v podnikové i akademické sféře), reálně zde fungují subjekty podporující inovační aktivity podnikatelů.

Na opačném spektru hodnocení tohoto pilíře stojí Valašské Klobouky, vykazující dlouhodobě nejvyšší míru nezaměstnanosti mezi všemi ORP Zlínského kraje; negativně se vyvíjejí také hodnoty ukazatele počtu uchazečů o práci na jedno volné pracovní místo. Nejnižších hodnot v rámci regionu nabývá ukazatel počtu malých podniků v přepočtu na tisíc obyvatel.

V oblasti výzkumu a vývoje je rovněž špatně hodnocena Bystřice pod Hostýnem, neboť zde nefiguruje žádná z institucí aktivních v oblasti výzkumných a vývojových činností¹⁵. V lokalitě Bystřice pod Hostýnem sice rovněž vystupují inovační firmy a tradiční průmyslová odvětví (především nábytkářský průmysl), avšak dynamický rozvoj, důraz na inovace nebo výrazná spolupráce s vysokými školami nebo výzkumnými a vývojovými institucemi v rámci této ORP chybí.

Úspěšná společnost

Na expertním vyhodnocení úspěšné společnosti se podíleli čtyři experti, někteří z nich se však zaměřili pouze na vybrané kategorie. Pozice jednotlivých ORP vždy odráží aritmetický průměr

¹⁵ Vyplývá to ze šetření v rámci přípravy Regionální inovační strategie.

pozic jednotlivých hodnotitelů. Jejich expertním pohledům i v tomto pilíři spolehlivě dominuje Zlín před Uherským Hradištěm (pořadí totožné jako v předešlém pilíři); třetí Kroměříž v tomto případě odsouvá na následující příčku vzad Otrokovice. I v rámci tohoto pilíře je pozice Zlína v jednotlivých kategoriích téměř neotřesitelná (s výjimkou mírně horší pozice v oblasti sociálních služeb) a současně i zde jsou experty registrovány značné rozdíly (mezi shodou okolností stejnými ORP, obsazujícími čelo i závěr přehledu, v porovnání s předchozím pilířem).

V rámci tohoto pilíře se diverzita vnímaná mezi jednotlivými kategoriemi pro příslušné ORP dále prohlubuje. Kupříkladu pozice Otrokovic a Vizovic v oblasti trhu práce je podstatně lepší, než-li je jejich celkové umístění v rámci tohoto pilíře. Stejný postřeh platí pro Valašské Meziříčí v oblasti školství a celoživotního učení či Vizovic v oblasti zdravotnictví. Opačný vztah můžeme pozorovat kupříkladu v pozici Zlína a Vizovic v případě sociálních služeb.

Tabulka č.21: Expertní hodnocení Úspěšné společnosti v ZK

ORP	Celkem	Oblast školství a celoživotn. učení	Oblast trhu práce	Oblast sociálních služeb	Oblast zdravotnictví
Zlín	1,75	1,00	1,00	4,00	1,00
Uherské Hradiště	2,50	2,67	2,00	3,00	2,33
Kroměříž	3,42	3,67	6,67	1,33	2,00
Otrokovice	3,83	4,33	2,00	4,33	4,67
Vsetín	5,42	4,67	8,67	4,33	4,00
Valašské Meziříčí	5,50	3,00	7,00	5,00	7,00
Uherský Brod	7,00	8,00	6,67	6,33	7,00
Holešov	7,42	7,33	7,00	8,67	6,67
Vizovice	7,50	9,00	4,33	11,00	5,67
Rožnov pod Radhoštěm	9,08	8,67	10,00	8,33	9,33
Luhačovice	9,33	9,33	7,33	10,67	10,00
Bystřice pod Hostýnem	10,33	10,67	9,67	11,00	10,00
Valašské Klobouky	11,17	10,00	11,33	12,00	11,33

Zdroj: expertní hodnocení členů pracovních skupin; výsledná známka je průměrem průměrného hodnocení expertů ve všech čtyřech sledovaných oblastech; konkrétní hodnocení je pořadím od nejlepšího ORP v dané oblasti po nejvíce zaostávající

Subjektivní hodnocení expertů vycházelo z identifikace následujících parametrů a výsledného expertního posouzení: v případě školství síť škol, včetně vysokých, a jejich dostupnost; v případě trhu práce byla určujícím parametrem interpretace míry nezaměstnanosti; ohledně sociálních služeb byla akcentována jejich nabídka a úroveň podpory ze strany obcí; klíčovým kritériem v případě zdravotnictví bylo expertní zhodnocení stavu a dostupnosti nemocnic.

Experti zdůrazňují výraznou míru subjektivity svého hodnocení, podmíněného jak tím, že celá oblast ORP může být ovlivněna působením a přístupem příslušného města v sociální oblasti, tak i rozložením sociálních služeb, determinovaným historickými souvislostmi. Pořadí je stanoveno na základě zevrubné znalosti současné situace

Vedle pozice Zlína je experty silně kvitována úroveň rozvinutosti tohoto pilíře v Otrokovicích, které – přestože bezprostředně sousedí s krajskou metropolí – jsou schopny zabezpečit celé

spektrum sociálních služeb na pobytové, ambulantní i terénní úrovni. Je vyzdvížena aktivní práce subjektů v rámci ORP Otrokovice v oblasti sociální politiky a služeb i širší spektra poskytovatelů stran NNO.

Na opačné straně hodnocení jsou postaveny Valašské Klobouky, kde se nachází minimum sociálních služeb, přičemž dodatečným handicapem je pak i omezená nabídka poskytovaná v sousedících ORP Luhačovice, ale i Uherský Brod a Vsetín, kde jsou sociální služby nabízeny ve vzdálenějších lokalitách těchto oblastí a pro občany ORP Valašské Klobouky se stávají nedostupnými.

Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova

Hodnocení v oblasti efektivní infrastruktury a rozvoje venkova se zúčastnilo sedm expertů; i zde však někteří hodnotili pouze vybrané kategorie, ale současně i zde jsou jejich výsledky přepočteny na vzájemně porovnatelný základ. Výsledek expertního vnímání v rámci této kategorie postavil do čela Uherské Hradiště a na rozdíl od dvou předchozích pilířů poslal do regionálního podprůměru dosavadního leadera – metropoli Zlín.

A opět i v tomto případě se projevuje značná diverzita mezi jednotlivými kategoriemi, byť na straně druhé celkové výsledky hovoří o relativně nejmenším rozdílu mezi nejlépe a nejhůře hodnoceným ORP (pouze více než dvojnásobek mezi vedoucím Uherským Hradištěm a nejhorším Valašským Meziříčím). Lepší umístění Valašských Klobouků například devaluje oblast životního prostředí a energetiky, oblast dopravy zase připravila Luhačovice o umístění na nejvyšších příčkách; oblast životního prostředí a energetiky staví rozhodně na poslední místo Valašské Meziříčí. Naopak výborné hodnocení v oblasti dopravy má zásluhu na druhém pořadí Kroměříže.

Tabulka č.22: Expertní hodnocení Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova v ZK

ORP	Celkem	Oblast životního prostředí a energetiky	Oblast zemědělství a rozvoje venkova	Oblast dopravy
Uherské Hradiště	4,12	6,86	2,50	3,00
Kroměříž	4,69	7,71	5,17	1,20
Vizovice	5,18	5,14	5,00	5,40
Uherský Brod	5,25	4,57	7,17	4,00
Otrokovice	5,73	9,57	5,83	1,80
Vsetín	6,15	5,14	6,50	6,80
Bystřice p. Hostýnem	6,34	5,00	6,83	7,20
Rožnov p. Radhoštěm	6,66	4,71	7,67	7,60
Luhačovice	6,84	4,43	5,50	10,60
Holešov	7,16	9,00	6,67	5,80
Zlín	7,46	7,57	7,00	7,80
Valašské Klobouky	7,58	3,29	8,67	10,80
Valašské Meziříčí	9,32	11,57	9,00	7,40

Zdroj: expertní hodnocení členů pracovních skupin; výsledná známka je průměrem průměrného hodnocení expertů ve všech třech sledovaných oblastech; konkrétní hodnocení je pořadím od nejlepšího ORP v dané oblasti po nejvíce zaostávající

V rámci první sledované kategorie energetiky a životního prostředí byla experty potvrzena nejpříznivější pozice Valašských Klobouků, Luhačovic, Uherského Brodu a Rožnova pod Radhoštěm, přičemž oceněn byl především jejich potenciál pro budování solárních zdrojů s pozitivním dopadem na životní prostředí a sama kvalita životního prostředí, nezatížená zásadními výrobními aktivitami. Na opačném konci sledování byla zvláště zdůrazňována nelichotivá pozice Holešova, Otrokovice a zvláště Valašského Meziříčí z pohledu míry zátěže na životní prostředí z titulu dopravy a průmyslu, v případě Holešova pak i vzhledem k právě dobudované SPZ zejména s výhledem do budoucna. Při respektování čistě energetického pohledu na věc však dominoval Zlín, především zásluhou napojení na inženýrské sítě – centrální teplo, plyn – a existenci lokálního distributora a výrobce elektrické energie a tepla. Oceňována je v této souvislosti i diverzita zdrojů tepla v ORP Zlín a Otrokovice v případě individuální výstavby; logicky pak kritizována její faktická absence v dalších ORP v rámci Zlínského kraje.

Je objektivní dodat, že v daném případě se hodnocení jednotlivých expertů poměrně citelně lišila, když řada z nich akcentovala tu „jejich“ primární profesní oblast. Příkladem dalšího z hodnocení může být například velmi pozitivní vyhodnocení pozice Valašských Klobouků v oblasti životního prostředí, vyplývající z jejich polohy mimo hlavní dopravní trasy i z absence velkých průmyslových podniků coby zdrojů znečištění; navíc je zdůrazněna vysoká intenzita lesních porostů v rámci ORP. Valašské Klobouky vykazují pouze malé a střední emisní zdroje, koncentrované pouze do malého počtu několika lokalit. Významně velká část území ORP Valašské Klobouky se vyznačuje velmi kvalitním stavem životního prostředí, díky nimž názor expertů dosadil Valašské Klobouky na čelní místo v této kategorii.

Shoda však panuje ohledně pozice Valašského Meziříčí v případě životního prostředí, dané velkými zdroji průmyslového znečištění a vysokou intenzitou dopravy na hlavních silničních komunikacích. V rámci ORP Valašské Meziříčí existuje největší koncentrace nejvýznamnějších zdrojů emisí, jež plošně zasahují celé území ORP; navíc se zde vyskytují specifické emise, pachové látky a existuje zde dopad zátěží pocházejících ze zdrojů v Moravskoslezském kraji. Vedle toho byla zmíněna i vysoká míra využívání tuhých paliv k vytápění v několika katastrech ORP Valašské Meziříčí.

V případě zemědělství je mnohdy akcentována výborná pozice ORP Kroměříž díky výhodným úrodným podmínkám na Hané, doplněným dobrou dopravní obslužností; v této souvislosti je kladně hodnocen podíl zaměstnanosti v zemědělství, nejvyšší úrodnost půd, vysoká míra zornění, intenzivní zemědělská výroba a koncentrace zemědělské výroby, s ohledem na životní prostředí však pozitivně není hodnocena vysoká půdní eroze; naopak v této kategorii nejhorší pozici zaujímá ORP Zlín, vyznačující se převážně městským charakterem. Někteří experti v kategorii zemědělství rovněž připomínají velmi nízkou úrodnost půd a nízkou míru zornění v ORP Vsetín, zaměřené v této oblasti většinou na pastvinářství a chov dobytka. Přesto však je nelépe hodnocenou ORP v této kategorii Uherské Hradiště, když experti kvitují vyváženost faktoru rozvoje zemědělské výroby a vysokou úroveň rozvinutosti venkovských oblastí, jež nejsou v rámci regionu považovány za vyčleněné.

Podobný přístup lze pozorovat i při vyhodnocení kategorie dopravy, v níž je vyzdvihována pozice ORP Kroměříž díky napojení na hlavní dopravní tepny, nejen silniční, ale i železniční, snadná dostupnost a příznivé terénní podmínky. Opakem je pozice Valašských Klobouků, vyznačující nešpatnou dopravní dostupností, nevyhovující kvalitou silnic a komplikovanými terénními podmínkami, ale i lázeňských Luhačovic.

V případě životního prostředí a energetiky se experti ve svém hodnocení zaměřili na čistotu ovzduší, objem dokončených i realizovaných investic v oblasti vodovodů a kanalizací, zavedený systém nakládání s odpady. V případě negativně vyhodnocených ORP sehrála svoji roli četnost rizikových provozů v příslušné oblasti.

V případě zemědělství a rozvoje venkova je pozitivní hodnocení přiřazeno těm, kteří využívají ZPF, mají dokončeny inženýrské sítě v obcích a centra i periferie v příslušné oblasti vykazují charakteristiky celkového rozvoje.

V případě dopravy je hodnocení ovlivněno napojením příslušné lokality na stávající či v krátkodobém horizontu zprovozněné kapacitní komunikace nejlépe dálničního typu. Ohled je brán i na výskyt a podíl nevyhovujících havarijních úseků vozovek.

Atraktivní region

Pilíř atraktivního regionu byl hodnocen šesti experty, když někteří z nich i v tomto případě zaměřili své vnímání pouze na jedinou z obou kategorií, ale i zde je jejich vnímání systematizováno na vzájemně porovnatelném základě.

Pozici nejlepšího ORP v pilíři atraktivního regionu si z předchozí hodnocené oblasti udrželo Uherské Hradiště; na samé dno v tomto případě spadly Otrokovice. Ani v rámci tohoto pilíře nejsou rozdíly mezi jednotlivými ORP tak výrazné jako v případě prvních dvou hodnocených pilířů. V řadě případů jednotlivých ORP se projevuje úzká souvislost vnímání aktivit cestovního ruchu a kultury (Uherské Hradiště či Kroměříž v případě výborně umístěných; naopak například Holešov či Otrokovice v případě hůře hodnocených v rámci tohoto pilíře). Naopak možná překvapí, že excelentní hodnocení Luhačovic v oblasti cestovního ruchu provází jen průměrná pozice v expertním vnímání v kategorii kultury; obdobný, nikoliv tak významně rozdílný závěr pak platí i pro Rožnov pod Radhoštěm. Naopak výrazně lepší pozici v oblasti kultury v porovnání s turismem identifikují experti v případě Zlína, v menším rozsahu i Vsetína a Uherského Brodu.

Tabulka č.23: Expertní hodnocení Atraktivního regionu v ZK

ORP	Celkem	Oblast cestovního ruchu	Oblast kultury a památkové péče
Uherské Hradiště	2,93	3,67	2,20
Kroměříž	2,97	3,33	2,60
Rožnov p. Radhoštěm	3,03	1,67	4,40
Luhačovice	3,67	1,33	6,00
Zlín	6,33	8,67	4,00
Valašské Meziříčí	6,57	7,33	5,80
Bystřice p. Hostýnem	7,23	6,67	7,80

Vizovice	8,27	6,33	10,20
Vsetín	9,13	10,67	7,60
Valašské Klobouky	9,23	8,67	9,80
Uherský Brod	10,03	11,67	8,40
Holešov	10,17	10,33	10,00
Otrokovice	11,23	10,67	11,80

Zdroj: expertní hodnocení členů pracovních skupin; výsledná známka je průměrem průměrného hodnocení expertů v obou sledovaných oblastech; konkrétní hodnocení je pořadím od nejlepšího ORP v dané oblasti po nejméně zaostávající

V případě cestovního ruchu je zdůrazněna unikátní kombinace přírodních i kulturních předpokladů pro turismus pro zimní i letní sezónu, jíž oplývá ORP Rožnov pod Radhoštěm. Stejně tak jsou ceněny přednosti Luhačovic jako regionálního lázeňského centra, vyznačujícího se největším počtem lůžek, nejdelší průměrnou dobou pobytu, koncentrovanou oblastí s multifunkční nabídkou (pobytová turistika spojená s lázeňskou, poznávací, relaxační a wellness, kulturní vyžití, atraktivita s ohledem na architekturu a přírodu), které se nakonec z expertního pohledu stávají vítězem této kategorie.

Naopak v tomto smyslu ORP Otrokovice – v zázemí Zlína – nevykazuje výraznější atraktivitu. Z pohledu nevyužívání potenciálu v cestovním ruchu nebyla experty příznivě vyhodnocena ani ORP Vsetín. Nejhůře však v této kategorii experti hodnotí pozici Uherského Brodu.

V případě kultury a památkové péče zaujímají dominantní pozici ORP Uherské Hradiště a Kroměříž, jež se mohou pochlubit mnoha historickými městy se zachovalými památkovými zónami, řadou kulturně-historických památek (hrady, zámky, vesnické a archeologické památky, památky spojené s vinařstvím apod.). Kroměříž se vyznačuje jedinou památkou zapsanou na seznamu UNESCO v rámci regionu, významným historickým odkazem, ohromným památkovým zázemím (zámek, zahrady, náměstí, kostely, urbanismus, slohová architektura); rozsáhlé a rozvinuté muzejnictví s významnými expozicemi v samotné Kroměříži i okolí (Chropyně, Rymice); ORP Uherské Hradiště vyniká podle názorů expertů proslulým filmovým festivalem, atraktivními folklórními programy, koncerty i respektovaným divadlem. Obyvatelé oblasti k ní navíc prokazují intenzivní vztah, projevující se vysokou návštěvností kulturních akcí. V souhrnu je Uherské Hradiště vyhodnoceno jako odpovědné město v oblasti péče o kulturní, historický a folklórní odkaz, s vynikajícím kulturním zázemím a kompetentní, aktivní a přičinlivou činností městských i krajských institucí, opírající se o skvělé folklórní tradice, mimořádný potenciál s ohledem na historický odkaz, i plodnou kulturní současnost. Třetí místo v tomto přehledu zaujímá ORP Zlín.

Na opačnou stranu spektra i v tomto případě experti řadí ORP Otrokovice, jež výše uvedené přednosti – podle jejich názoru – postrádá. Disponuje minimálním zázemím pro kulturní činnost a práci kulturních institucí i památkové péče; platí „daň“ za naplňování jiných funkcí v regionu (průmysl, doprava) než je poslání kulturního centra. I v této oblasti se Otrokovice – podle názoru expertů – nacházejí v jakémsi „stínu“ Zlína.

V oblasti památkové péče je experty vysoce hodnocen Vsetín, díky komplexně pojaté památkové péči, velmi dobré orientaci pracovníků v legislativě, kvalitnímu výkonu státní správy v této

oblasti a kompetenci pracovníků i účinné komunikaci vůči vlastníkům památek. V oblasti památkové péče je negativně hodnocen Uherský Brod z přesně opačných důvodů.

Shrnutí expertního posouzení

Zaměříme-li pozornost na celkové hodnocení subjektivního expertního posouzení, na první pohled zjišťujeme poměrně výrazně odlišné výsledky od těch, jež nám poskytla objektivní analýza s pomocí věrohodných a dostupných statistických dat. Expertní stanovisko poměrně jednoznačně staví na první pozici Uherské Hradiště, které se v žádném z hodnocených pilířů neumístilo hůře než druhé, čímž v tomto žebříčku potvrdilo nejenom svoji excelenci, ale současně i nejmenší výkyvy mezi jednotlivými hodnocenými pilíři. Stříbrná příčka náleží krajské metropoli Zlínu, jemuž především uškodila nevyrovnanost pozic v rámci jednotlivých pilířů (naprostá dominance v prvních dvou, podprůměrná hodnota ve třetím a pouze průměrná ve čtvrtém). Díky vyrovnaným hodnotám v rámci jednotlivých pilířů a vysokým hodnoceným známkám obsazuje třetí místo žebříčku expertů Kroměříž.

Na opačné straně žebříčku se s drtivým odstupem umístily Valašské Klobouky, které nebyly v žádném z pilířů experty zařazeny na lepší než desátou pozici, přičemž ve dvou kategoriích stanuly na samotném dnu. Z hlediska expertních stanovisek není lichotivá ani pozice Vizovic, Holešova či Bystřice pod Hostýnem.

Tabulka č.24: Expertní hodnocení všech pilířů v ZK

ORP	Celkem	Konkurencesch. ekonomika	Úspěšná společnost	Efektivní infrastr. a rozvoj venkova	Atraktivní region
Uherské Hradiště	3,08	2,75 (2.)	2,50 (2.)	4,12 (1.)	2,93 (1.)
Zlín	4,20	1,25 (1.)	1,75 (1.)	7,46 (11.)	6,33 (5.)
Kroměříž	4,46	6,75 (5.)	3,42 (3.)	4,69 (2.)	2,97 (2.)
Otrokovice	6,26	4,25 (3.)	3,83 (4.)	5,73 (5.)	11,23 (13.)
Rožnov p. Radhoštěm	6,44	7,00 (7.-8.)	9,08 (10.)	6,66 (8.)	3,03 (3.)
Vsetín	6,67	6,00 (4.)	5,42 (5.)	6,15 (6.)	9,13 (9.)
Valašské Meziříčí	7,10	7,00 (7.-8.)	5,50 (6.)	9,32 (13.)	6,57 (6.)
Uherský Brod	7,26	6,75 (6.)	7,00 (7.)	5,25 (4.)	10,03 (11.)
Luhačovice	7,46	10,00 (12.)	9,33 (11.)	6,84 (9.)	3,67 (4.)
Vizovice	7,67	9,75 (11.)	7,50 (9.)	5,18 (3.)	8,27 (8.)
Holešov	8,18	8,00 (9.)	7,42 (8.)	7,16 (10.)	10,17 (12.)
Bystřice p. Hostýnem	8,29	9,25 (10.)	10,33 (12.)	6,34 (7.)	7,23 (7.)
Valašské Klobouky	10,06	12,25 (13.)	11,17 (13.)	7,58 (12.)	9,23 (10.)

Zdroj: expertní hodnocení členů pracovních skupin; výsledná známka je průměrem umístění v jednotlivých pilířích; známka v každém z pilířů je průměrné umístění dle hodnocení expertů (a v závorce výsledné umístění v daném pilíři)

Na rozdíl od analytického posouzení objektivních statistických dat se v žebříčku expertů na čelných pozicích objevují v daleko větší míře spíše velká či větší regionální či lokální centra, a na opačném konci menší či od centra vzdálenější či odlehlejší ORP. Společným jmenovatelem obou postupů je však poměrně suverénní vedoucí pozice Uherského Hradiště v obou metodikách vyhodnocení.

2.5 Vyústění analytické části

V rámci celkového vyhodnocení analytické části nelze v řadě případů přehlednout výrazně odlišné pořadí jednotlivých ORP v rámci obou zvolených kategorií – objektivní analýzy pomocí statistických dat a subjektivního expertního vnímání. Minimální rozdíly mezi objektivní a subjektivní analýzou zaznamenáváme vedle již zmíněného vítězného Uherského Hradiště i v případě Otrokovic, ale i Valašského Meziříčí, a mezi níže umístěnými i Valašskými Klobouky.

Právě **Uherské Hradiště** na základě této metodiky bylo vyhodnoceno jako nejúspěšnější oblast s rozšířenou působností ve Zlínském kraji, když vyhrálo jak expertní hodnocení, tak i vyhodnocení na základě posouzení disponibilních objektivních statistických dat. Druhé místo pak obsadily **Otrokovice**, jimž objektivní analýza i expertní posudky přisoudily shodně slušné čtvrté místo. Třetí místo pak obsadila krajská metropole **Zlín**, která vyhlíží v očích expertů podstatně příznivěji, než jak ji vyhodnocují objektivní statistická data vybraných ukazatelů, zpracovaná pomocí Bennetovy metody. Do nadprůměrně rozvinutých regionů pak můžeme na základě celkového vyhodnocení zařadit i ORP **Kroměříž** (kde se opět názory expertů od objektivních ukazatelů dosti značně liší).

K průměrně rozvinutým lokalitám regionu Zlínského kraje pak objektivní analýza i expertní stanoviska zařadila ORP **Valašské Meziříčí** (kde pozice mezi stanovisky expertů a výstupy analýzy byly velmi podobné), ORP **Holešov** (kde rozdíly mezi objektivními daty a expertními pohledy byly nejrozdílnější; analytická část jej zařadila velmi vysoko, pozice expertů však toto postavení významně snížila), **Vizovice** (pro něž platí v mírně menší míře totéž, co pro Holešov), ORP **Bystřici pod Hostýnem** (jež vyšla relativně slušně optikou statistických dat, ale méně se zalíbila expertům) a **Rožnov pod Radhoštěm** (přesný opak Bystřice pod Hostýnem).

Mezi nejméně rozvinuté regiony Zlínského kraje se po syntéze statistického a expertního hodnocení dají zařadit ORP **Luhačovice** (lehce lépe hodnocené objektivní analýzou než experty). Poslední trojici po využití obou analytických postupů tvoří skupina podprůměrně rozvinutých ORP v rámci Zlínského kraje, čítající **Vsetín** (který naopak zaujal nejhorší pozici danou objektivní analýzou a jehož postavení mírně vylepšila expertní hodnocení), **Uherský Brod** (kde hodnocení obou složek bylo podprůměrné) a nejhůře vyhodnocené **Valašské Klobouky** (nejhůře vyhodnocené experty, jimž však příliš nepomohly ani výsledky objektivní statistické analýzy).

Tabulka č.25: Nejúspěšnější ORP Zlínského kraje po zahrnutí statistických indikátorů i expertního hodnocení

ORP	Průměrné umístění oběma formami hodnocení	Objektivní analýza statistických dat	Subjektivní expertní hodnocení
1. Uherské Hradiště	1,0	1.	1.
2. Otrokovice	4,5	5.	4.
3. Zlín	5,0	8.	2.
4. Kroměříž	6,0	9.	3.
5.-6. Holešov	6,5	2.	11.
5.-6. Valašské Meziříčí	6,5	6.	7.

7. Vizovice	7,0	4.	10.
8.-9. Bystřice pod Hostýnem	7,5	3.	12.
8.-9. Rožnov pod Radhoštěm	7,5	10.	5.
10. Luhačovice	8,0	7.	9.
11. Vsetín	9,5	13.	6.
12. Uherský Brod	10,0	12.	8.
13. Valašské Klobouky	12,0	11.	13.

Zdroj: expertní hodnocení členů pracovních skupin; v případě rovnosti průměrného umístění podle obou dvou hodnotících pohledů upřednostňujeme kritérium statistické analýzy

Analytická pasáž tak dospěla k identifikaci **nadprůměrně, průměrně a podprůměrně komplexně rozvinutých oblastí a lokalit v rámci regionu Zlínského kraje.**

Tabulka č.26: Rozdělení ORP Zlínského kraje z hlediska rozvinutosti přes všechny pilíře

Nadprůměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:	Průměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:	Podprůměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:
<ul style="list-style-type: none"> • Uherské Hradiště • Otrokovice • Zlín • Kroměříž 	<ul style="list-style-type: none"> • Holešov • Valašské Meziříčí • Vizovice • Bystřice pod Hostýnem • Rožnov pod Radhoštěm 	<ul style="list-style-type: none"> • Luhačovice • Vsetín • Uherský Brod • Valašské Klobouky

3. Návrhová část

Expertní pozice vychází z přesvědčení, že zásobník opatření detailně popsany v rámci SRZK je pro implementaci opatření v rámci PRÚOZK v zásadě vypovídající, poskytující široké portfolio nástrojů. Klíčovým krokem je vytvoření systému **akčního koordinovaného plánování** (uplatněného „na míru“ každé jednotlivé ORP s ohledem na její cílové postavení vůči roku 2012, resp. 2020). Jako součást tohoto systému by měl být vytvořen zásobník „projektových“ příležitostí a síť pracovních skupin pro jejich uchopení a přípravu, se zapojením do mezinárodní spolupráce. Předpokládáme prioritní pozornost zaměřenou především tam, kde jsou programy určeny pro veřejnou správu jako výhradního, resp. možného žadatele či koordinátora (například ESPON 2013, 7. rámcový program – Kapacity – regiony znalostí, přeshraniční spolupráce apod.).

Naplnění tohoto cíle vyžaduje soustavnou a intenzivní komunikaci a součinnost stálých pracovních skupin i mimo tvorby PRÚOZK. Tyto skupiny by měly podněcovat práci na prioritách v časové ose a koordinovat či sladovat s příležitostmi pro financování z národních a evropských zdrojů (v partnerské součinnosti s představiteli podnikatelů a univerzit, resp. akademické a výzkumné obce).

Důležitým cílem by mělo být dostat se z určité izolace do nadregionálních, mezinárodních a globálních sítí vztahů a spolupráce, a to nejlépe díky unikátně připravené nabídce nebo podpořené iniciativě aktérů regionálního portfolia, kteří budou schopni využít synergický efekt sítě ve prospěch svých, regionu i ostatních partnerů.

V rámci Zlínského kraje je doposud nepříliš pozitivně vnímáno a využíváno partnerství, které zatím vykazuje rysy formálnosti a postrádá koordinaci a akčnost. Existuje zde řada institucí, které mají ve svých cílech zahrnut rozvoj podmínek pro zlepšení prostředí příznivého inovačním aktivitám podniků, rozvoj malého a středního podnikání, celoživotního vzdělávání, podpory projektových aktivit apod. Tyto instituce a subjekty však nepostupují koordinovaně, nevyužívají synergických efektů (naopak si v řadě aktivit konkurují) – a to přesto, že významným či dominantním zdrojem jejich financování jsou veřejné prostředky.

3.1. Konkurenceschopná ekonomika

Na základě provedené analýzy můžeme v pilíři věnovaném Konkurenceschopné ekonomice rozdělit regiony – v území obcí s rozšířenou působností – Zlínského kraje na tři skupiny podle jejich vyspělosti (viz tabulka). Nejvyspělejší hodnocení získala území s velkými městy (Zlín a Uherské Hradiště), naopak na opačném konci žebříčku se nachází spíše regiony s potenciálem v cestovním ruchu (Valašské Klobouky a Rožnov pod Radhoštěm).

Tabulka č.27: Rozdělení ORP Zlínského kraje z hlediska rozvinutosti v Konkurenceschopné ekonomice

Nadprůměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:	Průměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:	Podprůměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:
<ul style="list-style-type: none"> • Zlín • Uherské Hradiště • Uherský Brod • Holešov • Otrokovice 	<ul style="list-style-type: none"> • Valašské Meziříčí • Vizovice • Kroměříž • Luhačovice • Vsetín 	<ul style="list-style-type: none"> • Bystřice pod Hostýnem • Rožnov pod Radhoštěm • Valašské Klobouky

Pozn.: Po zahrnutí statistických indikátorů i expertního hodnocení

V rámci pilíře **Konkurenceschopné ekonomiky** bylo v obsahovém souladu se SRZK a na základě námětů členů pracovních skupin PRÚOZK a dalších expertů zařazeno do návrhové části PRÚOZK 6 úkolů, členěných dále na 11 prioritních opatření.

Jeden z úkolů, jež současně ztělesňuje i opatření, je jednoznačně cíleně zaměřený na ORP Holešov a SPZ ležící v jeho rámci.

V případě úkolu „rozvinout podpůrnou infrastrukturu pro podporu inovací a podnikání“ navrhujeme na základě získaných analytických poznatků rovněž selektivně podporovat budování a rozvoj inovačního zázemí v těch ORP, mající již dostatečnou míru rozvinutosti z pohledu jejich konkurenceschopnosti a opatření zaměřit především na udržení či posílení jejich již dosažené pozice (týká se především ORP Zlín, Uherské Hradiště a Holešov), přičemž však současně

dáváme rovněž prostor nediskriminaci ostatních ORP při naplňování jejich inovačního potenciálu. Podobného charakteru je opatření zaměřené na podporu podnikatelských greenfield i brownfield investic, kde prioritní zaměření na Zlínsko je doplněno plošným pokrytím ostatních perspektivních lokalit ve Zlínském kraji.

Úkol „propojení regionálních firem s institucemi výzkumu a vývoje“ rovněž primárně vnímáme jako plošně zaměřený, nicméně i zde při formulaci a naplňování jednotlivých opatření dáváme přednost citlivému rozlišení daného kritériem rozvinutosti. Existuje patrně shoda v potřebnosti rozlišit konkrétní instrumentarium uplatněné pro rozvinutou a konkurenceschopnou lokalitu (sub-region) v porovnání s lokalitou hluboce podrozvinutou, kde žádná efektivní platforma partnerství dosud neexistuje.

V případě zbývajících dvou úkolů a v jejich rámci jsou 6 opatření naopak preferujeme přísně plošně zaměřené, beroucí především v úvahu perspektivu a životaschopnost každého jednotlivého podpořeného projektu, včetně jeho udržitelnosti, bez ohledu na jeho lokalizaci.

Tabulka č.28: Doporučené úkoly a opatření pro Konkurenceschopnou ekonomiku ve vybraných ORP

Úkol / Opatření	Zaměření na ORP
1.1.1. Propojit regionální firmy s institucemi výzkumu a vývoje	
1.1.1a. Podpora vzniku a fungování platformy pro koordinaci VaV institucí a podnikatelů	plošné zaměření se specifickým důrazem na nadprůměrně rozvinuté (zejména Holešov, Uherské Hradiště a Zlín) a podrozvinuté ORP (především Kroměříž, Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Klobouky a Vsetín)
1.1.2. Dále rozvíjet podpůrnou infrastrukturu pro podporu inovací a podnikání	
1.1.2a. Budování a rozvoj inovačního zázemí	Holešov, Uherské Hradiště, Zlín / plošné zaměření, s rozlišením míry rozvinutosti
1.1.2c. Podpora podnikatelských investic	prioritně Zlín; plošné zaměření na brownfields napříč krajem
1.1.4. Stimulovat inovační aktivity podnikatelů a firem	
1.1.4a. Zvyšování informovanosti podnikatelů	plošné zaměření
1.1.4b. Výchova k pro-inovačnímu směřování firem	plošné zaměření
1.1.4c. Aktivity pro zapojení firem do mezinárodních projektů v oblasti inovací	plošné zaměření
1.3.1. Zlepšit přístup k financím pro začínající podnikatele	
1.3.1a. Spolupráce se sítěmi rizikového kapitálu	plošné zaměření
1.3.1b. Speciální úvěrové a garanční facility	plošné zaměření
1.3.1c. Speciální facility rizikového kapitálu	plošné zaměření
1.3.2. Zlepšit nefinanční podmínky podnikání MSP	
1.3.2b. Asistence v oblasti marketingu na zahraničních trzích	plošné zaměření

1.4.1. Efektivně naplnit strategickou průmyslovou zónu Holešov	
1.4.1a. Intenzivní marketing SPZ Holešov	Holešov

Pozn.: Úkol a Opatření odpovídají kategoriím „Úkol“ a „Opatření“ definovaným ve Strategii rozvoje Zlínského kraje na roky 2009 – 2012 (SRZK).

1.1.1. Propojit regionální firmy s institucemi výzkumu a vývoje

Možnými opatřeními v rámci tohoto úkolu jsou:

1.1.1a. Podpora vzniku a fungování platformy pro koordinaci VaV institucí a podnikatelů

Na principu partnerství podporovat ustavení a fungování komunikační platformy, která by měla zahrnovat hlavní hráče z VaV institucí, zástupců regionální inovační infrastruktury i podnikatelů Zlínského kraje a jejíž hlavním smyslem by měla být výměna informací pro lepší přenos výsledků výzkumu a vývoje do praxe, pro možnosti spolupráce klíčových hráčů v regionu v této oblasti a pro přípravu a realizaci společných projektů na podporu VaVaI aktivit v kraji. V rámci takto vymezeného partnerství je současně žádoucí vytváření trvalých a dlouhodobých platform typu pracovních a studijních pobytů studentů, pedagogů a výzkumných a vědeckých pracovníků v podnikatelském sektoru, zadávání témat diplomových a disertačních prací podle potřeb podnikatelského sektoru apod. V rámci tvorby platformy pro koordinaci VaV institucí a podnikatelů by měly být také v kraji realizovány experimenty a pilotní aktivity s podporou zdrojů strukturálních fondů na posílení regionálního inovačního systému.

Zaměření na ORP: plošné zaměření, nicméně s výrazně odlišnou obsahovou diferenciací mezi nadprůměrně rozvinutými ORP z pohledu jejich ekonomické konkurenceschopnosti (Holešov, Uherské Hradiště a Zlín) a hluboce podrozvinutými (například Kroměříž, Rožnov pod radhoštěm, Valašské Klobouky nebo Vsetín).

1.1.2. Dále rozvíjet podpůrnou infrastrukturu pro podporu inovací a podnikání

Možnými opatřeními v rámci tohoto úkolu jsou:

1.1.2a. Budování a rozvoj inovačního zázemí

Budování a rozvoj vědeckotechnických parků a center transferu technologií s cílem stimulovat a řídit transfer znalostí a technologií mezi univerzitami, pracovišti VaV, podniky a trhem a zajistit další služby s přidanou hodnotou společně s vysoce kvalitními prostorami a vybavením¹⁶. Do tohoto opatření patří i podpora budování podnikatelských inkubátorů a rozvoje klastrů. Součástí intervence bude i podpora síťování existujících subjektů (podnikatelských inkubátorů, VTP), které jsou založeny jinými subjekty bez přímé podpory Zlínského kraje, avšak působí na jeho území. V rámci tohoto opatření bude podporováno také dobudování center aplikovaného

¹⁶ Dalším přínosem je i networking jednotlivých inovačních firem, což přispívá k výměně poznatků a využívání zkušeností i přes hranice firem a iniciaci společných inovačních projektů.

výzkumu, zajištění odpovídající struktury vědeckovýzkumných pracovníků a rozvoj inovativně zaměřených aktivit univerzit, zejména UTB ve Zlíně.

Zaměření na ORP: prioritně Holešov, Uherské Hradiště, Zlín pro udržení jejich nadprůměrné pozice/ plošné zaměření bude směřovat k identifikaci individuálně životaschopných projektů napříč Zlínským krajem.

1.1.2c. Podpora podnikatelských investic

Jedná se zejména o zpracování a prezentace nabídky ploch vhodných k lokalizaci podnikatelských investičních záměrů podnikatelů ve Zlínském kraji a o další podpůrné aktivity pro realizaci těchto investičních záměrů. Do dané oblasti patří prezentace možností pro investiční příležitosti typu průmyslových zón „na zelené louce“, ve spolupráci s městy a obcemi Zlínského kraje¹⁷ – např. formou účasti na veletrzích investičních příležitostí. Dále zpracování nabídky nevyužitých objektů a ploch typu „brownfields“ včetně zpracování rozvojových studií a dalších podpůrných kroků pro jejich budoucí využití (nejen) k podnikatelským účelům. Zlínský kraj finančně podporuje od roku 2010 přípravu předprojektové dokumentace pro regeneraci brownfields na svém území a připravuje také pilotní projekty regenerace některých takto definovaných lokalit. Ve Zlínském kraji se také nachází území brownfields, která vyžadují komplexní řešení a Zlínský kraj se bude podílet na zpracování strategií a integrovaných projektů pro jejich regeneraci. Jedná se zejména o areál Filmových ateliérů Zlín s vazbou na oživení tradičního filmového průmyslu a areál bývalých baťových závodů ve Zlíně.

Zaměření na ORP: prioritně Zlín (Filmové ateliéry, areál Svit) pro udržení jejich nadprůměrné pozice; plošné zaměření bude směřovat k regeneraci brownfields napříč Zlínským krajem.

1.1.4. Stimulovat inovační aktivity podnikatelů

1.1.4a. Zvyšování informovanosti podnikatelů

Toho se dosáhne šířením informací o možných dotačních programech - regionálních, národních i mezinárodních (zejména o operačních programech, o 7. rámcovém programu, o Programu pro konkurenceschopnost a inovace či o Eurostars atd.), dále šířením informací o dobrých příkladech z praxe (good practices), o případových studiích úspěšných inovačních projektů, ale i s ohledem na mezinárodní rozměr inovací poskytováním informací o již fungujících mezinárodních projektech s účastí subjektů ze Zlínského kraje. Pro posun informací budou využívány informační média a informační akce, např. semináře, workshopy, příručky, speciální internetové portály a Inovační bulletin. Zvýšení informovanosti bude zaměřeno také opačným směrem – od podnikatelské sféry směrem k široké veřejnosti. Jedná se např. o realizaci soutěže „Inovační firma Zlínského kraje“, jejímž cílem je ocenit a zviditelnit nejlepší podnikatelské subjekty na poli inovací.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

¹⁷ Vyjma krajské SPZ Holešov, která je popsána níže v samostatném úkolu 1.4.1. Efektivně naplnit strategickou průmyslovou zónu Holešov, resp. opatření 1.4.1a. Intenzivní marketing SPZ Holešov.

1.1.4b. Výchova k pro-inovačnímu směřování firem

Jedná se o dlouhodobé vzdělávací a informační akce, které mají směřovat ke výchově firem a jednotlivců v oblasti kreativního myšlení a řízení inovačních procesů. Součástí budou také vyškolení inovační praktici, kteří by firmám pomáhali definovat vhodné inovační procesy či při realizaci již definovaných aktivit firem v oblasti inovací.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

1.1.4c. Aktivity pro zapojení firem do mezinárodních projektů v oblasti inovací

Smyslem je prezentace úspěšných inovačních firem Zlínského kraje a cílené vyhledávání partnerů v Evropě pro spolupráci v mezinárodních projektech v oblasti inovací – aktivním zpracováním dostupných nabídek v rámci specializovaných databází (např. Enterprise Europe Network), větším využitím existujícího Zastoupení Zlínského kraje v Bruselu, případně spolupráce s konzultačními firmami v této oblasti na úrovni EU.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

1.3.1. Zlepšit přístup k financím pro začínající podnikatele

1.3.1a. Spolupráce se sítěmi rizikového kapitálu

Spočívá v rozvíjení spolupráce se sítěmi business angels (fyzické osoby) a fondů rizikového kapitálu (právnícké osoby), jejich informování o aktuálních investičních příležitostech v kraji, vedení databáze začínajících inovativních firem hledajících kapitálovou injekci, ale také v informování potencionálních zájemců o tomto typu alternativního financování apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

1.3.1b. Speciální úvěrové a garanční facility

Jedná se o zvýhodněné úvěry a garance ke komerčním úvěrům pro podniky působící v podnikatelských inkubátorech, vytvoření a fungování finančního nástroje podporujícího zahájení podnikání studentů či čerstvých absolventů na základě vyhodnocených nejlepších inovačních podnikatelských plánů. Facilitu (schéma) by mohla spravovat instituce zřízená krajem (jako např. finanční nástroj Zlínského kraje Regionální podpůrný zdroj, s.r.o.) ve spolupráci s komerčním subjektem z finanční sféry.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

1.3.1c. Speciální facility rizikového kapitálu

Jedná se o kapitálové injekce pro perspektivní podniky působící v podnikatelských inkubátorech, vytvoření a fungování finančního nástroje podporujícího zahájení podnikání studentů či čerstvých absolventů na základě vyhodnocených nejlepších inovačních podnikatelských plánů. Facilitu (schéma) by mohla spravovat instituce zřízená krajem (jako např. finanční nástroj Zlínského kraje Regionální podpůrný zdroj, s.r.o.) ve spolupráci s komerčním subjektem z finanční sféry.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

1.3.2. Zlepšit nefinanční podmínky podnikání MSP

1.3.2b. Asistence v oblasti marketingu na zahraničních trzích

Spočívá v zajištění odpovídajícího poradenství a další asistence při formulování účinného marketingového plánu a marketingové strategie, identifikaci a oslovení cílových skupin a nalezení komunikace s nimi s cílem více proniknout na zahraniční trhy. Zvláštní důraz bude kladen na trhy východních zemí (Rusko, východní Evropa, jihovýchodní Asie). Vhodným nástrojem je efektivně fungující Kontaktní centrum pro východní trhy.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

1.4.1. Efektivně naplnit strategickou průmyslovou zónu Holešov

1.4.1a. Intenzivní marketing SPZ Holešov

Při obsazování SPZ Holešov se budou preferovat subjekty jednak ze sektoru služeb, jednak průmysloví podnikatelé s výrobou založenou na vysoké přidané hodnotě a moderních technologiích, kteří do regionu přinesou spolu s unikátními výrobky také určité know-how, namísto pouze „montoven“ vycházejících z levné pracovní síly. V zájmu zachování férové hospodářské soutěže by příšedší investoři, kteří získají výhodu investičních pobídek, neměli být vůči hlavním podnikatelským subjektům Zlínského kraje v přímém konkurenčním postavení, ale spíše v doplňkovém vztahu (dodavatelském či odběratelském), který umožní využít žádoucí synergické efekty mezi stávajícími a novými podnikateli. Kromě vlastního lákání potenciálních investorů opatření zahrnuje i realizaci dalších aktivit nezbytných pro řádné fungování zóny (např. infrastruktura, dopravní obslužnost, bydlení a s tím související služby, volnočasové aktivity, apod.) s ohledem na předpokládaný počet nově příchozích lidí do této oblasti.

Zaměření na ORP: Holešov

3.2. Úspěšná společnost

Na základě provedené analýzy můžeme v pilíři popisujícím Úspěšnou společnost rozdělit regiony – obce s rozšířenou působností – Zlínského kraje na tři skupiny podle jejich vyspělosti (viz tabulka). Nejlepší hodnocení získala území s bývalými okresními městy (Zlín a Kroměříž), naopak na opačném konci žebříčku se nachází spíše malé regiony Bystřice pod Hostýnem a Luhačovice.

Tabulka č.29: Rozdělení ORP Zlínského kraje z hlediska rozvinutosti v Úspěšné společnosti

Nadprůměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:	Průměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:	Podprůměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:
<ul style="list-style-type: none"> Zlín 	<ul style="list-style-type: none"> Valašské Meziříčí 	<ul style="list-style-type: none"> Valašské Klobouky

<ul style="list-style-type: none"> • Kroměříž • Otrokovice • Uherské Hradiště 	<ul style="list-style-type: none"> • Holešov • Rožnov pod Radhoštěm • Vsetín • Uherský Brod 	<ul style="list-style-type: none"> • Vizovice • Luhačovice • Bystřice pod Hostýnem
--	---	---

Pozn.: Po zahrnutí statistických indikátorů i expertního hodnocení

V rámci pilíře **Úspěšné společnosti** došlo k výběru 8 úkolů s celkem 18 opatřeními. Vzhledem k charakteru podporovaných oblastí je ve většině případů preferován plošný přístup k uvažované podpoře.

Je zřejmé, že v případě úkolu zaměřeného na zdravotnickou péči je podpora soustředěna vůči ORP, v nichž jsou koncentrována předmětná zdravotnická zařízení. Naopak v případě aktivit směřujících k podpoře prevence veřejného zdraví se bude jednat o celoplošný přístup.

V případě úkolu týkajícího se optimalizace sociálních služeb by navrhovaná opatření měla být zaměřena na ty ORP, která budou identifikována Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb ZK.

Naplnění SPZ Holešov i z pohledu pracovní síly je součástí komplexně pojaté priority, jež je v souhrnu zdůvodněna v rámci pilíře Konkurenceschopné ekonomiky.

V případě vzdělávacích aktivit – jak všeobecných, tak v případě speciálního vzdělávání pracovníků sociálních služeb – spíše preferujeme koncentraci do lokalit, v nichž již existuje potřebná infrastruktura a kapacity.

Tabulka č.30: Doporučené úkoly a opatření pro Úspěšnou společnost ve vybraných ORP

Úkol / Opatření	Zaměření na ORP
2.1.1. Zajistit větší spolupráci firemního a vzdělávacího sektoru	
2.1.1a. Zvyšování mobility pracovníků mezi vzdělávacím a podnikatelským sektorem	plošné zaměření, s prioritní orientací na ohrožená ORP z pohledu dlouhodobé nezaměstnanosti (Kroměříž, Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Klobouky)
2.1.1b. Zapojení regionálních podnikatelských partnerů do tvorby vzdělávacích programů	plošné zaměření, s prioritní orientací na ohrožená ORP z pohledu dlouhodobé nezaměstnanosti (Kroměříž, Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Klobouky)
2.1.2. Zvýšit podíl vysokoškolsky vzdělané populace	
2.1.2c. Podporovat rozvoj bakalářských studijních programů	Kroměříž, Uherské Hradiště, Valašské Meziříčí, Vsetín, Zlín
2.1.3. Zvýšit podíl populace zapojené do systému celoživotního vzdělávání	
2.1.3a. Využít kapacit a možností škol pro účely dalšího vzdělávání	plošné zaměření, s prioritní orientací spíše na větší regionální centra (Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín)

2.1.4. Optimalizovat a zkvalitňovat primární a sekundární vzdělávací stupeň	
2.1.4a. Optimalizace nabídky škol na základě poptávky s důrazem na řemesla a technicky orientované obory	plošné zaměření
2.1.4b. Zavádění systémů kvality a hodnocení škol	plošné zaměření
2.1.4c. Zlepšení výuky cizích jazyků a ICT	plošné zaměření
2.1.4d. Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	plošné zaměření
2.1.4h. Zlepšení podmínek pro praktickou výuku v zemědělských oborech	plošné zaměření
2.2.3. Naplnit strategickou průmyslovou zónu Holešov ¹⁾	
2.2.3a. Intenzivní marketing SPZ Holešov	Holešov
2.3.1. Optimalizace sítě poskytovatelů sociálních služeb	
2.3.1a. Podpora stávajících sociálních služeb	plošné zaměření
2.3.1b. Rozvoj chybějících sociálních služeb	ORP určené aktuálním Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb ZK
2.3.2. Zvýšení kvality poskytovaných sociálních služeb	
2.3.2a. Vytvoření jednotného systému na sledování a vyhodnocování sociálních služeb	plošné zaměření
2.3.2b. Zavádění standardů kvality sociálních služeb	plošné zaměření
2.3.2c. Vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách	plošné zaměření
2.4.2. Zvýšit kvalitu specializované zdravotnické péče	
2.4.2a. Koncentrace a centralizace specializované zdravotnické péče	Zlín
2.4.2b. Modernizace zdravotnické infrastruktury	Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín
2.4.2c. Zamezit stárnutí praktických lékařů	Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín

Pozn.: Úkol a Opatření odpovídají kategoriím „Úkol“ a „Opatření“ definovaným ve Strategii rozvoje Zlínského kraje na roky 2009 – 2012 (SRZK). ¹⁾ Obsah tohoto úkolu je shodný s úkolem 1.4.1. Efektivně naplnit strategickou průmyslovou zónu Holešov v rámci Konkurenceschopná ekonomika, proto ho v dalších textu již nerozvádíme

Úkol 2.1.1. Zajistit větší spolupráci firemního a vzdělávacího sektoru

2.1.1a. Zvyšování mobility pracovníků mezi vzdělávacím a podnikatelským sektorem

Jedná se jednak o stáže studentů a pedagogů v podnicích, které budou podporovány aktivitami individuálních projektů a globálních grantů financovaných zejména z OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, případně formou speciálního finančního nástroje podporující dlouhodobé stáže studentů ve firmách a organizacích Zlínského kraje, jednak o širší realizaci výrobních aktivit přímo v budovách škol.

Zaměření na ORP: plošné zaměření, s prioritní orientací na ohrožená ORP z pohledu dlouhodobé nezaměstnanosti (Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Klobouky, Kroměříž)

2.1.1b. Zapojení regionálních podnikatelských partnerů do tvorby vzdělávacích programů

Jedná se o probíhající transformaci Rámcových vzdělávacích programů oborů středního vzdělávání do konkrétních Školních vzdělávacích programů (ŠVP). Zapojení podnikatelských partnerů do jejich tvorby přispěje k účinnějšímu provázání obsahu ŠVP a jejich potřebou kvalifikovaných pracovníků. Rovněž půjde o zapojení odborníků z praxe do přípravy a realizace speciálních vzdělávacích programů pro rozvoj podnikatelských schopností u studentů a také do programů dalšího profesního vzdělávání.

Zaměření na ORP: plošné zaměření, s prioritní orientací na ohrožená ORP z pohledu dlouhodobé nezaměstnanosti (Kroměříž, Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Klobouky)

Úkol 2.1.2. Zvýšit podíl vysokoškolsky vzdělané populace

2.1.2c. Podporovat rozvoj bakalářských studijních programů

Podpora postupné transformace vzdělávací nabídky vyšších odborných škol na bakalářské studijní programy. Na jednotlivých školách bude tento přechod samozřejmě probíhat ve spolupráci s příslušnými vysokými školami. Současně s tímto přechodem dbát na propojení teoretické výuky s firemní praxí.

Zaměření na ORP: Kroměříž, Uherské Hradiště, Valašské Meziříčí, Vsetín, Zlín

Úkol 2.1.3. Zvýšit podíl populace zapojené do systému celoživotního vzdělávání

2.1.3a. Využít kapacit a možností škol pro účely dalšího vzdělávání

Pro realizaci úkolu využít možností poskytovaných individuálním národním projektem UNIV 2 KRAJE. Ve Zlínském kraji je v něm zapojeno 25 středních škol, jejichž pedagogové si zdokonalí své kompetence ke tvorbě vzdělávacích programů dalšího profesního vzdělávání a jejich ověření při vlastní výuce s podporou marketingu trhu vzdělávání a kariérového poradenství. Cílem je postupná přeměna škol na instituce poskytující počáteční i další vzdělávání - Centra celoživotního učení, tudíž využití personálního a materiálního potenciálu škol v dalším vzdělávání a rozšíření Krajského centra dalšího profesního vzdělávání a Centra uznávání a celoživotního učení Zlínského kraje.

Zaměření na ORP: plošné zaměření, s prioritní orientací spíše na větší regionální centra (Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín)

Úkol 2.1.4. Optimalizovat a zkvalitňovat primární a sekundární vzdělávací stupeň

2.1.4a. Optimalizace nabídky škol na základě poptávky s důrazem na řemesla a technicky orientované obory

Pokračování fungování systému „Podpora řemesel v odborném školství“ a jeho financování z rozpočtu Zlínského kraje. Pro jeho úspěšnost bude průběžně skladba podporovaných oborů aktualizována ve vazbě na požadavky trhu práce. Systém tak ve svém důsledku optimálně ovlivní vstup žáků do středního vzdělávání ve prospěch řemesel a technicky orientovaných oborů.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.1.4b. Zavádění systémů kvality a hodnocení škol

V rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost realizovat projekt „Zavádění evaluačních nástrojů pro zlepšování kvality vzdělávání ve Zlínském kraji“, který bude významným impulsem pro sjednocení používaných metod měření kvality počátečního vzdělávání. Rovněž bude dále rozvíjen zavedený systém hodnocení ředitelů škol a školských zařízení, který je prováděný s důrazem na kvalitu vzdělávání a dalších služeb škol a školských zařízení.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.1.4c. Zlepšení výuky cizích jazyků a ICT

V rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 1.1 Zkvalitňování počátečního vzdělávání realizovat projekty zaměřené jak na podporu výuky cizích jazyků, tak na využití nástrojů ICT ve výuce všeobecných a odborných předmětů na středních školách.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.1.4d. Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

V rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení realizovat projekty na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Budou zaměřeny na podporu nejrůznějších aspektů činnosti pedagogů škol.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.1.4h. Zlepšení podmínek pro praktickou výuku v zemědělských oborech

Cílem je zlepšit podmínky pro praktickou přípravu žáků v zemědělských oborech tak, aby byla v souladu se současnými požadavky na zemědělskou praxi (zvýšený důraz na ochranu a údržbu krajiny, ekologické zemědělství, ochrana kulturního dědictví, modernizace zemědělských podniků, legislativa EU atd.).

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 2.3.1. Optimalizace sítě poskytovatelů sociálních služeb

2.3.1a. Podpora stávajících sociálních služeb

Tedy služeb, které byly vyhodnoceny na základě stanovených měřitelných ukazatelů jako dobré a potřebné, vychází z pravidelně aktualizovaného Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji a Analýzy vybavenosti území Zlínského kraje sociálními službami; týkají se všech hlavních ohrožených skupin obyvatel: seniorů, osob se zdravotním postižením, rodin s dětmi, osob ohrožených sociálním vyloučením.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.3.1b. Rozvoj chybějících sociálních služeb

Na základě pravidelně aktualizovaného Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji a Analýzy vybavenosti území Zlínského kraje sociálními službami o skutečnou poptávku ze strany klientů těchto služeb korigované o dostupné finanční možnosti; týkají se všech hlavních ohrožených skupin obyvatel: seniorů, osob se zdravotním postižením, rodin s dětmi, osob ohrožené sociálním vyloučením.

Zaměření na ORP: ORP určené aktuálním Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb ZK

Úkol 2.3.2. Zvýšení kvality poskytovaných sociálních služeb

2.3.2a. Vytvoření jednotného systému na sledování a vyhodnocování sociálních služeb

Nezbytným předpokladem pro zvyšování kvality je schopnost její evaluace. Ta by měla obsahovat ekonomické, územní, kapacitní a kvalitativní hledisko. Služby, které nebudou odpovídat požadavkům hodnocení, nebudou nadále podporovány.

Zaměření na ORP: plošné zaměření systému, jehož management bude centralizován

2.3.2b. Zavádění standardů kvality sociálních služeb

Obecně uznávané standardy kvality, jejichž dodržování bude pravidelně kontrolováno a případné nesplnění zveřejňováno, aby o tom byli informováni potenciální klienti

Zaměření na ORP: plošné zaměření systému, jehož management bude centralizován

2.3.2c. Vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách

Školení, kurzy, semináře za účelem zvýšení kvality pracovní síly v oblasti sociálních služeb; zabránění syndromu vyhoření

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 2.4.2. Zvýšit kvalitu zdravotnické péče

2.4.2a. Koncentrace a centralizace specializované zdravotnické péče

Spočívá ve vybudování center specializované a superspecializované péče s dostatečným regionálním záběrem, ve kterých budou soustředěny moderní vysoce účinné – a drahé – zdravotnické technologie, které budou využívat superspecializované týmy lékařských profesionálů. Některá akutní lůžka bude vhodné restrukturalizovat na lůžka specializované a superspecializované péče (a péče následné).

Zaměření na ORP: Zlín (pro Krajská nemocnice Tomáše Bati, a.s.)

2.4.2b. Modernizace zdravotnické infrastruktury

Jedná se o dovybavení zdravotnickými přístroji, obnovu stávajícího morálně zastaralého přístrojového vybavení, zavádění moderních informačních systémů pro podporu řízení procesů v nemocnicích a efektivní komunikaci s pacienty (e-Health). Součástí tohoto opatření je také rozvoj infrastruktury pro informační, vyznamovací a varovací systémy ve Zlínském kraji.

Zaměření na ORP: Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín (pro všechny krajské nemocnice)

2.4.2c. Zamezit stárnutí praktických lékařů

Smyslem je absolventům lékařských fakult umožnit specializační přípravy ve zdravotnických zařízeních vlastněných krajem za účelem získání atestace, po jejímž absolvování může lékař převzít praxi. Podmínkou je, že atestovaný lékař zůstane po určitou dobu pracovat ve zdravotnickém zařízení kraje.

Zaměření na ORP: Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín (pro všechny krajské nemocnice)

3.3. Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova

Výše provedená analýza nám napovídá, že z hlediska plnění kritérií pilíře Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova lze regiony Zlínského kraje rozdělit na tři skupiny (viz tabulka). Nejlepších parametrů v tomto pilíři dosáhly ORP Otrokovice a Uherské Hradiště, nejslabší hodnocení získaly malé východně položené sousedící ORP Luhačovice a Valašské Klobouky.

Tabulka č.31: Rozdělení ORP Zlínského kraje z hlediska rozvinutosti v Efektivní infrastruktuře a rozvoji venkova

Nadprůměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:	Průměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:	Podprůměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:
<ul style="list-style-type: none"> • Otrokovice • Uherské Hradiště • Vizovice 	<ul style="list-style-type: none"> • Holešov • Kroměříž • Bystřice pod Hostýnem • Uherský Brod • Valašské Meziříčí • Rožnov pod Radhoštěm 	<ul style="list-style-type: none"> • Zlín • Vsetín • Luhačovice • Valašské Klobouky

Pozn.: Po zahrnutí statistických indikátorů i expertního hodnocení

V rámci pilíře **Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova** došlo k identifikaci 10 úkolů členěných do 20 prioritních opatření.

V případě rozvoje dopravní infrastruktury a dopravní obslužnosti je jejich zaměření v drtivé většině přísně adresné na jednotlivé ORP. Výjimkou je opatření věnované přestavbě letiště Bochoř, z jehož nadregionálního významu by plošně profitovaly všechny oblasti Zlínského kraje. Naopak v případě ekologické infrastruktury a šetrné energie je realizace těchto úkolů a opatření pojímána plošně. Celoplošný charakter mají též aktivity směřující k podpoře systémových opatření podporujících zlepšení komplexního odbavovacího a řídicího systému ve veřejné dopravě i varovného a vyznamovacího systému.

U podpurných opatření vůči zbývajícím technické infrastruktuře (především veřejné kanalizaci) odhalila analytická část zvýšenou míru potřebnosti některých ORP, na něž je soustředěna jejich pozornost.

Tabulka č.32: Doporučené úkoly a opatření pro Efektivní infrastrukturu a rozvoj venkova ve vybraných ORP

Úkol / Opatření	Zaměření na ORP
3.1.1. Zkvalitnit nakládání s odpady	
3.1.1a. Budování integrovaných systémů nakládání s odpady	plošné zaměření
3.1.1b. Rozvoj infrastruktury pro nakládání s odpady	plošné zaměření
3.1.1c. Předcházení vzniku odpadů a omezování jejich množství	plošné zaměření
3.1.1d. Rozvoj systémů odděleného sběru odpadů	plošné zaměření
3.1.5. Udržitelně využívat zdroje energie	
3.1.5a. Realizace energetických úspor a zvyšování energetické účinnosti	plošné zaměření
3.1.5b. Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie (OZE)	plošné zaměření
3.1.5d. Příkladné chování kraje, obcí a jejich institucí	plošné zaměření
3.2.1. Dobudovat odpovídající technickou infrastrukturu	
3.2.1c. Zvýšení napojenosti na veřejnou kanalizaci s odpovídající kvalitou čištění odpadních vod	plošné zaměření s prioritní orientací na Bystřici pod Hostýnem, Holešov, Luhačovice, Uherský Brod, Vizovice
3.2.1d. Dobudování ostatní infrastruktury na venkově	plošné zaměření s přednostní orientací na nejpotřebnější lokality
3.3.1. Napojit silniční síť regionu na dálniční systém ČR a SR	
3.3.1b. Vybudování rychlostní komunikace R 49	Holešov, Kroměříž, Zlín
3.3.1c. Vybudování rychlostní komunikace R 55	Kroměříž, Otrokovice, Uherské Hradiště
3.3.2. Zvýšit plynulost a bezpečnost nedálniční silniční dopravy	
3.3.2b. Rekonstrukce silnic II. a III. třídy	plošné zaměření s přednostní orientací na nejpotřebnější úseky
3.3.2d. Zkvalitnění sítě silnic I. třídy	Otrokovice, Zlín, Uherské Hradiště,

	Uherský Brod, Vsetín, Valašské Meziříčí, Rožnov pod Radhoštěm
3.3.3. Modernizovat železniční infrastrukturu	
3.3.3a. Modernizace a elektrizace páteřních tratí	Otrokovice, Valašské Meziříčí, Vizovice, Vsetín, Zlín
3.3.4. Budovat a rozvíjet veřejná mezinárodní letiště	
3.3.4a. Přestavba či modernizace letiště Bochoř	plošné zaměření
3.3.5. Podporovat kombinovanou dopravu	
3.3.5a. Rozvoj potřebné infrastruktury pro kombinovanou dopravu	Holešov, Otrokovice, Valašské Meziříčí,
3.3.5b. Finanční pobídky dopravcům	plošné zaměření
3.4.1. Dále rozvíjet integrovaný dopravní systém (IDS)	
3.4.1a. Zavádění integrovaných systémů veřejné dopravy ve vybraných aglomeracích	Holešov, Kroměříž, Luhačovice, Otrokovice, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Meziříčí, Vizovice, Vsetín, Zlín
3.4.1b. Zlepšování stávající infrastruktury IDS	Otrokovice, Vizovice, Zlín
3.4.4. Podporovat ekologicky šetrnou dopravu	
3.4.4a. Dostavba páteřní sítě cyklostezek	Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Meziříčí, Vizovice, Vsetín, Zlín/ plošné zaměření

Pozn.: Úkol a Opatření odpovídají kategoriím „Úkol“ a „Opatření“ definovaným ve Strategii rozvoje Zlínského kraje na roky 2009 – 2012 (SRZK).

Úkol 3.1.1. Zkvalitnit nakládání s odpady

3.1.1a. Budování integrovaných systémů nakládání s odpady

Jedná se o spojování svozových oblastí do větších celků zajišťujících ekonomickou rentabilitu a proveditelnost investic či o realizaci zařízení s kapacitou pro celý kraj.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.1.1b. Rozvoj infrastruktury pro nakládání s odpady

Spočívá v sanaci starých skládek, dosažení moderních standardů provozu pro provozované skládky a spalovny, budování zařízení na využívání odpadů se zaměřením zejména na třídění, úpravu a recyklaci odpadů. Součástí je i budování zařízení na využívání zejména bioodpadů – např. komunitní kompostárny.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.1.1c. Předcházení vzniku odpadů a omezování jejich množství

Obsahem opatření je vytváření povědomí občanů o nezbytnosti předcházení odpadů, o správném nakládání s odpady a o dopadech nesprávného nakládání s odpady na ŽP. Cílem je zabezpečovat informovanost spotřebitelů o environmentálních charakteristikách výrobků a služeb a

upřednostňovat ekologicky šetrné výrobky a výrobky vyrobené nízkoodpadovou technologií při zadávání veřejných zakázek.

Důležité je příkladné chování kraje a jím řízených institucí, které by měly – pokud je to možné a účelné – přednostně využívat výrobků z recyklovaných odpadů.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.1.1d. Rozvoj systémů odděleného sběru odpadů

Jedná se o systémy odděleného sběru odpadů s výhledem snadnější recyklace podle jednotlivých druhů odpadů, o posílení motivace obyvatel třídít odpady; o podporu informovanosti populace o důležitosti třídění odpadů, o zajištění zpětného odběru specifických druhů odpadu (baterie a akumulátory, elektrospotřebiče, zářivky, použité pneumatiky, autovraky, apod.), o podporu rozvoje trhu s recyklovanými výrobky (preference výrobků z recyklovaných materiálů a ekologicky šetrné výrobky při zadávání veřejných zakázek).

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 3.1.5. Udržitelně využívat zdroje energie

3.1.5a. Realizace energetických úspor a zvyšování energetické účinnosti

Prostřednictvím realizace energetických úspor a zvyšování energetické účinnosti dojde ke snížení spotřeby energie v oblasti konečné spotřeby. Konkrétní aktivity spočívají v modernizaci stávajících zařízení na výrobu energie vedoucí ke zvýšení jejich účinnosti, zlepšování tepelně technických vlastností budov (zateplení obvodových plášťů a střešních konstrukcí, výměna či rekonstrukce otvorových výplní), širším využívání odpadního tepla, apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.1.5b. Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie (OZE)

Hlavním smyslem je realizace výstavby nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny. Realizací OZE dojde k náhradě spalování fosilních paliv a snížení znečištění životního prostředí.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.1.5d. Příkladné chování kraje, obcí a jeho institucí

Jedná se o to, aby při výstavbě či modernizaci budov v majetku kraje nebo při nákupech spotřebičů krajem či jím ovládanými institucemi byly respektovány kromě ceny a užitkové funkce i jejich environmentální aspekty typu energetické účinnosti a úspornosti. A dále i o častější využívání obnovitelných zdrojů energie pro provoz objektů ve vlastnictví kraje či jím ovládaných institucí (fototermika, fotovoltaika, tepelná čerpadla, kotle na biomasu, ...).

Dále se jedná o další aktivity environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, které směřují k vytváření povědomí veřejných institucí i občanů o nezbytnosti upřednostňovat environmentální

charakteristiky výrobků a služeb, tedy ekologicky šetrné energie, technologie a výrobky vyrobené nízkoodpadovou technologií v běžném životě i při zadávání veřejných zakázek.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 3.2.1. Dobudovat odpovídající technickou infrastrukturu

3.2.1c. Zvýšení napojenosti na veřejnou kanalizaci s odpovídající kvalitou čištění odpadních vod

Spočívá v dobudování odpovídající kanalizační sítě zakončené efektivní čističkou odpadních vod. Do konce horizontu této Strategie bude ve venkovském prostoru (v obcích do 2 000 ekvivalentních obyvatel) většina obcí vybavena odpovídajícími kanalizačními systémy zakončenými čističkami odpadních vod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření s prioritní orientací na Vizovice, Holešov, Uherský Brod, Luhačovice a Bystřici pod Hostýnem

3.2.1d. Dobudování ostatní infrastruktury na venkově

Obsahem je vybudování další technické infrastruktury zvyšující úroveň kvality života na venkově; zejména komunálního osvětlení a adekvátní sítě chodníků. Spadá sem například také realizace parkových úprav, obnova malých vodních ploch v extravilánu i jako doplňku návesní zeleně.

Zaměření na ORP: plošné zaměření s přednostní orientací na nejpotřebnější lokality

Úkol 3.3.1. Napojit silniční sítě regionu na dálniční systém ČR a SR

3.3.1b. Vybudování rychlostní komunikace R 49

Jedná se o vybudování nové rychlostní komunikace R 49 vedené v trase Hulín – Holešov – Fryšták – Slušovice – Vizovice – Střelná státní hranice. V rámci horizontu PRÚOZK do roku 2012 vybudování komunikace alespoň v úseku Hulín – Fryšták umožní napojení krajského města Zlína na dálniční síť a současně umožní napojení SPZ Holešov na tuto síť.

Zaměření na ORP: Kroměříž, Holešov, Zlín

3.3.1c. Vybudování rychlostní komunikace R 55

Jedná se o vybudování nové rychlostní komunikace R 55¹⁸ z Hulína přes Otrokovice, Staré Město, Hodonín do Břeclavi s požadavkem na přímou obsluhu přilehlého území a tranzitní dopravy pro spojení vzdálenějších cílů v ose S/J. Na území Zlínského kraje se nachází pouze úsek Hulín – Moravský Písek.

Zaměření na ORP: Kroměříž, Otrokovice, Uherské Hradiště

¹⁸ Již je z ní vybudováno 3,1 kilometru v severovýchodním obchvatu Otrokovice.

Úkol 3.3.2. Zvýšit plynulost a bezpečnost nedálniční silniční dopravy

3.3.2b. Rekonstrukce silnic II. a III. třídy

Jde o přípravu a realizaci investičních projektů typu odstranění havarijního stavu povrchů vozovek, úprav šířkových poměrů silnic této třídy, narovnání úseků, rekonstrukce nebo nová realizace stavby mostů v nevyhovujícím stavu, apod. Bezvadný stav komunikací zlepšuje dostupnost území, zvyšuje bezpečnost dopravy a je důležitý pro zachování atraktivity území

Zaměření na ORP: plošné zaměření s přednostní orientací na nejpotřebnější úseky

3.3.2d. Zkvalitnění sítě silnic I. třídy

Obsahem opatření je příprava a realizace investičních projektů na zlepšení povrchů vozovek I. třídy, rekonstrukcí silnic v nevyhovujícím stavu, rozšířením silnic této třídy, realizaci obchvatů obcí, které jsou nejvíce postiženy tranzitní dopravou apod. Prioritními projekty je do roku 2012:

- rozšíření komunikace I/49 Malenovice - Otrokovice
- obchvat Bánov (I/50)
- rozšíření silnice I/57 Semetín - Bystřička, 2. stavba
- rekonstrukce silnice I/55 Huštěnovice - Kunovice - Uherský Ostroh - hranice kraje
- příprava rekonstrukce silnice I/35 Valašské Meziříčí - Rožnov pod Radhoštěm - státní hranice

Zaměření na ORP: Otrokovice, Zlín, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Vsetín, Valašské Meziříčí, Rožnov pod Radhoštěm

Úkol 3.3.3. Modernizovat železniční infrastrukturu

3.3.3a. Modernizace a elektrizace páteřních tratí

Prioritou tohoto opatření je elektrizace, modernizace (staničních, traťových a přejezdových zabezpečovacích zařízení) a rekonstrukce (železničního svršku, železničního spodku) páteřních železničních tratí Zlínského kraje, což povede ke zvýšení traťové rychlosti a zkrácení jízdní doby vlaků. Do roku 2012 se jedná především o:

- trať 331 Otrokovice – Vizovice, která bude moci převzít úlohu dopravní tepny ve zlínské aglomeraci a
- trať 280 Valašské Meziříčí – Horní Lideč, která je důležitá pro spojení měst na Vsetínsku i pro spojení se Slovenskou republikou a její stav je v důsledku stáří již na hranici životnosti.

Zaměření na ORP: Otrokovice, Zlín, Vizovice, Valašské Meziříčí, Vsetín

Úkol 3.3.4. Budovat a rozvíjet veřejná mezinárodní letiště

3.3.4a. Přestavba či modernizace letiště

Podstatou je přestavba dosud pouze vojenského letiště v Bochoři, které slouží jako vrtulníková základna, na smíšené letiště využitelné i pro civilní leteckou dopravu. Jedná se o výstavbu nového civilního terminálu a odbavovací haly, opravy hangárů a letištní plochy, úpravy navigačního systému, vybudování vhodných stravovacích kapacit a ostatních služeb pro cestující. Záměr by se měl opírat o zpracování podnikatelského plánu využití rekonstruovaného letiště a jeho infrastruktury.

Zaměření na ORP: plošné zaměření¹⁹

Úkol 3.3.5. Podporovat kombinovanou dopravu

3.3.5a. Rozvoj potřebné infrastruktury pro kombinovanou dopravu

Obsahem je podpora budování logistických center v místě křížení významných dopravních koridorů železniční a silniční dopravy, eventuálně vodní a letecké dopravy. Jako nejvhodnější se jeví výstavba logistických center v Otrokovicích a Valašském Meziříčí²⁰, eventuálně v bezprostřední blízkosti strategické průmyslové zóny Holešov.

Zaměření na ORP: Otrokovice, Valašské Meziříčí, Holešov

3.3.5b. Finanční pobídky dopravcům

Podstatou je zavedení finančních asistenčních nástrojů motivujících dopravce využívat kombinované dopravy, zejména větší využívání ekologicky šetrnější dopravy (železnice, vodní doprava).

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 3.4.1. Dále rozvíjet integrovaný dopravní systém (IDS)

3.4.1a. Zavádění integrovaných systémů veřejné dopravy ve vybraných aglomeracích

Podstatou navrhovaného opatření je další zavádění integrovaných systémů veřejné dopravy ve vybraných aglomeracích Zlínského kraje, které v sobě slučují jednotlivé způsoby veřejné dopravy (linkovou osobní dopravu /provozovanou jako veřejnou a zvláštní/, městskou hromadnou dopravu, železniční osobní dopravu) tak, aby cestujícím umožnily kombinaci dopravy, jednodušší úhrady, apod.

Zaměření na ORP: Otrokovice, Zlín, Vsetín, Valašské Meziříčí, Kroměříž, Uherské Hradiště, Vizovice, Holešov, Luhačovice, Uherský Brod

¹⁹ Letiště Bochoř se sice nachází na území Olomouckého kraje (ORP Přerov), ale z jeho nadregionálního významu bude profitovat i celé území Zlínského kraje.

²⁰ Viz Generel dopravy Zlínského kraje.

3.4.1b. Zlepšování stávající infrastruktury IDS

Smyslem je výstavba přestupních terminálů integrované veřejné dopravy, rekonstrukce nevyhovujících a výstavba nových zastávek veřejné dopravy, bezbariérové úpravy zastávek a souvisejícího vybavení a přístupových cest, apod.

Zaměření na ORP: Zlín, Otrokovice, Vizovice

Úkol 3.4.4. Podporovat ekologicky šetrnou dopravu

3.4.4a. Dostavba páteřní sítě cyklostezek

Podstatou je zřizování nových bezpečných cyklistických komunikací, zvyšování kapacit a bezpečnosti stávajících cyklostezek²¹ a jejich lepší značení. Síť cyklostezek se budou napojovat na infrastrukturu veřejné dopravy (zejména železnice), kde bude vyřešena návaznost těchto typů dopravy. Páteřními cyklistickými komunikacemi se stanou cyklostezky:

- „Otrokovice – Zlín – Vizovice“,
- „Rožnov pod Radhoštěm – Valašské Meziříčí – Hranice na Moravě (hranice Zlínského kraje)“,
- „Valašské Meziříčí – Vsetín“,
- „Vsetín – Velké Karlovice“ a
- „Luhačovice – Uherský Brod – Kunovice“

Zaměření na ORP: Vsetín, Zlín, Otrokovice, Valašské Meziříčí, Rožnov pod Radhoštěm, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Vizovice, Luhačovice

3.4. Atraktivní region

Z hlediska charakteristik pilíře Atraktivní region můžeme obce s rozšířenou působností Zlínského kraje vymežit na tři skupiny podle jejich vyspělosti (viz tabulka). Nejlepšího hodnocení atraktivnosti regionu dosáhly ORP Luhačovice a Uherské Hradiště. Za naopak relativně nejméně atraktivní jsou považovány průmyslové regiony Otrokovice a Uherského Brodu.

Tabulka č.33: Rozdělení ORP Zlínského kraje z hlediska rozvinutosti v Atraktivním regionu

Nadprůměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:	Průměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:	Podprůměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:
<ul style="list-style-type: none"> • Luhačovice • Uherské Hradiště • Bystřice pod Hostýnem 	<ul style="list-style-type: none"> • Valašské Klobouky • Rožnov pod Radhoštěm • Valašské Meziříčí 	<ul style="list-style-type: none"> • Zlín • Holešov • Otrokovice

²¹ Na základě Konceptce rozvoje cyklo dopravy na území Zlínského kraje.

<ul style="list-style-type: none"> • Kroměříž • Vizovice 	<ul style="list-style-type: none"> • Vsetín 	<ul style="list-style-type: none"> • Uherský Brod
--	--	--

Pozn.: Po zahrnutí statistických indikátorů i expertního hodnocení

V případě pilíře **Atraktivního regionu** došlo k selekci 12 úkolů dále konkretizovaných do podoby 21 prioritních opatření, přičemž především v případě kulturní složky tohoto pilíře je fakticky úkol totožný s opatřením. Míra adresnosti v rámci tohoto pilíře je relativně velmi silná.

V případě jeho turistické složky se značná část prioritních opatření orientuje na tři oblasti s koncentrovaným potenciálem cestovního ruchu (Rožnov pod Radhoštěm, Vsetín, Luhačovice), přičemž pozornosti se dostává i dalším oblastem s identifikovaným potenciálem cestovního ruchu. Opatření marketingové povahy jsou pak pojata převážně plošně.

U opatření v případě kulturní složky pilíře je míra plošně zaměřených opatření spíše silnější, ale v případě především nemovitého kulturního dědictví rovněž usiluje o jistou míru regionální adresnosti.

Opatření mající lépe propojit kulturu s cestovním ruchem a vzdělávacím systémem, stejně jako výrazné ulehčení handicapovaným osobám při dostupnosti památkového dědictví a kulturních aktivit, jsou pojímána plošně.

Tabulka č.34: Doporučené úkoly a opatření pro Atraktivní region ve vybraných ORP

Úkol / Opatření	Zaměření na ORP
4.1.1. Rozvíjet oblasti s koncentrovaným potenciálem cestovního ruchu	
4.1.1a. Dobudování a modernizace veřejné infrastruktury pro CR	Luhačovice, Rožnov pod Radhoštěm, Vsetín
4.1.1c. Modernizace a vybudování nových ubytovacích a gastronomických služeb	Luhačovice, Rožnov pod Radhoštěm, Vsetín
4.1.2. Rozvoj ostatních oblastí s potenciálem cestovního ruchu	
4.1.2c. Modernizace a vybudování nových ubytovacích a gastronomických služeb	Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Kroměříž, Otrokovice, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vsetín, Zlín ²²
4.1.3. Napojit silniční síť regionu na dálniční systém ČR a SR¹⁾	
4.1.3b. Vybudování rychlostní komunikace R 49	Kroměříž, Holešov, Zlín
4.1.3c. Vybudování rychlostní komunikace R 55	Kroměříž, Otrokovice, Uherské Hradiště
4.1.4. Budovat a rozvíjet veřejná mezinárodní letiště²⁾	
4.1.4a. Přestavba či modernizace letiště Bochoř	plošně zaměření

²² Bystřice pod Hostýnem (*Hostýnské vrchy*), Holešov (*profesní turistika*), Kroměříž (*Kroměřížsko*), Otrokovice (*profesní turistika*), Uherské Hradiště (*Slovácko, Velehrad*), Uherský Brod (*Slovácko*), Valašské Meziříčí (*profesní turistika*), Vsetín (*zbývající oblasti Valašska vedle Horního Vsacka a Rožnovska, Hostýnské vrchy*), Zlín (*Zlínsko, Hostýnské vrchy, profesní turistika*); profesní turistika = turistika vyplývající z účasti na odborných veletrzích, kongresech, konferencích, apod.

4.2.1. Zkvalitnit úlohu marketingu a řízení cestovního ruchu v kraji	
4.2.1a. Pravidelná aktualizace komplexního marketingového plánu včetně systému monitoringu	plošné zaměření se specifickým důrazem na oblasti s koncentrovaným potenciálem cestovního ruchu (Luhačovice, Rožnov pod Radhoštěm, Vsetín)
4.2.1b. Další rozvoj speciální agentury destinačního managementu	plošné zaměření
4.2.1c. Posílení odpovídajícího brandu turistické destinace	plošné zaměření
4.2.1d. Rozvoj turistických informačních center	plošné zaměření
4.2.1e. Zlepšit a sjednotit informační systémy pro účely turismu	plošné zaměření
4.3.1. Pečovat o nemovité kulturní dědictví	
4.3.1a. Ochrana, uchování, poznávání a prezentace památkového fondu a zprostředkování jeho hodnot veřejnosti	plošné zaměření
4.3.1c. Spolupráce s občanskými iniciativami v péči o památkový fond	plošné zaměření
4.3.1d. Vybudování Krajského kulturního a vzdělávacího centra	plošné zaměření (Zlín)
4.3.2. Pečovat o movité kulturní památky a mobiliární fondy	
4.3.2a. Modernizace a rekonstrukce kulturních zařízení	plošné zaměření
4.3.2b. Podpora činnosti kulturních zařízení	plošné zaměření
4.3.3. Ochrana tradiční lidové kultury a folkloru	
4.3.3c. Podpora tradiční lidové a ostatní kultury	plošné zaměření
4.3.4. Horizontálně podporovat činnosti subjektů v oblasti kultury	
4.3.4a. Vybudování systému odborného poradenství	plošné zaměření
4.4.1. Více propojit kulturu s cestovním ruchem	
4.4.1a. Provázání aktuálních informací o kultuře s cestovním ruchem	plošné zaměření
4.4.2. Více propojit kulturu se vzdělávacím systémem	
4.4.2a. Vytvořit výukové a motivační programy pro školy	plošné zaměření
4.4.4. Zlepšit dostupnost kultury	
4.4.4c. Zabezpečení přístupu pro handicapované skupiny návštěvníků	plošné zaměření

Pozn.: Úkol a Opatření odpovídají kategoriím „Úkol“ a „Opatření“ definovaným ve Strategii rozvoje Zlínského kraje na roky 2009 – 2020 (SRZK). 1) Obsah tohoto úkolu je shodný s úkolem 3.3.1. v pilíři Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova, proto ho v dalším textu již nerozvádíme, 2) Obsah tohoto úkolu je shodný s úkolem 3.3.4. v pilíři Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova, proto ho v dalších textu již nerozvádíme.

Úkol 4.1.1. Rozvíjet oblasti s koncentrovaným potenciálem cestovního ruchu²³

4.1.1a. Dobudování a modernizace veřejné infrastruktury pro CR

Obsahem je dobudování a modernizace objektů primárně využívaných pro různé formy cestovního ruchu včetně parkovišť.

Zaměření na ORP: Luhačovice, Rožnov pod Radhoštěm, Vsetín

4.1.1c. Modernizace a vybudování nových ubytovacích a gastronomických služeb

Spočívá v realizaci investičních projektů za účelem zkvalitnění nabídky a konkurenceschopnosti podnikatelských aktivit v oblasti ubytovacích a gastronomických služeb a zvýšení kapacit cestovního ruchu. Příkladem může být i výstavba hotelu kategorie *****, umožňující poskytnutí služeb nejnáročnější klientele.

Zaměření na ORP: Luhačovice, Rožnov pod Radhoštěm, Vsetín

Úkol 4.1.2. Rozvoj ostatních oblastí s potenciálem cestovního ruchu

4.1.2c. Modernizace a vybudování nových ubytovacích a gastronomických služeb

Spočívá v realizaci investičních projektů za účelem zkvalitnění nabídky a konkurenceschopnosti podnikatelských aktivit v oblasti ubytovacích a gastronomických služeb a zvýšení kapacit cestovního ruchu. Příkladem může být i výstavba hotelu kategorie *****, umožňující poskytnutí služeb nejnáročnější klientele.

Zaměření na ORP: Bystřice pod Hostýnem (*Hostýnské vrchy*), Holešov (*profesní turistika*), Kroměříž (*Kroměřížsko*), Otrokovice (*profesní turistika*), Uherské Hradiště (*Slovácko, Velehrad*), Uherský Brod (*Slovácko*), Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí (*profesní turistika*), Vsetín (*zbývající oblasti Valašska vedle Horního Vsacka a Rožnovska, Hostýnské vrchy*), Zlín (*Zlínsko, Hostýnské vrchy, profesní turistika*)

Úkol 4.2.1. Zkvalitnit úlohu marketingu a řízení cestovního ruchu v kraji

4.2.1a. Pravidelná aktualizace komplexního marketingového plánu včetně systému monitoringu

Na úrovni kraje vznikne komplexní marketingová strategie, která bude obsahovat nastavení konkurenceschopného turistického produktu a jeho směřování na relevantní skupiny včetně definování propagace produktu a značky (Východní Morava) v budoucím horizontu. Součástí marketingového plánu bude i vypracování systému monitoringu cestovního ruchu se sadou indikátorů. Tento materiál bude pravidelně aktualizován ve světle měnících se podmínek pro

²³ V programu rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje byly jako oblasti s koncentrovaným potenciálem cestovního ruchu byly vyhodnoceny Rožnovsko, Horní Vsacko a Luhačovicko.

rozvoj cestovního ruchu a mění se poptávky ze strany jeho uživatelů. Marketingový plán by měl zahrnovat aktivity kulturních institucí a hlavních nositelů kultury v kraji.

Zaměření na ORP: plošné zaměření se specifickým důrazem na oblasti s koncentrovaným potenciálem cestovního ruchu (Luhačovice, Rožnov pod Radhoštěm, Vsetín)

4.2.1b. Další rozvoj speciální agentury destinačního managementu

Podstatou je další rozvoj Centrály cestovního ruchu Východní Moravy (CCRVM) – servisně-produkční instituce zajišťující prioritně jednotný marketing Zlínského kraje jakožto turistického regionu a jeho turistických oblastí (Valašska, Slovácka, Kroměřížska, Zlínska a Luhačovicka). Agentura by se měla orientovat i na podporu rozvoje spolupráce subjektů aktivních v cestovním ruchu na úrovni oblastí a na národní úrovni, podporu rozvoje spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem na úrovni nejvýznamnějších hráčů v oblasti cestovního ruchu, zavést systém vyhodnocování efektivity aktivit v oblasti podpory cestovního ruchu. Význam jejich aktivit je třeba chápat dlouhodoběji, rozhodně by neměl být ohraničen sedmiletým programovacím obdobím Evropské unie, které končí v roce 2013.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4.2.1c. Posílení odpovídajícího brandu turistické destinace

Pro účely zajištění zřetelné přehledné identifikace turistických oblastí a v nich nabízených produktů a služeb cestovního ruchu Zlínského kraje je potřeba posilovat vytvořený odpovídající brand (značku – Východní Morava) a dále ji rozvíjet: stanovení jednotné corporate design, corporate culture a corporate communications Zlínského regionu z pohledu cestovního ruchu. Tyto aktivity budou vycházet z aktualizované komplexní marketingové strategie.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4.2.1d. Rozvoj turistických informačních center

Smyslem je podpora rozšiřování informačních center a informačních bodů (majících jednotnou podobu, design v rámci celého regionu), i s ohledem na možnosti propojit jejich činnost s rozšiřováním nabídky služeb veřejných knihoven. Koordinace informačních aktivit jednotlivých turistických informačních center.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4.2.1e. Zlepšit a sjednotit informační systémy pro účely turismu

Navrhované opatření reaguje na významný deficit v marketingových aktivitách kraje v oblasti cestovního ruchu, kterým je nejednotnost a neprovázanost informačních systémů zaměřených na turismus. Navrhovanými nástroji na zlepšení situace v této oblasti je informační podpora (například formou jednotného manuálu), koordinace rozvoje informačních systémů ze strany agentury destinačního managementu, ale například i podpora dobrovolníků při obnově a udržitelnosti sítě turistických značek, které představují mimořádně cenné nejen regionální, ale i národní aktivum v porovnání s podobnými systémy v zahraničí.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 4.3.1. Pečovat o nemovité kulturní dědictví

4.3.1a. Ochrana, uchování, poznávání a prezentace památkového fondu a zprostředkování jeho hodnot veřejnosti

Jedná se o přímou finanční asistenci z veřejných zdrojů při záchraně a udržování kulturních památek²⁴ poskytovanou jejich vlastníkům či dlouhodobým nájemcům. Finančním nástrojem bude možno financovat rekonstrukce kulturní památky (např. architektonicky cenného objektu), technické památky (např. historické dílny nebo továrny) nebo kulturní zajímavosti (např. muzea nebo skanzeny) včetně vybrané návazné infrastruktury. Součástí opatření jsou i nefinanční aktivity v oblasti ochrany památkového fondu (vymezování a evidence součástí památkového fondu, stanovování ochranných režimů), uchování památkového fondu (konzervace, restaurování a jiné zásahy do památkového fondu) či poznávání památkového fondu (vědecký výzkum, monitoring a pravidelná aktualizace údajů památkového fondu).

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4.3.1c. Spolupráce s občanskými iniciativami v péči o památkový fond

Smyslem je zainteresování místních obyvatel na záchraně a udržování kulturních a historických hodnot. Spočívá v podpoře vlastní dobrovolnické práce při opravách památek, spolupráce při zakládání fondů a nadací na jejich záchranu, vzdělávací a poradenské činnosti, vlastivědných zájezdů, podpoře spolkové činnosti, apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4.3.1d. Vybudování Krajského kulturního a vzdělávacího centra

Cílem projektu je vytvořit moderní Krajské kulturní a vzdělávací centrum (dále jen KKVC), které nabídne občanům i návštěvníkům města Zlína a Zlínského kraje na jednom místě komplexní služby v oblasti kultury, efektivním využitím a revitalizací architektonicky cenných budov č. 14 a 15 bývalého průmyslového areálu firmy Baťa. Centrum bude zahrnovat Krajskou knihovnu Františka Bartoše, Krajskou galerii výtvarného umění a Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně.

Zaměření na ORP: plošné zaměření²⁵ (Zlín)

Úkol 4.3.2. Pečovat o movité kulturní památky a mobiliární fondy

4.3.2a. Modernizace a rekonstrukce kulturních zařízení

Podstatou je finanční asistence z veřejných zdrojů muzeím, galeriím, archivům, knihovnám a podobným institucím starajícím se o movité kulturní dědictví (např. hrady a zámky) při rekonstrukci, revitalizaci či modernizaci objektů sloužících jejich základní činnosti. Ve Zlínském kraji je řada kulturních zařízení využívaných pro (specifické formy) cestovního ruchu. Nebude-li

²⁴ Zámky, hrady, zříceniny, památky lidového stavitelství, významné technické památky.

²⁵ Ačkoliv bude centrum fyzicky umístěno ve Zlíně, jeho význam a zaměření bude celokrajské

investováno do jejich reprodukce a technického zhodnocení, kraj může přijít o některé významné kulturní akce republikového významu.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4.3.2b. Podpora činnosti kulturních zařízení

Podstatou je finanční asistence z veřejných zdrojů muzeím, galeriím, archivům, knihovnám a podobným institucím starajícím se o movité kulturní dědictví při zajištění expozic a akcí pro nejširší veřejnost i na jejich provozní činnost. Zvláštní důraz bude kladen na modernizaci expozic v souladu s trendy 21. století – vybudování interaktivních expozic s dotykovými obrazovkami apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 4.3.3. Ochrana tradiční lidové kultury a folkloru

4.3.3c. Podpora tradiční lidové a ostatní kultury včetně sportu

Podstatou je finanční podpora z veřejných zdrojů provozní činnosti folkloristických festivalů a akcí regionálního i nadregionálního (celostátního, mezinárodního) významu, spolků a jiných forem organizace občanské společnosti působících jako nositelé kultury²⁶ včetně tělovýchovy a sportu, církevní činnosti s vazbou na kulturu a cestovní ruch (církevní poutě, setkání, průvody, koncerty), provozovatelů lidových řemesel. Kromě toho by se měla pozornost soustředit i na vypracování strategie prezentace tradiční lidové kultury a folkloru směrem k odborné i laické veřejnosti.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 4.3.4. Horizontálně podporovat činnosti subjektů v oblasti kultury

4.3.4a. Vybudování systému odborného poradenství

Smyslem je zavedení odborné a metodické pomoci při přípravě a realizaci kulturních aktivit spolků, obcí a dalších subjektů (např. z hlediska zachování autentičnosti, kvality, využití zkušeností, apod.) zaměřené na jednotlivé oblasti kultury. Bude potřeba vytipovat oblasti, kde existuje poradenská potřeba, v každé oblasti kultury vytipovat jednu instituci vhodnou z hlediska geografické polohy a s odborným a personálním zázemím vhodným pro tuto činnost a finančně ji motivovat k poskytování odborných poradenských služeb, přispět jí na vzdělávání kompetentního pracovníka, stáže, apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

²⁶ Mezi hlavní spolky působící ve Zlínském kraji jako nositelé kultury patří hasiči, myslivecká sdružení, spolky dobročinné a charitativní (Červený kříž, Charita, Farní společenství), ekologické (Duha, Kosenka atd.), společenské (Salesiáni pro mládež, Kluby seniorů, Klub dvojčat atd.), tělovýchovné a sportovní (Sokol, Orel, tělovýchovné jednoty a sportovní kluby, turistické kluby, Skaut-Junák), umělecké (hudební, pěvecké, dramatické: ochotníci, loutkové divadlo, výtvarné, literární, folklorní), vědecké (muzejní spolky, historické a vlastivědné spolky, spolky pro zachování tradic) či výchovné (Sdružení rodičů a přátel škol).

Úkol 4.4.1. Více propojit kulturu s cestovním ruchem

4.4.1a. Provázání aktuálních informací o kultuře s cestovním ruchem

Jedná se o vytvoření nástrojů umožňujících existenci aktuálních zdrojů dat o kultuře a provázat je na aktivní systémy v oblasti cestovního ruchu: oficiální kulturní portál kraje, pravidelně aktualizovaná databáze na www stránkách (připravované a uskutečněné akce, hledání partnerů, sponzorů, spoluorganizátorů), vhodný interaktivní systém vkládání dat na web v reálném čase pro všechny subjekty, propojení s oficiálním portálem cestovního ruchu ve Zlínském kraji, apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 4.4.2. Více propojit kulturu se vzdělávacím systémem

4.4.2a. Vytvořit výukové a motivační programy pro školy

Jedná se o zvýšení spolupráce a koordinace mezi odborem školství a odborem kultury a profesionálními kulturními institucemi, ovlivňování plánu výuky základních a středních škol kulturními institucemi, apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 4.4.4. Zlepšit dostupnost kultury

4.4.4c. Zabezpečení přístupu pro handicapované skupiny návštěvníků

Podstatou je postupné vybavování kulturních zařízení, u kterých je zřizovatelem kraj, bezbariérovým přístupem pro hendikepované skupiny návštěvníků. U kulturních zařízení ostatních zřizovatelů podporovat vybudování těchto bezbariérových přístupů.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4. Přizpůsobení Regionálního operačního programu Střední Morava a ostatních OP

Předchozí výčet úkolů a prioritních opatření představuje současně i inspiraci pro případné provádění procesu přizpůsobení Operačních programů, realizovaných v rámci Zlínského kraje. Je zřejmé, že proces přizpůsobení představuje spíše doplňkovou reakci jednotlivých Řídících orgánů OP na nastalou krizovou situaci, jež však může například v časovém horizontu tohoto programového dokumentu (tj. střednědobém výhledu) výrazněji ovlivnit rozvojový potenciál jednotlivých regionů.

Je současně zřejmé, že z úrovně kraje je bezprostředně ovlivnitelná pouze menší část prostředků, alokovaných v rámci kohezní politiky EU na území příslušného regionu – tedy ta, jež je redistribuována prostřednictvím Regionálního operačního programu – v našem případě ROP Střední Morava. Současně však existuje i možnost ovlivnění případných změn v rámci

tématických operačních programů na základě efektivní komunikace mezi představiteli kraje a kompetentními osobami na úrovni řídicích orgánů tématických operačních programů. Právě výše zmíněný výčet střednědobých rozvojových úkolů tak může představovat obsahovou inspiraci případné realizace procesu přizpůsobení jak v rámci ROP Střední Morava, tak i ve vztahu k tématickým OP.

V období krize a prohlubujícího se nedostatku národních rozpočtových prostředků disponuje Česká republika na období let 2007 – 2013 z prostředků kohezní politiky EU ve formě strukturálních fondů a Kohezního fondu částkou přibližně se rovnající 27 mld. EUR, jež je rovněž možné vnímat jako dodatečný finanční zdroj při financování rozvojových potřeb země a jejich regionů – nicméně za podmínky, že systém jejich využití a vyčerpání bude zvládnut pro smysluplné a rozvoj přinášející projekty.

Krizová situace zesílila problém spojený s nutným spolufinancováním i vlastním financováním cash-flow těchto projektů ze strany příjemců podpory; tento problém se dotýká všech typů příjemců – tedy podnikatelských subjektů, krajů, obcí, státních organizací i neziskových institucí.

EERP v této souvislosti vyzývá členské státy EU, aby provedly zmíněný proces přizpůsobení, jímž by měly přizpůsobit nynějšímu období krize i konkrétní podobu kohezní politiky v těchto zemích implementovanou, a přechodné problémy spojené s riziky financování těchto projektů se snažily překonat.

Hlavní body procesu přizpůsobení spočívají v:

- přeložení finančních alokací původně zamýšlených na pozdější fázi programovacího období 2007 – 2013 co nejvíce do přítomnosti a nejbližší budoucnosti;
- přizpůsobení obsahového vymezení výzev nynějším krizovým potřebám;
- uskutečnění maximálně možného administrativního a procedurálního zjednodušení celého procesu projektového managementu z pohledu žadatelů;
- rozšíření možnosti průběžných a zálohových plateb ve prospěch příjemců;
- posílení role nástrojů návratného financování projektů na úkor nenávratných dotačních nástrojů s vidinou dlouhodobé změny forem kohezní politiky EU cestou rozvojových (holdingových, revolvingových) fondů, např. JESSICA a JEREMIE;
- svědomitá příprava parametrů kohezní politiky na období po roce 2013.

5. Finanční rámec Programu

5.1. Celkové finanční náklady realizace strategie

Realizace Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje v pohledu provedení definovaných úkolů s cílem splnění výše naplánovaných cílů bude finančně náročnou operací. Odhadem jejich výše za celé období Programu 2010-2012 s přiřazením konkrétních částek

jednotlivým cílům a pilířům a kvantifikace typu zdroje financování se zabývá právě tato kapitola.

Při provedení kvalifikovaných odhadů finanční náročnosti realizace Programu na roky 2010-2012 bylo vycházeno z těchto čtyř hlavních pramenů:

- a) **Dílčí strategie**, koncepce a materiály Zlínského kraje.
- b) **Programové dokumenty** upravující čerpání finančních nástrojů regionální politiky EU v ČR.
- c) **Konzultace** s pracovníky odborů Krajského úřadu Zlínského kraje, do jejichž kompetence spadá definované opatření.
- d) **Rozpočet** Zlínského kraje, zejména na rok 2010 a rozpočtový výhled na roky 2011 až 2015.

Celková potřeba finančních prostředků pro realizaci v PRÚOZKu navržených cílů (prostřednictvím úkolů a opatření) byla na celé období 2010-2012 vyčíslena na 34,92 miliardy korun. V přepočtu na jeden rok se jedná o průměrných 11,64 miliardy korun ročně.

Tabulka č.35: Odhadovaný finanční rámec pro celý PRÚOZK v mil. Kč

	celkem	roční Ø
1. Konkurenceschopná ekonomika	614,5	204,8
2. Úspěšná společnost	5 865,0	1 955,0
3. Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova	24 384,9	8 128,3
4. Atraktivní region	21 387,7	7 129,2
Celkem	34 919,3	11 639,8

Zdroj: vlastní kalkulace a odhady autorského týmu, pozn.: součet finančních odhadů na realizaci jednotlivých pilířů Programu se nerovná celkové částce, neboť některá opatření jsou obsažena ve více pilířích²⁷.

5.2. Odhad portfolia typů finančních zdrojů strategie

Na financování realizace opatření, úkolů a cílů Strategie rozvoje Zlínského kraje se bude podílet více subjektů, které pro přehlednost členíme do následujících pěti základních typů:

1. **Zdroje Evropské unie** – na prvním místě se jedná o finanční nástroje regionální politiky EU (operační programy), částečně též komunitární programy EU (např. 7. rámcový program pro vědu a technologie, Program konkurenceschopnost a inovace, vzdělávací programy Leonardo da Vinci, Comenius, Erasmus, apod.). Patří sem i Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru / Norska.

²⁷ Jedná se o opatření v rámci úkolů: 1.4.1. Efektivně naplnit strategickou průmyslovou zónu Holešov a 2.2.3. Efektivně naplnit strategickou průmyslovou zónu Holešov; opatření 3.3.1. Napojit silniční síť regionu na dálniční systém ČR a SR a 4.1.3. Napojit silniční síť regionu na dálniční systém ČR a SR, opatření 3.3.4. Budovat a rozvíjet veřejná mezinárodní letiště a 4.1.4. Budovat a rozvíjet veřejná mezinárodní letiště.

2. **Stát** – jedná se o státní rozpočet České republiky, mimorozpočtové fondy (například Státní fond dopravní infrastruktury a Státní fond životního prostředí), organizace založené a řízené státem a veřejné univerzity.
3. **Zlínský kraj** – jedná se o rozpočet kraje, rozpočtové fondy kraje a o organizace založené a řízené Zlínským krajem.
4. **Obce ve Zlínském kraji** – jedná se o rozpočet obcí, rozpočtové fondy obcí a o organizace založené a řízené obcemi Zlínského kraje.
5. **Soukromý sektor** – patří sem soukromé podniky a společnosti působící ve Zlínském kraji (například ve formě PPP – partnerství veřejného a soukromého sektoru), nestátní neziskový sektor (NGO) a zdroje fyzických osob ve Zlínském kraji.

Tabulka č.36: Odhadovaná struktura financování PRÚOZK dle zdrojů v mil. Kč

	celkem	průměr za rok	podíl na celku
fondy EU	19 237,4	6 412,5	55,1 %
stát + státní instituce	7 677,3	2 559,1	22,0 %
kraj + krajské instituce	2 326,2	775,4	6,7 %
obce + obecní instituce	1 016,2	338,7	2,9 %
soukromý sektor	4 662,2	1 554,1	13,4 %
Celkem	34 919,3	11 639,8	100,0 %

Zdroj: vlastní kalkulace a odhady autorského týmu

Hlavním zdrojem financování navržených úkolů v rámci Programu jsou strukturální fondy a Kohezní fond EU prostřednictvím příslušných operačních programů. Předpokládáme, že z tohoto zdroje bude financována větší polovina všech navržených opatření, resp. 19,24 miliard korun. Druhým nejvýznamnějším zdrojem budou s 7,68 miliardy korun neboli s podílem 22 % národní dotace České republiky, resp. ostatní státní prostředky.

Soukromý sektor – ať již ziskový, neziskový či občanský – na splnění v PRÚOZKU naplánovaných úkolů přispěje odhadem 13,4 %, což představuje 4,7 miliard korun. Podíl Zlínského kraje by měl představovat 6,7 %; v absolutním vyjádření se bude jednat o cca. 2,33 miliardy korun. Nejmenším zdrojem financování programu budou rozpočty měst a obcí s odhadovanými necelými 3 %, což znamená předpokládané výdaje mírně přesahující miliardu korun.

5.3. Finanční náklady na realizaci strategie podle pilířů

5.3.1. Finanční náklady v Konkurenceschopné ekonomice

Celkové finanční náklady na realizaci navrhovaných aktivit v pilíři Konkurenceschopná ekonomika jsou odhadovány na 614,5 milionů korun, neboli v průměru 204,8 milionů korun ročně. Členění finančních nákladů podle jednotlivých cílů ukazuje následující tabulka.

Tabulka č.37: Odhad nákladů naplnění cílů PRÚOZK v pilíři Konkurenceschopná ekonomika v mil. Kč

	celkem	roční Ø	podíl
1.1. Zvýšit konkurenc.aplikací výsledků VaV a inovačními projekty	450,7	150,2	73,3 %
1.3. Posílit roli malých a středních podniků	126,6	42,2	20,6 %
1.4. Dominantní průmysl. sektory udrží svoji konkurenceschopnost	37,2	12,4	6,1 %
Celkem	614,5	204,8	100,0 %

Zdroj: vlastní kalkulace a odhady autorského týmu, pozn.: Cíl 1.2. Posílit význam sektoru služeb v regionální ekonomice není součástí finančního rámce, neboť žádný z jeho úkolů či opatření nebude v rámci PRÚOZK 2010-2012 implementován.

Finančně nejnáročnější bude cíl Zvýšení konkurenceschopnosti aplikací výsledků výzkumu a vývoje a inovačními projekty s náklady v odhadované sumě 450,7 milionů korun. Zde se jedná o finančně náročné budování a rozvoj inovačního zázemí (vědeckotechnické parky, centra transferu technologií, klastry, podnikatelské inkubátory, apod.) a výzkumného a vývojového zázemí (výzkumné laboratoře, prostory vývojových pracovišť, přístrojové a technologické vybavení, apod.).

Naplnění opatření v rámci cíle Posílit roli malých a středních podniků si vyžádá projektované náklady ve výši 126,6 milionů korun. Zde bude nejvíce finančních prostředků potřeba na zlepšení přístupu k financím pro malé a střední začínající podnikatele prostřednictvím speciálních finančních instrumentů spravovaných speciální institucí – Regionálním podpůrným zdrojem.

Zajištění cíle Dominantní průmyslové sektory udrží svoji konkurenceschopnost již nebude příliš rozpočtově náročné (na roky 2010-2012 odhadováno 37,2 milionů korun). Obsahem navržených opatření je intenzivní marketing vybudované strategické průmyslové zóny v Holešově a s tím spojené neinvestiční náklady.

5.3.2. Finanční náklady v Úspěšné společnosti

Celkové finanční náklady na realizaci navrhovaných aktivit v pilíři Úspěšná společnost jsou odhadovány na 5,9 miliardy korun, neboli v průměru 1,95 miliard korun ročně. Členění finančních nákladů podle jednotlivých cílů ukazuje následující tabulka.

Tabulka č.38: Odhad nákladů naplnění cílů PRÚOZK v pilíři Úspěšná společnost v mil. Kč

	celkem	roční Ø	podíl
2.1. Zvýšit konkurenceschopnost pracovní síly v prostředí ekonomiky založené na znalostech	163,6	54,5	2,8 %
2.2. Přiblížit skutečnou míru nezaměstnanosti k přirozené míře	37,2	12,4	0,6 %
2.3. Zefektivnit síť sociální služeb na základě skutečné poptávky	5 025,2	1 675,1	85,7 %
2.4. Zefektivnit síť zdravotnických služeb na základě potřeb a finančních možností	638,9	213,0	10,9 %
Celkem	5 865,0	1 955,0	100,0 %

Zdroj: vlastní kalkulace a odhady autorského týmu

Necelá tři procenta (163,6 mil. Kč) nákladů spojených s druhým pilířem je odhadováno vynaložit na aktivity cíle Zvýšit konkurenceschopnost pracovní síly v prostředí, kam patří aktivity na rozšíření výuky jazyků a ICT do škol, optimalizace nabídky škol na základě poptávky na trhu práce se zvláštním důrazem na řemesla, apod.

Rozpočtově nejmenším cílem s odhadovanými 37,2 miliony korun je Přiblížit skutečnou míru nezaměstnanosti k přirozené míře, který bude dosažen prostřednictvím opatření Intenzivní marketing SPZ Holešov – tedy čistě výdajů neinvestiční povahy.

Naopak finančně nejnákladnější je cíl Zefektivnění sítě sociálních služeb na základě skutečné poptávky, na jehož dosažení v souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb v ZK odhadujeme vynaložit v programu definovaném období 2010-2012 mírně přes 5 miliard korun. Nejvíce prostředků v tomto cíli bude směřovat na podporu stávajících sociálních služeb, na rozvoj chybějících sociálních služeb se počítá s menší částkou.

Na naplnění opatření v cíli Zefektivnit síť zdravotnických služeb na základě potřeb a finančních možností počítáme s indikativním rozpočtem 638,9 milionů korun, jež bude alokován zejména na investiční projekty koncentrace a centralizace specializované zdravotnické péče ve Zlínském kraji, následovány modernizací zdravotnické infrastruktury v podobě dovybavení zdravotnickými přístroji, obnovy morálně zastaralého přístrojového vybavení či zavádění zdravotnických moderních informačních systémů.

5.3.3. Finanční náklady v Efektivní infrastruktuře a rozvoji venkova

Celkové finanční náklady na realizaci navrhovaných aktivit v pilíři Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova jsou odhadovány na 24,38 miliard korun, neboli v průměru necelých 8,1 miliardy korun ročně. Členění finančních nákladů podle jednotlivých cílů ukazuje následující tabulka.

Tabulka č.39: Odhad nákladů naplnění cílů PRÚOZK v pilíři Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova v mil. Kč

	celkem	roční O	podíl
3.1. Zlepšit parametry životního prostředí	852,2	284,1	3,5 %
3.2. Zatraktivnit život a podporovat diversifikaci činností na venkově	368,4	122,8	1,5 %
3.3. Zlínský kraj se stane významnou dopravní meziregionální destinací	22 760,1	7 586,7	93,3 %
3.4. Rozvíjet funkční systém veřejné dopravy a podporovat ekologické aspekty dopravy	404,3	134,8	1,7 %
Celkem	24 384,9	8 128,3	100,0 %

Zdroj: vlastní kalkulace a odhady autorského týmu

V Programu navržená opatření v cíli Zlepšit parametry životního prostředí si vyžádají náklady ve výši 852,2 milionů korun. Větší část z nich bude vynaložena na zvýšení podílu obnovitelných

zdrojů energie a realizaci úspor energie, menší pak na zkvalitnění nakládání s odpady (např. ve formě sanace starých skládek či podpory systémů odděleného sběru odpadu, apod.).

Finanční náročnost cíle Zatraktivnit život a podporovat diversifikaci činností na venkově je v rámci PRÚOZK 2010-2012 vyjádřena odhadem 368,4 milionů korun. Tyto finanční prostředky budou směřovat do dobudování odpovídající kanalizační sítě s čističkou odpadních vod a ostatní technické infrastruktury typu chodníků, veřejného osvětlení, apod.

Objemově nejbohatší je dosažení cíle Zlínský kraj se stane významnou dopravní meziregionální destinací s odhadovanou sumou 22,76 miliard korun. Hlavní navržená opatření tohoto úkolu spočívají v vybudování rychlostních komunikací R49 a R55, mezi další významné investiční aktivity zde patří modernizace a elektrizace páteřních železničních tratí, rekonstrukce silnic II. a III. třídy, resp. přestavba a modernizace letiště Bochoř.

V pořadí poslední cíl třetího pilíře – Rozvíjet funkční systém veřejné dopravy a podporovat ekologické aspekty dopravy – si v horizontu Programu vyžádá finanční prostředky ve výši 404,3 miliony korun. Větší část z tohoto odhadu je určena na rozvoj integrovaných dopravních systémů, menší část pak na výstavbu páteřní sítě cyklostezek.

5.3.4. Finanční náklady v Atraktivním regionu

Celkové finanční náklady na realizaci navrhovaných aktivit v pilíři Atraktivní region jsou odhadovány na 21,39 miliardy korun, neboli v průměru 7,1 miliardy korun ročně. Členění finančních nákladů podle jednotlivých cílů ukazuje následující tabulka.

Tabulka č.40: Odhad nákladů naplnění cílů PRÚOZK v pilíři Atraktivní region v mil. Kč

	celkem	roční Ø	podíl
4.1. Zvýšit ukazatele návštěvnosti a využitelnosti kapacit cestovního ruchu	17 948,7	5 982,9	83,9 %
4.2. Zvýšit konkurenceschopnost Zlínského kraje jako destinace cestovního ruchu	57,0	19,0	0,3 %
4.3. Zajistit ochranu a rozvoj kulturního dědictví regionu	3 209,1	1 069,7	15,0 %
4.4. Kulturní instituce sehrají roli významného nositele kulturnosti regionu	172,9	57,6	0,8 %
Celkem	21 387,7	7 129,2	100,0 %

Zdroj: vlastní kalkulace a odhady autorského týmu

Více než čtyři pětiny celkové odhadované alokace (17,95 mld. Kč) na čtvrtý pilíř Programu je určeno na opatření cíle Zvýšit ukazatele návštěvnosti a využitelnosti kapacit cestovního ruchu. Důvodem je skutečnost, že obsahuje rovněž investiční aktivity na zlepšení dopravní dostupnosti Zlínského kraje ve formě vybudování rychlostních komunikací R49 a R55 a modernizace letiště Bochoř.

Aktivity cíle Zvýšit konkurenceschopnost Zlínského kraje jako destinace cestovního ruchu si do roku 2012 vyžádají odhadovaných 57 milionů korun. Zde se jedná zejména o neinvestiční výdaje

na další zkvalitnění marketingu a řízení cestovního ruchu v kraji realizované prostřednictvím Centrály cestovního ruchu Východní Moravy.

Zhruba 3,2 miliardy korun bude v celém období 2010-2012 vynaloženo na cíl Zajistit ochranu a rozvoj kulturního dědictví regionu. Největší finanční potřebu si zde vyžádá záchrana a rozvoj movitého a nemovitého kulturní dědictví, méně připadá na péči o nehmotné kulturní dědictví či na horizontální podporu činnosti subjektů v oblasti kultury.

Naplánovaná realizace aktivit cíle Kulturní instituce sehraji roli významného nositele kulturnosti regionu počítá s odhadovanými výdaji ve výši 172,9 milionů korun. Rozpočtově nejnáročnější položkou zde bude budování bezbariérových přístupů pro hendikepované skupiny návštěvníků kulturních zařízení a financování nástrojů na provázání aktuálních informací o kultuře s cestovním ruchem.

6. Implementace Programu

Zpracování Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2010 – 2012 bylo provedeno dvoučlenným autorským týmem, který v součinnosti s Odborem strategického rozvoje Zlínského kraje v souladu s přijatým časovým harmonogramem předkládal v předepsaných fázích jednotlivé výstupy pracovním skupinám (vzniklým podle čtyř pilířů Programu) a koordinačnímu výboru (složenému z politických představitelů kraje a klíčových regionálních osobností), který schvaloval a určoval směr zpracování dokumentu.

Celkem v procesu přípravy Programu bylo uskutečněno po třech zasedáních jednotlivých pracovních skupin i koordinačního výboru.

Program rozvoje je určen ke schválení v orgánech Zlínského kraje, jež přijímají zodpovědnost za obecný rámec jeho realizace. Vzhledem k tomu, že obsah Programu přesahuje kompetence, jež Zlínský kraj má, ale současně se podstatně dotýká ekonomických, sociálních a environmentálních charakteristik regionu, předpokládá dokument Programu vytvoření **platformy partnerství**, jež bude základem dosahování názorového konsensu při naplňování obsahu jednotlivých úkolů dokumentu, stejně jako v rámci **platformy nepřímého vlivu**, který může být prosazován komunikačními a vlivovými nástroji představitelů kraje vůči klíčovým zainteresovaným skupinám. Z tohoto důvodu je možné identifikovat tři úrovně, jejichž prostřednictvím může kraj naplňovat obsah Programu:

- přímá podpora prostřednictvím vybraných projektů a realizovaných politik a opatření,
- podpora projektů prostřednictvím dotačních a grantových programů a nástrojů kraje (v nichž bude příjemce povinen respektovat podmínky udělené grantové podpory, jež odrážejí priority a preference kraje),
- nepřímá podpora (realizovaná prostřednictvím komunikačních kanálů, účasti na expertních fórech spolu se zainteresovanými skupinami, možnost využití politického vlivu).

Program zejména obsahuje:

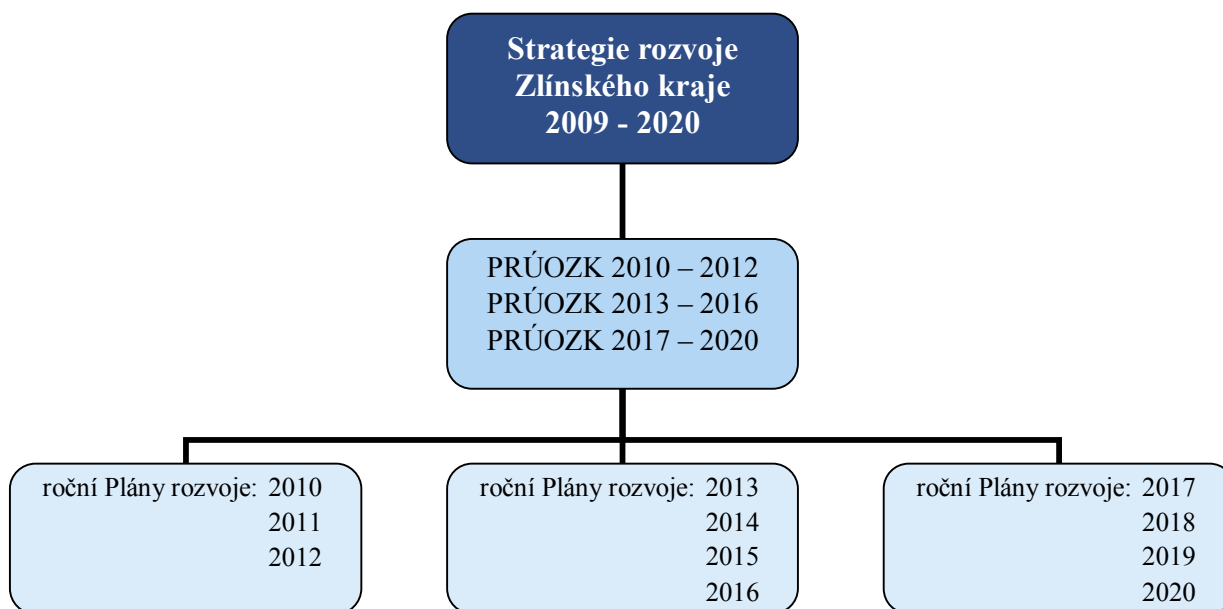
- analýzu sociálních, ekonomických a environmentálních parametrů kraje se specifickým důrazem na identifikaci vnitroregionálních rozdílů a disparit,
- vymezení věcných oblastí, které je třeba s ohledem na udržitelný rozvoj kraje podporovat,
- vymezení cílů, úkolů a návrhů opatření v rámci čtyř pilířů, na nichž je Program postaven.

Platformu partnerství chápe tento dokument na horizontální úrovni mezi jednotlivými zainteresovanými stranami (vzdělávací instituce, neziskové organizace, podnikatelské organizace, organizace občanské společnosti, představitelé partnerských regionů z tuzemska i zahraničí; součástí platformy partnerství však mohou být na expertním základě i představitelé státu, měst a obcí či institucí EU). Platforma nepřímého vlivu se odehrává především na vertikální ose (směrem dolů vůči městům a obcím; směrem vzhůru vůči státu a jeho institucím, vůči orgánům EU, apod.).

Expertní rámec obou platform se již projevil v průběhu přípravy dokumentu Strategie rozvoje Zlínského kraje v podobě činnosti koordinačního výboru (složeného z politických představitelů kraje a několika klíčových osobností coby reprezentantů jednotlivých zainteresovaných stran) a čtyř pracovních skupin (zastoupených experty různorodě strukturovaných zainteresovaných stran). Pracovní skupiny představují základní diskusní platformu a reprezentovaly podstatné recenzní a připomínkové místo pro uplatnění názorů expertů při vlastní tvorbě Programu rozvoje.

Je proto navrhováno, aby tato architektura byla zachována i po dokončení dokumentu Programu rozvoje a ve smyslu její implementace se stala základní pracovní jednotkou pro naplňování jednotlivých kroků implementace Programu rozvoje, jejíž smysl bude především spočívat v:

- pravidelnosti aktualizace
- vymezení kompetencí za jednotlivé úkoly
- vyhodnocování naplňování Programu v souladu s navrženým systémem jeho monitoringu i v souladu se zásadami Strategie rozvoje Zlínského kraje
- iniciování užitečnosti zpracování dílčích a průřezových strategií Zlínského kraje
- zajišťování expertní partnerské báze pro návaznost zpracování následujících víceletých i ročních plánů rozvoje.

Tabulka č.41: Hlavní subjekty kompetencí ve vztahu k jednotlivým cílům Programu

Cíl	Vymezení kompetencí
1.1. Zvýšit konkurenceschopnost aplikací výsledků výzkumu a vývoje a inovačními projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • instituce výzkumu a vývoje • specializované podpůrné instituce zabývající se podporou podnikání a inovací • inovačně zaměřené firmy • samospráva obcí ve Zlínském kraji
1.3. Posílit roli malých a středních podniků	<ul style="list-style-type: none"> • firmy a investoři • Zlínský kraj a jeho specializované podpůrné instituce
1.4. Dominantní průmyslové sektory udrží svoji konkurenceschopnost	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • management SPZ Holešov • specializované podpůrné instituce zabývající se podporou podnikání a inovací
2.1. Zvýšit konkurenceschopnost pracovní síly v prostředí ekonomiky založené na znalostech	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj a jím zřizované organizace • Univerzita Tomáše Bati a další relevantní vzdělávací instituce v oblasti vysokoškolského, vyššího odborného i středoškolského vzdělání • hospodářská komora, profesní sdružení, jednotlivé zainteresované firmy
2.2. Přiblížit skutečnou míru nezaměstnanosti k přirozené míře	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • pracoviště kariérního poradenství

	<ul style="list-style-type: none"> • vzdělávací a tréninkové instituce • jednotlivé zainteresované firmy
2.3. Zefektivnit síť sociálních služeb na základě skutečné poptávky	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • poskytovatelé sociálních služeb
2.4. Zefektivnit síť zdravotnických služeb na základě potřeb a finančních možností	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • poskytovatelé zdravotnických služeb
3.1. Zlepšit parametry životního prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • firmy odpadového hospodářství • vodovodní firmy • podnikatelské subjekty • vzdělávací instituce
3.2. Zatraktivnit život na venkově a podporovat diversifikaci činností na venkově	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • obce • stát • zemědělské firmy • firmy nezemědělského charakteru
3.3. Zlínský kraj se stane významnou dopravní meziregionální destinací	<ul style="list-style-type: none"> • stát a jeho instituce • Zlínský kraj • města a obce
3.4. Rozvíjet systém veřejné dopravy a podporovat ekologické aspekty dopravy	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • města a obce • poskytovatelé a provozovatelé dopravních služeb
4.1. Zvýšit ukazatele návštěvnosti a využitelnosti kapacit cestovního ruchu	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • poskytovatelé služeb cestovního ruchu • stát
4.2. Zvýšit konkurenceschopnost Zlínského kraje jako destinace cestovního ruchu	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj a jeho specializované podpůrné instituce • města a obce • poskytovatelé služeb cestovního ruchu • subjekty občanské společnosti
4.3. Zajistit ochranu a rozvoj kulturního dědictví regionu	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • města a obce • subjekty občanské společnosti • instituce neziskového sektoru • firmy v podobě sponzorů a mecenášů
4.4. Kulturní instituce sehraji roli významného nositele kulturnosti regionu	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • města a obce • subjekty občanské společnosti • instituce neziskového sektoru

- firmy v podobě sponzorů a mecenášů

Zdroj: SRZK, pozn.: Cíl 1.2. Posílit význam sektoru služeb v regionální ekonomice není součástí tabulky, neboť žádný z jeho úkolů či opatření nebude v rámci PRÚOZK 2010-2012 implementován

Zlínský kraj ve vztahu k Programu rozvoje hraje roli hlavního nositele priorit Programu rozvoje a tvůrce obecných pravidel, na nichž je Program rozvoje postaven (kupříkladu v případě finanční podpory stanoví podmínky, na jejichž základě se bude podporovaný subjekt chovat). Současně je iniciátorem aktivit směřujících k naplňování obsahu Programu rozvoje.

Velmi důležitým očekávaným vyvolaným efektem Programu rozvoje je vytvoření ještě silnějšího klimatu partnerství, síťových vazeb mezi klíčovými zainteresovanými stranami ve prospěch rozvoje regionu, vyvolávající silné synergické efekty.

Proces implementace by měl spočívat v proaktivním a plánovaném způsobu realizace rozvojového dokumentu, založeném na úsilí dosáhnout konsensuálního postoje všech zainteresovaných stran a jejich účasti na procesu monitoringu a hodnocení. Tento postoj by v pokročilé fázi implementace Programu mohl vyústit ve vytvoření „fóra regionálního vůdcovství“, obsazeného přirozenými regionálními autoritami.

Proto se proces implementace bude řídit při svém naplňování principy:

- otevřenosti – bude obsahovat platformu permanentní diskuse umožňující jednotlivým zainteresovaným subjektům sdělit jejich názor ke klíčovým bodům obsahu Programu rozvoje v průběhu celého procesu jeho implementace,
- zpětné vazby – pomocí navrženého systému monitoringu bude možné velmi pružně vyhodnotit naplňování cílů a úkolů Programu rozvoje,
- publicity – zajišťuje, aby se dokument Programu rozvoje stal vlastním většině zájmových skupin a obyvatel regionu, kteří budou průběžně a pravidelně informováni o vývoji ekonomických, sociálních a environmentálních charakteristik Zlínského kraje i míře plnění cílů a úkolů Programu rozvoje.

7. Monitoring Programu

Program rozvoje obsahově vychází ze Strategie, jež současně definuje ucelený systém monitoringu. Monitorovací měřítka jsou v rámci Strategie definována na dlouhodobé období do roku 2020. Lze se domnívat, že v časovém horizontu Programu rozvoje nedává racionální smysl definovat další sadu ukazatelů; pro daný účel je dostatečné považovat za projev naplňování rozvojové složky Programu rozvoje, že vybraná monitorovací měřítka vykazují v horizontu roku 2012 hodnoty, korespondující s dlouhodobými cíli. Tudíž, za projev naplnění rozvojové části Programu rozvoje jsou považovány takové hodnoty, které průkazně potvrzují nastolenou cestu směřující k naplnění dlouhodobého cíle jednotlivých ukazatelů.

Tabulka č.42: Monitorovací měřítko pro jednotlivé pilíře Programu

I. Konkurenceschopná ekonomika
1.1. Počet zaměstnanců v sektoru výzkumu a vývoje ve Zlínském kraji vůči České republice a podíl výdajů na výzkum a vývoj ve Zlínském kraji vůči České republice
1.3. Podíl zaměstnanosti v sektoru malých a středních podniků ve Zlínském kraji
1.4. Podíl tržeb čtyř hlavních průmyslových odvětví Zlínského kraje na tržbách celého zpracovatelského průmyslu ve Zlínském kraji
II. Úspěšná společnost
2.1. Index na základě podílu vysokoškolsky vzdělané populace a podílu osob zapojených do systému celoživotního vzdělávání
2.2. Registrovaná míra nezaměstnanosti
2.3. Efektivita sítě sociálních služeb (evaluační studie)
2.4. Efektivita sítě zdravotnických služeb (evaluační studie)
III. Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova
3.1. Kvalita životního prostředí (evaluační studie)
3.2. Podíl obyvatel Zlínského kraje žijících ve venkovském prostoru
3.3. Kvalita dopravní infrastruktury (evaluační studie)
3.4. Index na základě podílu počtu osob přepravených v rámci kraje veřejnou dopravou na obyvatele a délce vybudovaných cyklostezek vůči plánovaným
IV. Atraktivní region
4.1. Počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních Zlínského kraje
4.2. Podíl průměrné ceny za ubytování za osobu a noc v hromadných ubytovacích zařízeních ve Zlínském kraji vůči stejnému ukazateli za Českou republiku
4.3. Úroveň kulturního dědictví regionu (evaluační studie)
4.4. Výkonnost kulturních institucí (evaluační studie)

Zdroj: SRZK, pozn.: Monitorovací ukazatel pro cíl 1.2. (Podíl sektoru služeb na regionálním HDP v %) není součástí tabulky, neboť žádný z úkolů či opatření tohoto cíle nebude v rámci PRÚOZK 2010-2012 implementován

Kohezní složka

Programu rozvoje bude naplněna tak, že v rámci Bennetovy metody vyhodnocené podprůměrně rozvinuté ORP v oblasti jednotlivých pilířů zvýší svoje hodnoty do roku 2012 alespoň o 2 body. Tímto by mělo dojít k překonání výkonnostní mezery mezi danou ORP a regionálním průměrem, představujícím v této souvislosti rozhodující měřítko hodnocení.

Závěr

- Analytická část dokumentu vyúsťuje v poznání, že míra rozvinutosti Zlínského kraje na úrovni jednotlivých ORP není zcela homogenní; prostřednictvím nástrojů objektivní statistické analýzy i expertního posouzení došlo ke kvantifikované identifikaci socio-ekonomických diferencí mezi jednotlivými ORP.
- Návrhová část pak nabízí výčet nástrojů, jejichž implementací by mělo docházet k pozvolnému stírání těchto rozdílů, při současném prosazení růstové (rozvojové) složky.

8. Seznam tabulek

8.1. Seznam tabulek

Tabulka č.1: Základní demografické údaje k 31.12. 2008.....	9
Tabulka č.2: Hrubý domácí produkt na obyvatele - 2008	10
Tabulka č.3: Počet a tržby průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci	13
Tabulka č.4: Vzdelanostní struktura obyvatelstva	15
Tabulka č.5: Vybrané ukazatele dopravy ve Zlínském kraji	17
Tabulka č.6: Ukazatele cestovního ruchu v regionu Zlínského kraje a ČR.....	19
Tabulka č.7: Předpokládaný vývoj klíčových makroekonomických indikátorů v zemích EU v krátkodobém výhledu	22
Tabulka č.8: Výběr sledovaných ukazatelů pro základní oblasti regionálního rozvoje	30
Tabulka č.9: Klíčové ukazatele demografického vývoje v ZK (absolutní vyjádření).....	31
Tabulka č.10: Klíčové ukazatele demografického vývoje v ZK (relativní vyjádření)	32
Tabulka č.11: Klíčové ukazatele Konkurenceschopné ekonomiky v ZK (absolutní vyjádření) .	33
Tabulka č.12: Klíčové ukazatele Konkurenceschopné ekonomiky v ZK (relativní vyjádření)...	34
Tabulka č.13: Klíčové ukazatele Úspěšné společnosti v ZK (absolutní vyjádření).....	36
Tabulka č.14: Klíčové ukazatele Úspěšné společnosti v ZK (relativní vyjádření)	36
Tabulka č.15: Klíčové ukazatele Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova v ZK (absolutní vyjádření)	38
Tabulka č.16: Klíčové ukazatele Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova v ZK (relativní vyjádření)	38
Tabulka č.17: Klíčové ukazatele Atraktivního regionu v ZK (absolutní vyjádření).....	40
Tabulka č.18: Klíčové ukazatele Atraktivního regionu v ZK (relativní vyjádření)	40
Tabulka č.19: Shrnutí – relativní postavení obcí s rozšířenou působností v jednotlivých pilířích Programu a celkem.....	42
Tabulka č.20: Expertní hodnocení Konkurenceschopné ekonomiky v ZK.....	43
Tabulka č.21: Expertní hodnocení Úspěšné společnosti v ZK	45
Tabulka č.22: Expertní hodnocení Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova v ZK	46
Tabulka č.23: Expertní hodnocení Atraktivního regionu v ZK	48
Tabulka č.24: Expertní hodnocení všech pilířů v ZK.....	50
Tabulka č.25: Nejúspěšnější ORP Zlínského kraje po zahrnutí statistických indikátorů i expertního hodnocení	51
Tabulka č.26: Rozdělení ORP Zlínského kraje z hlediska rozvinutosti přes všechny pilíře	52

Tabulka č.27: Rozdělení ORP Zlínského kraje z hlediska rozvinutosti v Konkurenceschopné ekonomice	53
Tabulka č.28: Doporučené úkoly a opatření pro Konkurenceschopnou ekonomiku ve vybraných ORP	54
Tabulka č.29: Rozdělení ORP Zlínského kraje z hlediska rozvinutosti v Úspěšné společnosti..	58
Tabulka č.30: Doporučené úkoly a opatření pro Úspěšnou společnost ve vybraných ORP	59
Tabulka č.31: Rozdělení ORP Zlínského kraje z hlediska rozvinutosti v Efektivní infrastruktuře a rozvoji venkova	64
Tabulka č.32: Doporučené úkoly a opatření pro Efektivní infrastrukturu a rozvoj venkova ve vybraných ORP	65
Tabulka č.33: Rozdělení ORP Zlínského kraje z hlediska rozvinutosti v Atraktivním regionu..	71
Tabulka č.34: Doporučené úkoly a opatření pro Atraktivní region ve vybraných ORP	72
Tabulka č.35: Odhadovaný finanční rámec pro celý PRÚOZK v mil. Kč	80
Tabulka č.36: Odhadovaná struktura financování SRZK dle zdrojů v mil. Kč	81
Tabulka č.37: Odhad nákladů naplnění cílů SRZK v pilíři Konkurenceschopná ekonomika v mil. Kč	82
Tabulka č.38: Odhad nákladů naplnění cílů SRZK v pilíři Úspěšná společnost v mil. Kč.....	82
Tabulka č.39: Odhad nákladů naplnění cílů SRZK v pilíři Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova v mil. Kč	83
Tabulka č.40: Odhad nákladů naplnění cílů SRZK v pilíři Atraktivní region v mil. Kč	84
Tabulka č.41: Hlavní subjekty kompetencí ve vztahu k jednotlivým cílům Programu	87
Tabulka č.42: Monitorovací měřítka pro jednotlivé pilíře Programu	90

8.2. Seznam zdrojů

- Akční plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji na léta 2005 – 2006
- Akční plán Regionální inovační strategie Zlínského kraje
- Akční plán rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje
- Aktualizace plánu rozvoje zdravotnických zařízení Zlínského kraje
- Aktualizace programu rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje
- Analýza socioekonomického a demografického vývoje Zlínský kraj
- Analýza vybavenosti území Zlínského kraje sociálními službami
- Dlouhodobý plán účinnější podpory památkové péče ve Zlínském kraji do roku 2010
- Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje pro oblast předškolního, základního, středního, vyššího odborného a dalšího vzdělávání
- Dopady rozvojového projektu Strategické průmyslové zóny Holešov a možnosti využití – studie připravená pro Zlínský kraj
- Dopravní politika ČR
- Generel dopravy Zlínského kraje
- Informační strategie Zlínského kraje
- Integrace zdravotnictví Zlínského kraje
- Integrovaný národní program snižování emisí ČR
- Internetové stránky Agentury ochrany přírody a krajiny ČR: <http://www.ochranaprirody.cz/>
- Internetové stránky Centrály cestovního ruchu Východní Moravy: <http://ccr.vychodni-morava.cz/>
- Internetové stránky Českého statistického úřadu: <http://www.czso.cz/>
- Internetové stránky Eurostatu: <http://ec.europa.eu/eurostat>
- Internetové stránky Ministerstva dopravy ČR: <http://www.mdcr.cz>
- Internetové stránky Ministerstva práce a sociálních věcí ČR: <http://www.mpsv.cz>
- Internetové stránky Ministerstva vnitra České republiky: <http://www.mvcr.cz>
- Internetové stránky Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu: <http://www.nipos-mk.cz/>
- Internetové stránky Ředitelství silnic a dálnic ČR: <http://www.rsd.cz/>
- Internetové stránky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně: <http://www.utb.cz>
- Internetové stránky Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR: <http://www.uzis.cz>
- Internetové stránky Zlínského kraje: <http://www.kr-zlinsky.cz/>
- Komentář k rozpočtu Zlínského kraje na rok 2010
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji
- Koncepce hospodaření s odpady Zlínského kraje
- Koncepce rozvoje cyklodopravy na území Zlínského kraje
- Koncepce rozvoje kultury ve Zlínském kraji
- Koncept snižování emisí a imisí Zlínský kraj
- Marketingová strategie a marketingová značka Východní Moravy
- Národní lesnický program
- Národní Lisabonský program 2005 – 2008 (Národní program reforem České republiky)
- Národní program na podporu úspor energie a využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie
- Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR

- Národní strategický referenční rámec
- Návrh „Koncepce Odboru dopravy a silničního hospodářství KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru investic KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru kultury a památkové péče KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru sociálních věcí KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru strategického rozvoje KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013 v oblasti cestovního ruchu“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru strategického rozvoje KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013 v oblasti podnikání a inovací“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru strategického rozvoje KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013 v oblasti rozvoje venkova“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru školství, mládeže a sportu KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru zdravotnictví KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru životního prostředí a zemědělství KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013“ (Koncepce)
- Operační program Doprava – programový dokument
- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost – programový dokument
- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost – prováděcí dokument
- Operační program Podnikání a inovace – programový dokument
- Operační program Podnikání a inovace – prováděcí dokument
- Operační program Výzkum a vývoj pro inovace – implementační dokument
- Operační program Výzkum a vývoj pro inovace – programový dokument
- Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost – programový dokument
- Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost – prováděcí dokument
- Operační program Životní prostředí – implementační dokument
- Operační program Životní prostředí – programový dokument
- Oponentura k verzi III. Střednědobému plánu rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje pro období 2009 – 2011
- Plán odpadového hospodářství ČR
- Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje

- Plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2008
- Plán rozvoje zdravotnických zařízení Zlínského kraje
- Projekce obyvatelstva České republiky do roku 2050 (ČSÚ)
- Program rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje
- Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje (PRÚOZK)
- Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013
- Regionální inovační strategie Zlínského kraje
- Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava – programový dokument
- Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava – prováděcí dokument
- Regionální síť podpůrné infrastruktury ve Zlínském kraji
- Rozpočet Zlínského kraje na rok 2010
- Rozpočtový výhled Zlínského kraje na roky 2011 až 2015
- Situace ve zdravotnických zařízeních Zlínského kraje v listopadu 2007
- Státní energetická politika
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR
- Státní politika životního prostředí
- Strategie hospodářského růstu České republiky
- Strategie regionálního rozvoje České republiky 2007-2013
- Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 - 2020
- Strategie udržitelného rozvoje České republiky
- Studie rozvoje zemědělské výroby ve Zlínském kraji
- Studie “Kvalita života v regionech“ vydaná Akademií věd České republiky
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2009 – 2011
- Střednědobý plán účinnější podpory památkové péče ve Zlínském kraji do roku 2008
- Územně analytické podklady Zlínského kraje
- Vodohospodářská politika
- Zpráva o podpůrné infrastruktuře pro podnikání ve Zlínském kraji